

Suriye ve Irak Örneğinde Yasa Dışı Ticaretin İnsan Haklarına Etkisi

No Peace Without Justice
Non c'è pace senza giustizia

Suriye ve Irak Örneklerinde Yasa Dışı Ticaretin İnsan Haklarına Etkisi

No Peace Without Justice
Non c'è pace senza giustizia

Bu belge, Philip Morris International Impact'in mali desteğiyle hazırlanmıştır. Bu raporda belirtilen bilgi ve görüşler yazara aittir ve PMI IMPACT'in resmi görüşünü yansıtmayabilir. PMI IMPACT, burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanımından sorumlu değildir.

İÇERİK TABLOSU

GİRİŞ Coğrafi ve siyasi bağlam	6
1.a Coğrafi ve siyasi bağlam	6
1.b Metodoloji ve hedefler	7
SURİYE'DE ETKİ ALANLARI ARASINDAKİ GEÇİŞLER	12
2.a Doğu Suriye'deki Geçişler.....	13
2.a.1 SDG ile Hükümet kontrolündeki alanlar arasındaki kara geçişleri.....	15
2.a.2 SDG ile muhalefet arasında kara geçişleri.....	17
2.a.3 Fırat Nehri Üzerindeki Geçişler.....	21
2.a.4 İran'ın Al-Bukemal'de kazdığı gizli tünel ağı ve Deir ez-Zor'daki Mayadin.....	25
2.a.5 Irak ile sınır geçişleri	30
2.a.6 Doğu Suriye'den tanık ifadeleri	31
2.b Kuzeybatı Suriye'deki Geçişler	41
2.b.1 Türkiye ile Sınır Kapıları.....	44
2.b.2 Hükümet kontrolündeki alanlar ile iç geçişler	51
2.b.3 Muhalefet grupları arasında iç geçişler	56
2.b.4 IŞİD ile geçişler	58
2.c Orta Suriye'deki Geçişler	74
2.c.1 Humus Eski Şehir Bölgesindeki Geçişler.....	76
2.c.2 Al-Waer mahallesindeki geçişler:.....	76
2.c.3 Kuzey kırsalındaki geçitler	77
2.c.4 Lübnan ile Geçişler	79
2.d Güney Suriye'deki Geçişler.....	90
2.d.1 Khirbet Gazali Geçişi.....	92
2.d.2 Özel öneme sahip geçitler	95
2.d.3 Ürdün ile sınır geçişleri	96
2.d.4 Güney Suriye'den tanık ifadeleri	98
Kaynakça	100
Tablo 1. Suriye çatışmasının kronolojisi.....	101
Tablo 2. Çatışmada yer alan başlıca Suriye silahlı kuvvetleri	113
Ek I – Suriye bağlamında narkotik madde trafiği.....	115

1. GİRİŞ Coğrafi ve siyasi bağlam

1.a Coğrafi ve siyasi bağlam

Suriye; başta petrol, gaz, fosfat, mahsul çeşitliliği, ılıman iklim ve arkeolojik alanlar olmak üzere büyük doğal zenginlik ve insan kaynaklarına sahiptir. Ayrıca coğrafi konumu; onu kuzeyde Türkiye ve güneyde Ürdün sınırları boyunca Avrupa ve Arap ticari pazarları arasında önemli bir kara köprüsü haline getiriyor. Suriye, ekonomik arterler oluşturan sınır geçişleriyle komşu ülkelerle de ticari bir trafik işletiyor. Bu ticaret yollarının kontrolü Şam'daki hükümdarlar için her zaman çok önemli olmuştur. 1970'lerden bu yana Suriye'yi yöneten Esad rejimi, bu konuda orduya ve güvenlik aygıtına bir araç olarak kritik bir rol vererek Şam'daki merkezi yetkililerin Suriye sınırları ve ticaret yolları üzerindeki kontrolünü daha da güçlendirdi. Amacı siyasi destek, koruma ve ekonomik avantajlar elde etmek idi. Bu işbirliği sistemi yaygın yolsuzluğa yol açtı ve Şam'daki siyasi iktidara destek ve yardım etmeye istekli çok sayıda faydalanıcı yarattı.

Mart 2011'de Suriye devriminin patlak vermesi ve Özgür Suriye Ordusu'nun (ÖSO) ortaya çıkmasının ardından Şam'daki merkezi makamlar, kontrol alanlarını korumak için Esad rejimini büyük ölçüde etkileyen birçok bölge ve şehrin kontrolünü kaybetti. ana şehirlerde ve çevresinde güvenliğini ve askeri varlığını güçlendirdi. Suriyeliler için yeni bir coğrafi gerçeklik ortaya çıktı. Şam'ın kontrolü dışında kalan bölgeler güvenlik ve askeri kontrol noktaları tarafından kuşatıldı, ve kontrol altına alındı. İnsanlar, çeşitli kontrol noktalarından yalnızca her bir kontrol noktasında kimin kontrolünde olduğu tarafından dayatılan koşullara ve kontrollere göre hareket edebildiler.

Geçmek isteyenler, kontrol noktasından sorumlu kişilere rüşvet vermek zorundadır ve para, rüşvet olarak kabul eden üst düzey görevliye gider. Bu; yoldan geçenlere ve onların mallarına veya yiyeceklerine ve kargo kamyonlarının geçişine telif hakkı verilmesi durumunu daha da kötüleştirir.

Bu transit şekli, kontrol eden iki tarafın temsilcileri arasındaki anlayışların gelişmesiyle ortaya çıktı.

Zaman geçtikçe gümrük oranları, fiyatları, miktarları ve transit süreleri açısından

ortak bir şekil aldılar. Bazı geçişlerde gümrük belgeleri ve mühürler verilir.

Daha önce kontrol noktası olan geçişlerin bazıları düzenli geçiş olarak kabul edilirken, bazıları geleneksel telif ücreti ve vergi biçimini aldı.

Vergilendirme rejim ve onun milisleriyle sınırlı değildi. Muhalif gruplar, Doğu Suriye'deki Demokratik Suriye Güçleri (SDG) ve ayrıca El Nusra ve Irak ve Suriye'deki İslam Devleti (İŞİD) gibi aşırılık yanlısı örgütler tarafından kontrol alanlarında vergilendirme uygulandı. Fraksiyonlar sadece Suriye'nin iç kapılarını değil, aynı zamanda dış sınır kapılarını da kontrol ediyor ve kendi kontrol bölgelerinde yaşayanlara telif ve vergiler uyguluyorlardı.

Bu raporda da gösterileceği gibi, bu vergiler ayda milyonlarca dolar değerindedir ve geçişleri kontrol etmek tüm savaşı taraflar için bir saplantı haline gelmiştir.

Bu kontrol noktaları ve geçişler, Suriyelilerin geçimini tüketen ağır bir yükü temsil etmekte ve acılarında büyük bir artışa neden olmaktadır. Aksine, savaş taraflar için kontrol noktaları büyük bir zenginlik kaynağıdır.

1.b Metodoloji ve hedefler

Bu araştırma, Suriye ihtilafı bağlamında yasa dışı ticaretin bireylere ve topluluklara yönelik insan hakları ihlalleri üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkilerine genel bir bakış sağlamayı amaçlamaktadır. Sahaya dayalı araştırma, öncelikle Suriye'deki savaşın siyasi ve kurumsal dinamikleri ve bunların yasadışı ticarete etkileri aynı zamanda çatışma dinamiklerinin yasa dışı sömürüsü hakkında derin bilgiye sahip yerel sivil toplum kuruluşlarının ve insan hakları aktivistlerinin doğrudan katılımıyla gerçekleştirilmiştir. İhlal mağdurlarına erişim de dahil olmak üzere insan hakları topluluğuna zaten iyi bir şekilde bağlı olduklarından, yasa dışı ticaretin insan hakları etkisi hakkında bilgi edinmede kritik bir rol oynayabilirler.

Mevcut belge , iki temel kritere dayalı olarak bir haritalama sürecinin nihai ürününü temsil etmektedir:

Açıklık ve kapsayıcılık: Belge, yerel aktörlerin katılımını teşvik etmeyi amaçlayan açık ve halka açık bir yaklaşıma sahiptir.

Yerel sahiplenme: Belge, ulusal demokrasi ve insan hakları savunucuları tarafından sahada belirlenen politika önceliklerini ve metodolojileri yansıtır ve yerel STK'lar tarafından algılanan öncelikler ve metodolojilere odaklanır. Bu belgenin geliştirilmesine yönelik hazırlık çalışmaları, etkilenen toplulukların yerini almayı değil, katılımını teşvik etmeyi ve doğrudan katılımlarını güçlendirmeyi amaçladı.

İnsan hakları dokümantasyon çalışmaları için ana bilgi kaynağı; ihlalleri yaşayanlar, ihlalleri görenler, bunları duyanlar ve ihlallerin yapıldığına dair içeriden bilgi sahibi olanlar. Tüm bu insanların meşru ihtiyaçları var: Tanıklıklarına, kendilerine ve ailelerine veya diğer sevdiklerine ne olacak. Ayrıca toplandığı sırada ve daha sonra ileriye dönük tanıklık olarak bilgileri, dokümantasyon çalışması yoluyla tespit edilen ihlaller için hesap verebilirliğe katkıda bulunma potansiyeline sahiptir. Bu hesap verebilirlik, yalnızca ihlallerin olgusal temellerini ortaya çıkarmak yoluyla çeşitli biçimlerde olabilir; hakikat komisyonları gibi mekanizmalar aracılığıyla, inceleme yoluyla veya ulusal ve uluslararası düzeylerde cezai kovuşturmalar yoluyla. Bu nedenle hangi kapasitede olursa olsun insan haklarının belgelenmesine katılanlar ve çalışanlar için ihlaller hakkında bilgi sağlayanların çok çeşitli endişelerini ve ihtiyaçlarını ele alan ve toplanan bilgilerin aşağıdaki gibi olmasını sağlayan bir tanık yönetim sistemine sahip olmak çok önemlidir, insan hakları dokümantasyon çalışması için mümkün olduğunca yararlıdır.

Bu belgeyi destekleyen Yol Gösterici İlke, tanığın refahının birincil düşüncemiz olduğudur. Bir tanığın, ailesinin, sevdiklerinin ya da belgeleyen; yaşamına, akıl sağlığına veya güvenliğine degecek hiçbir bilgi, belge, fotoğraf yok. Uygulamada bu, alınan her kararın; olası tanıkların belirlenmesinden ifadelerinin alınmasına yönelik hazırlıklara, raporun yayınlanmasından bilgi paylaşımına kadar bireysel bir tanık üzerinde olumsuz bir etkisi olup olmayacağı, bu etkinin azaltılıp azaltılamayacağı ve nasıl azaltılabileceği veya karar yeniden düzenlenmelidir.

Araştırmanın sonuçlarını doğrulamak için yazarlar, Suriye'deki yasa dışı ticaret hakkında bilgi sahibi ve tanıklarla bir dizi görüşme gerçekleştirdi. Tanık seçimi aşağıdaki kriterlere göre yapılmıştır:

1) Coğrafi kriterler: Suriye toprakları dört ana alana bölünmüştür: 1-Kuzey-Doğu (El Haseke, Al-Rakka, Halep'in kuzeydoğu kırsalı ve Deir Al-Zur); 2 - Suriye'nin Kuzey-Batısı (Halep'in kuzey ve batı kırsalı, İdlib ve kırsalı ve Latikia'nın kuzey kırsalı); 3-Orta Suriye (Humus ve kırsalı, Hama ve kırsalı); 4. Güney Suriye: (Şam ve kırsalı, Dara'a, Al-Suwayda ve Al-Quneitra). Dengeli ve yeknesak bir coğrafi kapsama sağlamak için her bölge için eşit sayıda tanık tespit edildi ve temasa geçildi.

2) Kronolojik kriterler: Tanıklıkların Suriye'de on yıl süren çatışmanın tüm aşamalarını kapsayabilmesini sağlamak için, tüm aşamaların kapsanmasını sağlamak amacıyla, sağlayabilecekleri bilgilerin zamanlamasına göre tanık seçildi. çatışmanın

3) "Rol" kriterleri: Araştırmanın olası tüm açılarını kapsamak için, tanığın katılımına ve hangi kapasitede bilgi sağlayabildiğine göre bir seçim yapıldı. Üç ana kategori belirlendi: a) insan hakları ihlallerinin birincil mağdurları; b) geçitlerin etrafındaki alanların sakinleri; c) yasadışı ticaretin ana aktörleriyle çalışmış veya yaptıkları iş hakkında doğrudan bilgisi olan kişiler; d) insan hakları ihlallerine karışan taraflar veya bireylerle birlikte doğrudan yasa dışı ticarete karışmış kişiler.

4) Cinsiyet kriterleri: İşlenen insan hakları ihlallerinin dengeli bir şekilde temsil edilmesini sağlamak için mümkün olan her durumda tanıkların cinsiyetlerine göre seçilmesi.

Yaklaşık kırk kişi deneyimlerini ve tanıklıklarını araştırma ekibiyle paylaşmayı kabul etti ve görüşülen kişinin konumuna ve sağlık ve güvenlikle ilgili faktörlere bağlı olarak çevrimiçi veya yüz yüze toplantılarla bir dizi görüşme yapıldı. NPWJ ve araştırma ekibi, ihlaller hakkında bilgi sahibi olabilecek kişilerle görüşmeler ve tartışmalar yürütmek için PEACE modelini kullandı, kapalı soru görüşme yapısının aksine görüşmede "serbest akış" yaklaşımını benimsedi veya bir form doldurdu.

İnsan hakları dokümantasyon çalışmasında, tanıkların dokümantasyon çalışmasını tam olarak anlamaları kritik öneme sahiptir: Nasıl toplandığı, ne için kullanılacağı, katılımın potansiyel riskleri ve faydaları, bilgilerinin hangi amaçlarla kullanılabileceğini kabul ettikleri vs. Bu anlayış temelinde, katılıp katılmama konusunda özgürce karar verirler. Bilgilendirilmiş rıza bir form değil bir süreçtir.

PEACE modeli, 90'lı yılların başında, İngiltere ve Galler'deki kolluk kuvvetleri ve psikologlar arasında, o sırada mahkemelerde sunulan kanıtlarla zorlukların üstesinden gelmek için ortak bir çaba olarak geliştirildi. Bu model; bir tanıktan inandırıcı ve güvenilir bilgi almak için sohbete dayalı, çatışmasız bir yaklaşım benimser. PEACE modelinin genel hatları; çalışmanın uygun şekilde planlanmasını, izlenmesini ve değerlendirilmesini teşvik etmek için insan hakları belgelerinin diğer yönlerinde araçlar olarak kullanılabilir.

2020'nin ilk çeyreğinden bu yana Covid-19 pandemisinin patlak vermesi insan hakları belgelendirme çalışmasına daha fazla zorluk getirdi ve bu, hak temelli bir yaklaşımın saha çalışmasının temel bir unsuru olarak kalmasını sağlamak için dikkate alınması gerekiyordu. Tanıkların; damgalama ve sağlık hizmetinin reddi gibi planlama aşamalarında dikkate alınması gereken ek ihtiyaçları olabilir: Zorlamaya veya karantinaya alınanların temel ihtiyaçlarının karşılanmadığı durumlara yol açabilecek karantina veya izolasyon. Kadınlar, çocuklar ve gençler kişiler arası şiddete maruz kaldıkları ve kaçış imkânı olmayan hanelerde kendilerini kapana kısılmış bulabilirler. Vatansız veya uygun belgelere sahip olmayan kişiler de bilgi ve çözüm yollarına erişimde ek zorluklarla karşılaşabilirler. Hükümetler tarafından Covid-19 salgınının daha fazla yayılmasını önlemek adına alınan yasal veya politik önlemler dahil olmak üzere diğer önlemler insan hakları ihlallerine yol açabilecek şekilde uygulanabilirken, halk sağlığı gerekçesi ile öne sürülen

bazı önlemler karşılanmayabilir: Gereksiz, orantısız ve/veya ayrımcı olma konusunda uluslararası insan hakları standartları. Bazı durumlarda bu tür önlemler, insan hakları ihlalleri ve suistimallerine ilişkin kanıta dayalı bilgilerin toplanmasına müdahale edebileceği gibi, tanıkların maruz kaldığı ihlal ve suistimallere bir yenisini daha ekleyebilir.

Bu gibi durumlarda, tanıklarla çalışan kişilerin, pandeminin yayılmasının insan haklarına yönelik yeni tehditlerin belgeleme çalışmasının tüm aşamalarında yeni bilgi teknolojilerinin kullanımı gibi güvenli metodolojilerin kullanımından yararlanarak dikkate alınmasını sağlaması gerekir.

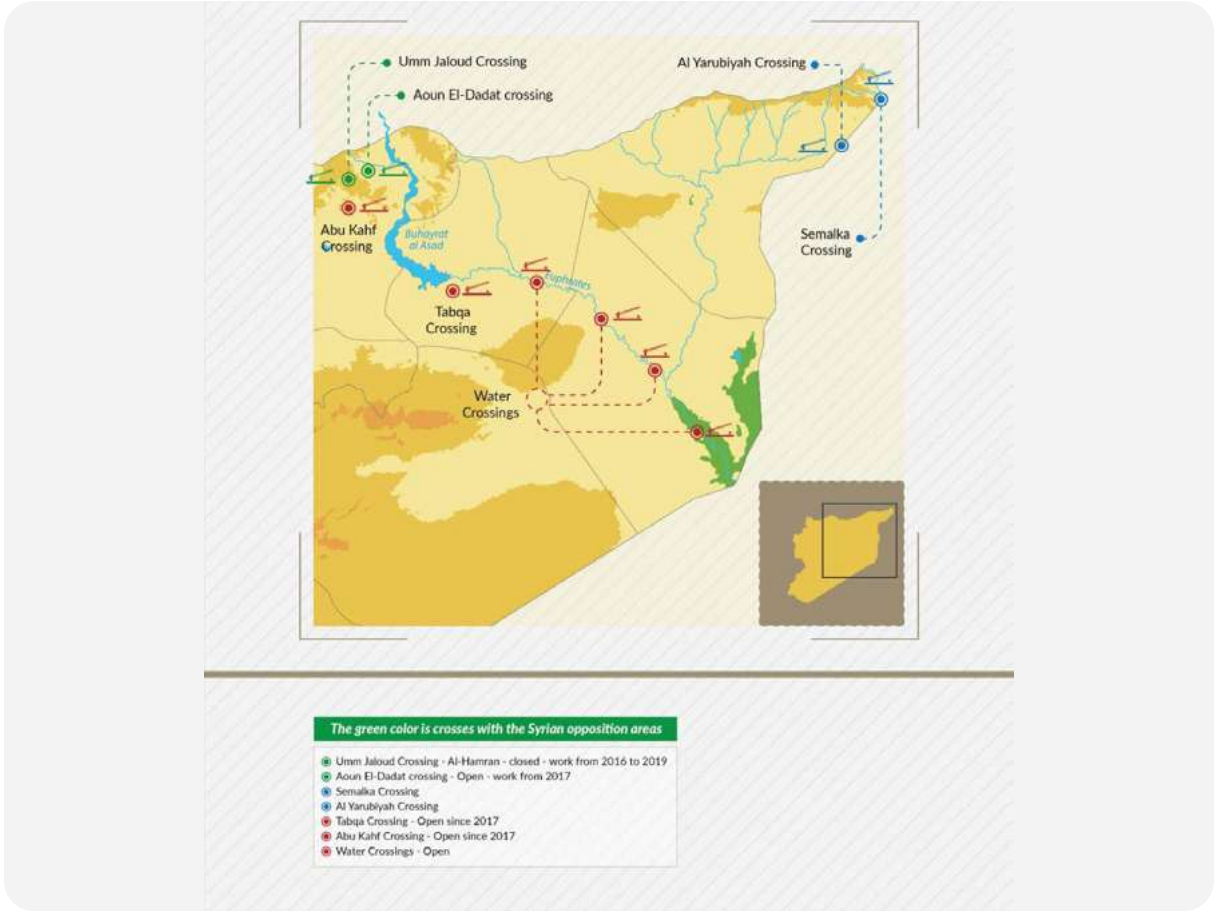
2. SURIYE'DE ETKİ ALANLARI ARASINDAKİ GEÇİŞLER

Bu belge; gelişmelerini, yönetimini gözden geçirmek ve farklı zaman dilimlerinde gelirlerini tahmin etmek için iç ve sınır geçişlerine ışık tutmayı amaçlamaktadır. Araştırma, bu kontrol noktalarını Suriye'nin dört coğrafi bölgesini temel alarak farklı zaman dilimlerinde sunuyor: Kuzey-Doğu, Kuzey-Batı, Orta Suriye ve Güney Suriye. Araştırma; her bir kontrol noktasını konumu, tarihi geçmişi, mevcut durumu, kontrolü ve finansal getirileri açısından ayrıntılı olarak analiz ediyor. Araştırma ayrıca sınır geçişlerini konumlarına, gelirlerine, üzerlerinde uygulanan kontrole ve işleyişlerine göre incelemektedir.

Araştırma, görsel-işitsel ve yazılı medya ağları gibi güvenilir açık kaynaklardan ve bu geçişlere, kökenlerine ve tarihlerine aşina olan Suriyeli devrimci aktivistlerden bilgi toplamaya dayanıyordu. Araştırma ayrıca, bu geçiş noktalarında şu anda veya daha önce yaşayan kişilere, koalisyon ve Suriye Geçici Hükümeti gibi tanınmış devrimci kurumlara ve Suriye meselelerinde uzmanlaşmış araştırma merkezlerine dayanıyordu.

Veriler, tarafsız ve şeffaf bir şekilde mekansal ve zamansal sıralara göre toplanmış, analiz edilmiş ve organize edilmiştir.

2.a Doğu Suriye'deki Geçişler

Doğu Fırat bölgesi tarihsel olarak her zaman Batı Suriye'deki fabrikalarda işlenmek üzere buğday, pamuk ve yağ gibi hammaddeler üreten kırsal bir bölge olmuştur. Bölge ekonomisi, esas olarak Şam'da gerçekleşen üretim, pazarlama ve ticaret süreçleriyle yakından bağlantılıydı. Bölge ekonomisi, Kürt halkı ve Suriye ile Irak arasında hareket eden göçebe Arap aşiretleri arasındaki ayrılıkçılığı önlemek için merkezi hükümet tarafından yoğun bir şekilde kontrol edildi ve bu da sınırı çok geçirgen hale getirdi.

2011'deki Suriye ayaklanması ve ardından Kürt güçlerinin bölge üzerindeki tam kontrolü bu ekonomik dinamikleri değiştirmede. Bugün Doğu Suriye belirli temel kaynaklara bağlıdır:

-Buğday, pamuk ve yağ gelirleri;

-Göçmenlerin havaleleri;

-Irak Kürdistan Hükümeti'nden Destek;

-Batı ve Amerikan desteği Irak'tan sağlanacak.

Doğu Suriye ekonomisinin kırılganlığı, dış yardıma bağımlılığı ve üretilen hammaddeleri işleyecek imkanların yokluğu ortada. Örneğin buğday ve pamuk üretimi rejim kontrolündeki bölgelere satılmaya devam etti ve Şam'daki merkezi hükümet bölgenin mahsulünün çoğunu satın aldı. 2020 yılından itibaren Özerk Yönetim, çiftçilerin ürünlerini Şam'ın kontrolündeki bölgelere satmalarını engellemeye başladı. Özerk Yönetim'in bu açık kararına rağmen, IŞİD'in 2017'deki yenilgisinden bu yana bölgeyi kontrol eden Suriye Demokratik Güçleri (SDG), Şam'da merkezi otoritelerin kontrolünde olan bölgelerde mal alım ve satımını sürdürüyor. Suriye muhalefetinin kontrolündeki bölgelerle iyi. Gerçekten de SDG; diğerlerinin yanı sıra ilaca, gıdaya, inşaat malzemelerine ihtiyaç duyduğu ve tüccarların yüksek fiyatlardan satılan ilaç ve yiyeceklerin bulunduğu Haseke'den rejim kontrolündeki valiliklere buğday taşımaya izin vermeye devam ettiği için Suriye genel pazarıyla olan bağlarını koparamıyor.

SDG; etki alanları ile Şam'a bağlı güçler ve Suriye muhalefeti tarafından kontrol edilen çevre bölgeler arasında birçok geçiş noktası kurdu. Bu geçişlerin çoğu, insan kaçakçılığı ve kaçakçılığın yanı sıra ilk etapta petrolü, ardından mahsul ve hayvancılığı taşımak için kullanılıyor. Yararlanıcılar ortaya çıkmış ve belirli kişiler için ticareti tekelleştirerek veya mal ve yasaklı madde kaçakçılığı yaparak yasadışı kazançlar elde etmek için bu geçişleri kullanmışlardır. Dahası çeteler; sivil mülkleri kontrol ederek, mal kaçırmak için silah zoruyla geçişleri kullanarak veya fiziksel şiddet ve tutuklanmadan kaçınmak için geçmek isteyen sivilleri ödemeye zorlayarak farklı şekillerde çalışmak üzere ortaya çıkmıştır. Bu çetelerin bir kısmının bölgeyi kontrol eden SDG güçleriyle bağlantılı olduğunu belirtmekte fayda var.

Doğu Suriye'nin kontrolü, 2011'de savaşın başlamasından bu yana birkaç kez el değiştirdi. Cezire bölgesi, 2011'den Mayıs 2013'e kadar Suriye Devrimciler Cephesi'nin (SDC) kontrolü altındaydı.

Bundan sonra SDC ; Özgür Suriye Ordusu'nun (ÖSO) grupları lehine geri çekildi. Deyr ez- Zor; SDC ve ÖSO arasında kontrol ve etki bakımından eşit olarak

bölünmüştü ancak 2013'ün sonunda ÖSO,

Deyrizor'daki tüm petrol sahalarının kontrolünü ele geçirdi. Irak ve Şam İslam Devleti (İŞİD), Nisan 2014 ile 2019 ortaları arasında bölgeyi tamamen kontrol etti. O zamandan beri Deyrez-zor ve petrol sahaları, Fırat nehrinin doğusunda ABD destekli Suriye Demokratik Güçleri'nin (SDG) kontrolü altındayken İran milisleri, Rus güçleri ve Suriye Ordusu Fırat'ın batısındaki bölgelerde kontrolü yeniden ele geçirdi.

2013 yılı başlarında El-Haseke ve Rakka, 2020 yılına kadar sözde Suriye rejiminin etkisi altında kaldıkları için Kamışlı ve Haseke şehirleri dışında, giderek rejim kontrolünden çıkıyordu. El Haseke ve Rakka kırsalında, ÖSO 6 Mart 2013'te Ekim 2017'ye kadar hüküm sürecektir olan İŞİD'in kontrolüne birkaç ay sonra düşmesi için Rakka kentinin kontrolünü ele geçirdi. Kent o zamandan beri Kürt SDG'nin veya sözde özerk denilen yönetimin kontrolü altındaydı.

Ekim 2019'dan bu yana Suriye rejimi ve Rus kuvvetleri Haseke şehri ve Kamışlı'nın güney kırsalı olan Kamışlı kentindeki iki güvenlik meydanı da dahil olmak üzere Haseke ve Rakka kırsalındaki uluslararası ve ana yolları kontrol ediyor. Barış Pınarı bölgesinin doğusunda Kobane ve batısında Fırat, kuzey Rakka'da; Rakka, Tabqa Şehri ve Tabqa Dam'a ana yoluyla Ain Essa. Kontrolün tek istisnası Barış Pınarı bölgelerine bitişik olan ve Türk kuvvetlerinin kontrolünde olan kısımlardır. Barış Pınarı bölgesi, Fırat'ın doğusunda Türkiye sınırlarına, batıda Tell Abyad'dan doğuda Ras al-Ain'e kadar yer almaktadır. Güneyde uluslararası karayolu M4 ile sınırlanmıştır. Ekim 2019'dan bu yana Barış Pınarı bölgesi; Türkiye'nin ve Suriye Ulusal Ordusu olan yerel müttefiklerinin kontrolüne girdi. Haseke ve Rakka kırsalındaki diğer bölgeler ve petrol sahaları SDG ve ABD güçleri tarafından kontrol ediliyor.

2.a.1 SDG ile Hükümet kontrolündeki alanlar arasındaki kara geçişleri

Tabqa Geçişi

Geçiş, Fırat Barajı'nda SDG tarafından kuruldu. Geçiş, Fırat Nehri'nin iki yakasını birbirine bağlayan tek köprü görevini görmektedir Konvoylarını korumak için

Esed rejimi ve Rusya'nın desteğiyle milis gücü kuran Hüссam el-Katerci'nin şirketleri aracılığıyla petrol taşıyan konvoyların ana koridorudur. Bu milisler, rejimin sivillere yönelik askeri operasyonlarına katılarak insan hakları ihlallerine karışmaktadır.

Bu geçiş yoluyla SDG bölgelerinden rejimin bölgelerine büyük miktarlarda petrol, gaz ve yakıt taşıyor. Bu konvoylardan bazıları ham petrolü doğrudan Humus yakınlarındaki Jandar istasyonuna, bazıları ham petrolü Humus rafinerisine, diğerleri ise benzin ve dizel gibi petrol türevlerini doğrudan SDG'nin yakıt ürettiği ana valiliklere taşıyor. Günlük hareketin en az 200 tanker olduğu tahmin ediliyor.

Geçiş, sadece petrol gelirlerinden ayda 30 milyon dolardan fazla güvence sağlayan SDG için önemli bir kaynak oluşturuyor.

Münbiç Bölgesi Geçişleri

Münbiç, Halep'in kuzey ve doğu kırsalını Cezire kırsalına bağladığı için stratejik öneme sahip bir bölge olarak kabul ediliyor. Bölge, en önemlisi Menbiç kırsalında bulunan ve Esad güçlerini SDG'ye bağlı Menbiç askeri güçlerinden ayıran Ebu Kehf Geçişi olmak üzere birçok geçiş noktası içeriyor. Münbiç, gerek Menbiç'e gerekse çevre bölgelere her türlü malın önemli bir geçiş noktası haline gelmiştir.

Geçiş, rejim kontrolündeki bölgelerden SDG kontrolündeki bölgelere mal ithalatı ve sivillerin geçişi için kullanılıyor. Geçiş ücretsiz değil, vergileri kontrol eden iki tarafça uygulanıyor ve sivillerin geçişi için suistimal, dövülme veya tutuklanma olmaması için telif ücreti ödenmesi gerekiyor.

2.a.2 SDG ile muhalefet arasında kara geçişleri

Um-Jaloud – Al-Hamran Geçişi Köyleri

Geçiş kuzeydoğu Halep'te bulunuyor ve Menbiç'in (22 km) kuzeybatısında bulunan SDG'nin yönettiği Um-Jaloud köyünü, Fırat Kalkanı Güçleri'nin (ESF) grupları tarafından kontrol edilen Al-Hamran köyüne bağlıyor.). Geçiş, Kasım 2016'nın sonlarında SDG ve muhalefet arasında yapılan bir anlaşmayla açıldı. Geçişin başlangıçta insani bir koridor olması öngörülmüştü. Şu anda yakıt ve benzin için en önemli ticari geçiş noktasıdır; İdlib, Halep'in batı kırsalı ve Afrin'in ESF kontrolündeki tüm bölgelerinin gıda ürünleri, inşaat ve sanayi malzemeleri ve otomobil ticaretinin

yanı sıra akaryakıt ve sıvı petrol (benzin, mazot, gazyağı) ile besliyor.

Geçiş, Al-Sham Legion hizbi altında açıldı, ancak uygulanan telif ücretleri ve sivillere yönelik yaygın suistimaller nedeniyle kontrolleri uzun sürmedi. Ek olarak, hizip geçiş gelirlerini liderlerini zenginleştirmek ve üyelerini desteklemek için kullandı. Bu, Al- Jabhat Al-Shamiyah hizibinin, Al-Sham Legion'un ihlallerini gerekçe göstererek 2017'nin başında sınırı saldırmaya ve ele geçirmesine neden oldu. Ancak durum değişmedi. Geçişten elde edilen önemli gelirler, Sultan Murad Tugayı, Al-Hamzat, Al-Suqur, Al-Sharqiyah Tümeni ve diğerleri de dahil olmak üzere çok sayıda hizip, saldırıya geçerek aynı yılda geçişin kontrolünü ele geçirmeye ve Al-Shamiyah'ı bölgeden çıkarmaya çalıştı. Köy sakinlerine göre, bu milisler büyük suistimaller işlediler ve sınırda ticareti yapılan mallara yüksek ücretler uyguladılar. Bu nedenle, Levant Cephesi onlarla savaştı ve Nisan 2017'de geçişin kontrolünü ele geçirdi.

Geçidin kontrolünü ele geçirmek için rekabet yoğunlaştı ve Sultan Murad Tugayı, Al-Hamzat, Al-Suqur, Al-Sharqiyah Tümeni ve Al- Sharqiyah Tümeni arasında bir savaşa dönüştü. bir yanda diğer hizipler ve diğer yanda Levant Cephesi. Yarışma ikincisi lehine sona erdi ve geçiş, Levant Cephesi'nin kontrolü altında ve 25 Ekim 2017'den beri Geçici Hükümet tarafından denetleniyor. Geçişteki ticaret hacmi, SDG bölgesine günlük ortalama 100 kamyon giriş yapıyor. 50-100 kamyon ESF kontrollü alanlara doğru günlük çıkış yapıyor. SDG, ilaçlar ve tıbbi malzemeler dışında kalan çeşitli mallara belirsiz gümrük vergileri uygulamaktadır. Geçiş aynı zamanda sivil bir geçittir ve otobüslerin sivilleri Doğu bölgelerine ve Doğu bölgelerine taşımaya izin verir. Geçidin açılması, bölgenin en önemli pazarlarından biri olarak kabul edilen Al- Hamran köyünde bir motorin ve akaryakıt pazarının kurulmasına yol açtı. Köyde açılan çok sayıda restoran ve kafede görüldüğü gibi, ticari trafiği canlandırdı ve çeşitli işler yarattı.

Awn al-Dadat GeçiŖi

Bu geçiŖ, Menbiç Ŗehrinin kuzeyinde ve Halep kırsalında, çoğunlukla sivillerin geçiŖi için kullanılıyor. Aoun al-Dadat kapısı, köyün 2017 sonlarında DAİŖ'ten kurtarılmasının ardından kuruldu. Köyün güney yarısı SDG, kuzey yarısı ise ESF kontrolünde. Bu geçiŖ, önemli bir ticari trafiği olmayan sivillerin hareketini kolaylaŖtıran insani bir nokta olarak kabul edilebilir. Bununla birlikte kontrol eden taraflar, bireylerin veya grupların kiŖisel çıkarları için finansal kaynaklar elde etmek için her Ŗeyi kullandığından Suriye'de serbest geçiŖ yoktur. Bu nedenle sivillerin geçiŖ creti ödemesi gerekiyor.

GeçiŖ, Halep'in doğu kırsalındaki Ŗehirlere hizmet veren otobüsler ve ticari araçlar tarafından da kullanılıyor.

Üç geçiş de çeşitli ücretlere tabidir, sadece ilaç ve kişisel eşyalar ücretsizdir. Tüm mallar türlerine ve boyutlarına göre özel gümrüğe ve Türkiye’den ithal edilmesi durumunda ek %5 vergiye tabidir. QSD ile Suriye Hükümeti arasındaki geçişlerde tahmini değeri 100.000 SYP veya daha az olan mallar için 8000 SYP vergi ödenirken tahmini değeri 500.000 SYP olan mallar için vergi yaklaşık %4’tür. SDF’nin kontrol ettiği alanlarda hareket güvenliğini sağlamak için ağır makine yüklü kamyonlar için SDG’nin uyguladığı vergiler 2000 SYP’ye kadar. Ayrıca SDG, çimento ithalatına ve tüccarlara satışına izin verilen tek bölgede çimento gibi bazı malzemelerin ticaretini kontrol ediyor.

Geçişler, kişi başına 80.000-150.000 SYP giriş tarifesi ile iki taraf arasında insan kaçakçılığından muaf değildir.

Muhafiflerin kontrolündeki bölgelerdeki geçişlerden elde edilen gelirler, belirli geçişleri kontrol eden milisler tarafından doğrudan toplanıyor çünkü gelirlerin tek yararlanıcısı onlar.

2.a.3 Fırat Nehri Üzerindeki Geçişler

Onlarca nehir geçişi, Deyrizor'daki SDG kontrolündeki bölgeleri rejim kontrolündeki bölgelere bağlıyor. Tüm bu geçişler, SDG ve Suriye Ordusu'nun Deyrizor'un kontrolünü ele geçirmesiyle devreye girdi. Her geçişin önemi ve rolü farklıdır. Bazıları sivilleri nehir kıyısı boyunca küçük teknelerle taşımakla görevlendirildi ve her tekne birkaç kişi taşıyor. Diğerleri; iki banka arasında araba, mal ve yakıt taşımak için büyük feribotlar kullanır.

Güneyde, Rakka'nın güney kırsalından başlayıp Deyrizor'un batı kırsalına kadar uzanan SDG kontrolündeki bölgeler, su geçişleriyle Şam ve milislerinin kontrolündeki bölgelerle bağlantılı. Bu geçişleri kontrol eden taraflar, IŞİD'in bölgeden kovulmasından bu yana zaman içinde değişti.

Bölge şu anda Suriye Ordusu'nun Dördüncü Tümenine ek olarak İran ve Rusya destekli milislerin kontrolü altında. Bu geçişler, baskın milislerin finansmanında önemli bir rol oynadı. Dördüncü Tümen, kendi konvoylarıyla petrol taşımak için Qaterji milislerini destekledi ve onlara koruma sağladı. Qaterji milisleri, SDG'nin

yönettiği bölgelerden petrolü pompalarla tankerlere taşımak için nehir boyunca geçişler kurdu. Ayrıca, İranlı milisler 2019'dan bu yana bölgeye önemli ölçüde hakim oldu ve milisler ve liderleri için siviller pahasına büyük mali kaynaklar sağlayan bu geçişlerin çoğunda ticareti tekelleştirdi.

Petrol, mahsul ve canlı hayvan SDG kontrolündeki bölgelerden rejimin yönettiği bölgelere bu geçişler yoluyla nakledildi. Buna karşılık, sanayi ve inşaat malzemeleri ile tarımsal gübreler, nehir kıyıları arasında sivillerin geçişine benzer şekilde ters yönde taşınıyordu. Ancak SDG'ye bağlı unsurlar arasında açıklanmayan anlaşmalar yoluyla kaçakçılık operasyonları yapılıyor. Bu unsurlara bir yanda kaçakçılar diğer yanda İranlı milislerin liderleri ve Suriyeli yetkililer yardım ediyor. Bu operasyonlar; çeşitli mal ticareti ve insan kaçakçılığı yoluyla her iki tarafa da maddi kazanç sağlamaktadır. Petrol, bu su geçişleriyle SDG tarafından yönetilen alanlardan rejim tarafından yönetilen alanlara sürekli bir akışla taşınan başlıca maldır. Buğday, arpa, sarı mısır, baklagiller ve sebzeler gibi büyük miktarlarda mahsul de taşınıyor ancak SDG esas olarak sınırlı sayıda gıda ile birlikte inşaat ve sanayi malzemeleri satın alıyor.

Bu geçişlerde çalışan tek ulaşım aracı vapurlar ve tekneler değil, petrol kaçakçılığını kolaylaştırmak için nehre plastik borular konuyor.

Fırat Nehri üzerindeki geçişler nasıl işliyor?

Petrol; petrol sahalarından Doğu yakasına tank, kamyon veya küçük arabalarla taşınır. Daha sonra petrol, Şam'daki merkezi hükümete sadık güçler tarafından kontrol edilen Fırat'ın Batı yakasına taşınan vapurlardaki tanklara boşaltılıyor. Ocak 2019'dan bu yana SDG, plastik boruların uzatılması yoluyla Fırat kıyılarında petrol taşımak için bir mekanizma geliştirdi. QSD bu ticareti düzenlemek için su geçişlerini sıkı bir denetim altına alıyor. Borular hidrofor pompaları ile donatılmıştır. Bu borular, petrol sahalarından gelen petrol tankerlerine kurulur ve petrolü rejimin petrol toplamak için büyük tanklar kurduğu Fırat'ın karşı kıyısına pompalar.

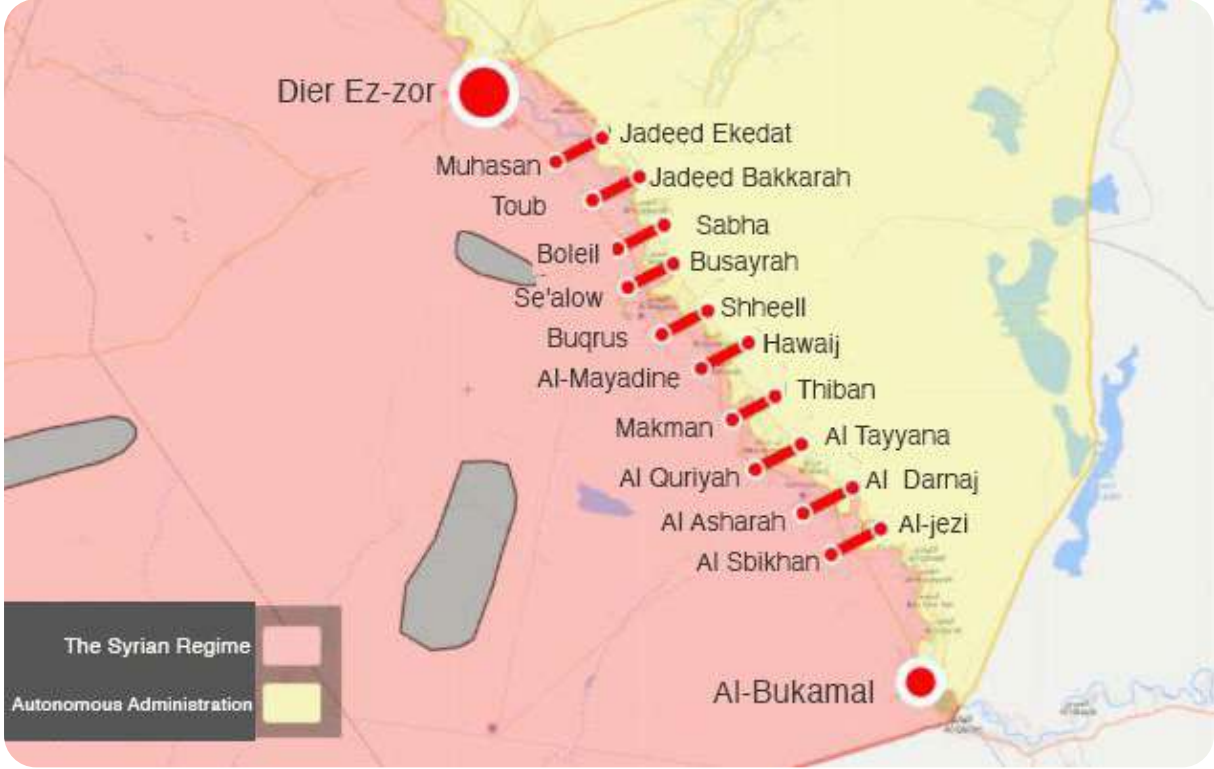
Fırat Nehri kıyıları arasında bir petrol borusunun fotoğrafı

Bu kolaylaştırıcılar, Deyrizor'da rejim ve SDG tarafından kontrol edilen alanlar arasında dağıtılıyor. Dolaylı olarak iki taraf arasındaki ticareti kolaylaştırıyorlar, SDG ve Deyrizor Askeri Konseyi liderlerine maaş veriyorlar ve idari olarak SDG'ye rapor veriyorlar. Bu tüccarların çoğu bölgeden ve Suriye Ordusu Dördüncü Zırhlı Tümeni'nin bölgeden çekildiği 2019'un sonlarından bu yana İran tarafından istihdam ediliyor. Bu aynı zamanda Qaterji Şirketi ile çalışan tüm tüccarların bölgeden kovulması ve İran milislerinin bu işlemler üzerindeki tam kontrolü ile sonuçlandı.

Fırat Nehri üzerinde petrol taşıyan tankerleri gösteren uydu görüntüsü. Bu fotoğraf, rejimin kontrolü altındaki Bukrus Kapısı'na park etmiş çok sayıda büyük kamyonu gösterirken, Al-Shehail Kapısı karşı tarafta yer alıyor

Uluslararası Koalisyon Güçleri ve SDG'nin 2018-2020 yılları arasında kaçakçılık için kullanılan geçişlere çok sayıda baskın ve kapatma gerçekleştirdiğini belirtmekte fayda var. Ancak geçişler kısa sürede yeniden kurulmuş ve o tarihten bu yana faaliyete devam etmiştir.

A picture depicting the most important crossings

2.a.4 İran'ın Al-Bukemal'de kazdığı gizli tünel ağı ve Deir ez-Zor'daki Mayadin

IŞİD gibi İranlı milisler de Deyrizor'da kontrol bölgelerine yönelik hava saldırılarının artmasının ardından tüneller oluşturmak için büyük operasyonlara başladı.

Al-Bukamal

Al-Bukamal'daki İran tarafından yönetilen sitelerin çoğu daha önce IŞİD tarafından kontrol ediliyordu. İranlı milisler, özellikle silah depolamak için yeşil kuşak bölgesinde olmak üzere bu sitelerin etrafında uzun bir tünel kazarak yeraltı tünellerini genişletti. Kazı süreci, Irak Hizbullahı liderlerinden Abu al-Hassan al-Iraqi ve Irak'tan ekskavatör ve ağır makinelerin konuşlandırılmasını kolaylaştıran Mehdi al-Iranian gibi Irak ve İran askeri figürleri tarafından denetlendi.

Al-Bukamal'ın eteklerinde

Bu tüneller, Al-Bukamal'ın Badia tarafından Irak sınırına yakın bir yerde bulunuyor. Videolar, füzelerin ve ağır silahların depolanmasını korumak için birbirine ve yeraltı tünellerine bağlı siperleri gösteriyor. Bu bölgelerdeki personelin çoğu Afgan ve İranlı, birkaçı da Iraklı.

Al-Bukamal'da Al-Hamdan'ın Arkası

Bu tüneller; Al-Bukamal'dan Badia'ya doğru 14 kilometre uzaklıkta, Al-Hamdan'ın tam arkasında, ekskavatör ve askeri araçların bulunduğu 8 yeraltı tünelinin bulunduğu yerde bulunuyor.

Mayadin'in evleri arasında

İranlı milisler; Al-Bakr yakınlarındaki ve postaneye ve Corniche caddesindeki Mayadin Kültür Merkezi'ne yakın evler arasında hendekler ve tüneller kazdı.

Mayadin - Badia

Bu site birkaç tünele ve üç yeraltı depolama alanına sahiptir. İçerisinde çok sayıda silah ve 30 savaş uçağının yanı sıra yer altı tünellerine girebilen uçaksavar savunma sistemlerine sahip onlarca askeri araç bulunuyor.

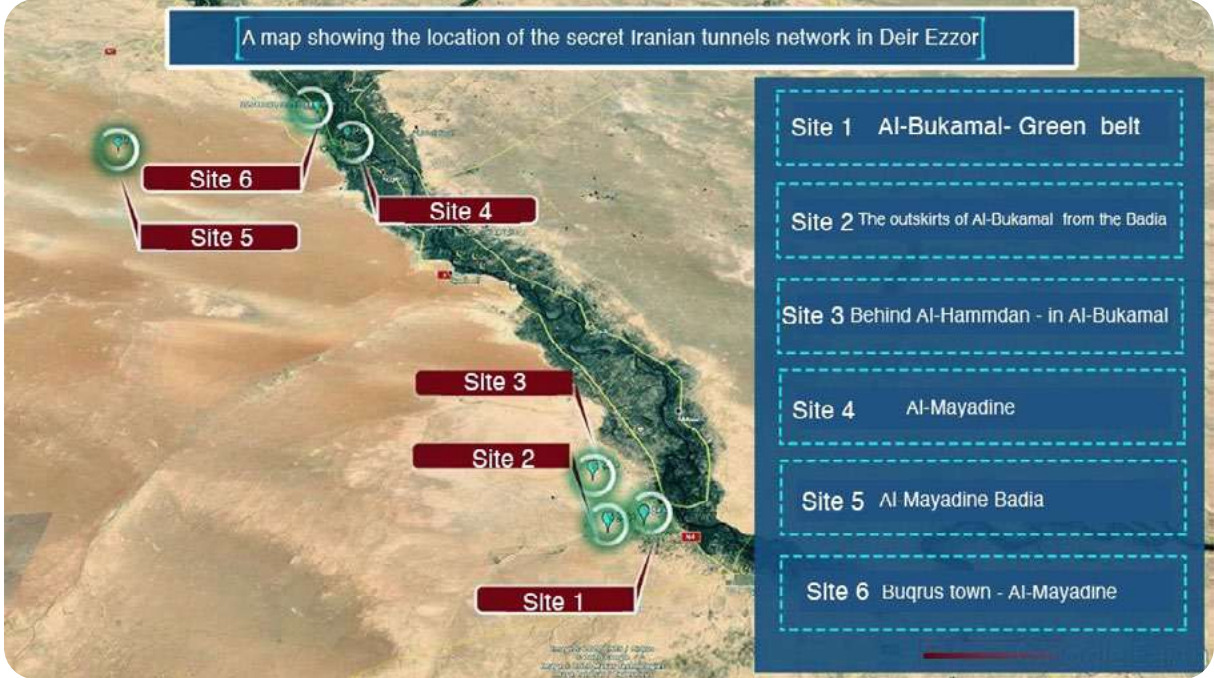
Buqrus - Mayadin

Mayadin şehrine bağlı Bukrus kasabasının eteklerinde, Bedia tarafından daha önce IŞİD tarafından kullanılan devasa bir tünelin altında bir yer var. Arabalar ve silahlar içerir.

Mayadin'in eteklerinde

Mayadin'in eteklerinde, özellikle Al-Mazari, Al-Haidarya'da ve Ain Ali arkeolojik alanının yakınında birçok hendek ve tünel var.

Bu tüneller İranlı milisler tarafından koruyucu önlem olarak kullanılıyor ve SDG kontrolündeki bölgelerden ithal edilen petrol ve yakıtın depolanmasının yanı sıra arkeolojik kazılar çevresinde geniş çapta hareket ve ulaşımı kolaylaştırmak için kullanılan bu tünellere yalnızca sınırlı sayıda insan erişebiliyor. İran güçleri tarafından Suriye'nin doğu bölgesinde yürütüldü.

Ayrıca Suriye-Irak sınırında, El-Kaim sınır kapısından yaklaşık 2-3 kilometre uzaklıkta iki ülkeyi birbirine bağlayan tüneller bulunuyor. Silah ve füzelerin taşınmasında kullanılan bu yeraltı ağlarına yalnızca milisler erişebilir.

Ayrıca, alışılmadık silahları ve üst düzey kişilikleri getirmek için gizli geçitler var. .

Bu tünellerin bazıları başlangıçta IŞİD tarafından kazılmıştı ancak ana bölümler tahkimatları güçlendirilirken şimdi değiştirildi ve genişletildi. Bu alanlar genellikle önemli milislerin toplantıları veya askeri planlar için operasyon odaları olarak kullanılıyor ancak çoğu Irak'tan gelen silahların depoları olarak işlev görüyor.

2.a.5 Irak ile sınır geçişleri

Semalka Sınırı: Dicle Nehri boyunca Suriye ile Irak Kürdistanı arasında bir sınır kapısıdır. Geçiş Dohuk Valiliği'nde bulunuyor.

Al-Walid Geçişi: SDG tarafından kurulan yasadışı bir geçiş.

Al-Yarubiyah Geçişi: Suriye'nin Haseke'deki Al-Yarubiyah şehri ile Irak'ın Rabia şehri arasında yer alır.

SDG'nin kontrolünde olan bu üç geçiş kapısı, SDG'nin ABD güçlerinden ve uluslararası koalisyondan aldığı insani yardım ve askeri konvoyların ana arterleridir. SDG bu geçişleri ticari olarak da kullanıyor ve bu geçişlerden geçen mal ve araçlara gümrük vergisi koyuyor. Irak'a ihraç edildiği ve SDG'ye finansal kaynak sağladığından gaz, petrol, ekin ve hayvancılık gibi SDG ürünleri için önemli bir pazar konumundalar.

2.a.6 Doğu Suriye'den tanık ifadeleri

Deir ez-Zor'un batısındaki Al-Tabni'de ikamet eden ve Şam'a bağlı güçlerin kontrolü altındaki 38 yaşındaki Issa: "Çiftçi olarak çalışıyorum ve ailem Rakka şehrinde ikamet ediyor. (SDG'nin kontrolü altında). Zaman zaman onları ziyaret edip kontrol etmem gerekiyor. Rejim güçleri, kontrol eden milisler ve hatta SDG tarafından yolu kesilmeden nehrin karşı kıyısına ulaşmak için Hamza Al-Khalaf adlı bir kaçakçıyla çalışıyorum ve oraya gitmesi için 80.000 SYP ve aynı miktarın gelmesi için ona ödüyorum. geri. Kaçakçının bir yanda Milli Savunma Milisleri diğer yanda SDG ile yakın ilişkileri var. Üç taraf, bu parayı kaçakçılık operasyonunu engellemek ve bu kaçakçının iki taraf arasında hareket etmesine izin vermek karşılığında anlaştıkları oranda paylaşırlar. Ancak her iki taraftaki kontrol güçleri kaçakçı olmadan insan veya ticari eşya geçişine izin vermiyor ve birçok durumda olduğu gibi tekneyi vurabiliyorlar." Kaçakçılığın yöntemiyle ilgili olarak Sayın Issa, "Kaçakçılar SDG'nin yönettiği bölgelere gitmek isteyen belli sayıda insanı topluyorlar, tek seferde on ila on beş kişiyi alıyorlar. İki gruba ayrılan yolcular, geri dönmek isterlerse onları bekleme konusunda kaçakçılarla hemfikir."

Rakka'nın doğu kırsalında bulunan ve Şam'a bağlı güçlerin kontrolü altındaki Ma'dan Atiq'ten 32 yaşındaki Abdullah, "Ben bir inşaat işçisiyim ve maddi durumum kötü. İş bulmak zorlaştı, eşim hasta ve diyalize ihtiyacı var. Bu tür bir tedavi bölgemizde mevcut değildir, bu nedenle eşimle birlikte ne zaman diyalize ihtiyacı olursa eşimle birlikte Rakka Ulusal Hastanesine gidiyoruz. Eşimle her gittiğimde

150.000 SYP, döndüğümüzde de aynı miktarda alan Salem Al-Aidan adlı bir kaçakçıyla anlaşırdım. Bölgemizdeki kaçakçılar, kişi başı 75.000 SYP'lik bir fiyatta anlaşılıyorlar." "Yaşam koşullarımız nedeniyle maliyeti düşürmeye çalıştım, bu yüzden balıkçılık sektöründe çalışan bir tanıdıktan eşimi ve beni küçük teknesiyle nehrin karşı kıyısına götürmesini istedim. Karşı tarafa geldiğimde SDG üyeleri bekliyordu. Beni durdurdular, karşıya geçmemi engellediler, eşimin önünde beni aşağıladılar ve çok dövdüler. Eşimin sağlık durumuna aldirmeden bizi geri dönmeye zorladılar. Kontrol eden güçler bunu bize her iki nehir kıyısında da yaptı. Her iki tarafla da ilgilenen bir kaçakçı ile önceden bir koordinasyon yoksa kimsenin geçmesine izin vermiyorlar."

SDG'nin kontrolündeki Rakka'lı 20 yaşındaki Bay Abdul, "Lise öğrencisiyim, rejim kontrolündeki bölgelere lise sınavlarına girmek için öğrenci ve öğretmenleri taşımakla bilinen bir kaçakçıyla anlaşırdım. Kişibaşı 40.000 SYP alıyor. SDG saflarında zorunlu askerliğe alınma korkusuyla SDG'nin kurduğu kontrol ve geçiş noktalarından geçmemek için bir kaçakçıyla anlaşmak zorunda kalıyorum. 18-27 yaş arası herkes işe alınır." "Suriye rejiminin askere alma bölümü tarafından yayınlanan orduya asker alımının ertelendiği bir akademik erteleme aldığıma dair kanıtım var. Ancak SDG tanımadığı için kaçakçılara başvuruyorum. Kaçakçı; öğrencileri ve öğretmenleri küçük bir Kia 2700 kamyonunda topluyor ve taşıyor. Rakka'nın güney kırsalından Al-Kasrat bölgesi boyunca kara ve nehir yollarından geçerek rejim güçlerinin kontrolü altındaki Tell Ghanem Al-Ali köyüne ulaşana kadar yaklaşık 12 kilometre sürüyor. Girişte yasal durumum açık olmasına rağmen engelsiz ve tutuksuz geçişim karşılığında rejimin kontrol noktalarına 1500 SYP ödüyorum. Geri dönmek için aynı yerde beni bekleyen aynı kaçakçıyla muhatap oluyorum, sonra aynı yollardan geçiyoruz ve kaçakçıya yine aynı şekilde para ödüyorum."

Türkiye'de ikamet eden Rakka'lı bir sivil olan Muhammed Bey, "Türkiye'de çalışıyorum ve yaşıyorum ama ailem Rakka'da yaşıyor. Onları her zaman ziyaret etmeye çalışıyorum ama bu ziyaret pahalı ve zor, gezginler tutuklanabilir." "Hem Türkiye'de yaşayanlar hem de Suriye Ulusal Ordusu (silahlı Suriye muhalefeti) tarafından kontrol edilen bölgelerdeki sakinler, Halep'in kuzeydoğusundaki Münbiç kırsalındaki Aoun al-Dadat Kapısı'ndan Rakka'ya ve Kuzeydoğu Suriye'deki diğer bölgelere gidiyor. Kimlik belgeleri resmiyse ve kişinin her iki tarafta geçişi kontrol eden taraflarla herhangi bir güvenlik sorunu yoksa hiçbir engel olmadan seyahat etmesine izin verilmesi için baskın Ulusal Ordu gruplarına (bildiğim kadarıyla Ahrar al Sham, Dokuzuncu Tümen ve askeri polis) 50 ila 100 dolar arasında ödeme yapmaları gerekiyor. SDG ayrıca telif ücreti de alıyor ama sabit bir tutarda değil." Muhammed ekledi. Güvenlik konularıyla ilgili olarak şunları söyledi: "Sadece askeri savaşçıların veya genel olarak silahların varlığı değil; Siyasi düzeyde ve hizmet koşullarında eleştiri, hatta sosyal medyadaki bir gönderi güvenlik yetkilileri tarafından aranmak için yeterli olabilir." "Geçişler sürekli işletilmeyebilir."

Geçiş süreleri değişkendir, bazen açık bazen kapalıdır. Bu nedenle biz gezginler olarak bir milyondan iki milyon SYP'ye kadar büyük meblağlarda para isteyen

kaçakçılara başvuruyoruz. Bu miktar; kaçakçı, her iki taraftaki kontrol güçleri, SDG unsurları ve ulusal ordudan oluşan dört ana parti arasında paylaştırılıyor.” “Tanıdıklarımın çoğu, bu yıl son bayram tatilinde SDG’nin yönettiği bölgelere girdikten sonra tutuklandı ve SDG karşıtı askeri gruplara mensup olmak, Türkiye’ye sadık olmak veya bölgeye yasadışı yollardan girmekle suçlandı.

Tutuklananlar para ödüyor ve bazı unsurlar paylarını alamayınca bu tür vakalar sık sık yaşanıyor.”

Bay Abu Muhammed şunları söyledi: “Türkiye’den Ulusal Ordu tarafından kontrol edilen bölgelere ve ardından Aoun al-Dadat geçişi üzerinden Rakka’ya seyahat ediyorum.

Türkiye’den Suriye’ye giriş, belirli bir süre için Türkiye’ye dönüşümüzü garanti altına almak için bir kağıt gerektiriyor. Ziyaretimi bitirdikten sonra Aoun al-Dadat geçidinden döndüğümde Ulusal Ordu üyeleri beni durduruyor ve geçmem için 100 \$ ödememi istiyorlar ve ödemezsem geçmeme izin vermiyorlar.” “Yalnız ben değilim, herkesi durduruyorlar ve doğrudan telif ücreti istiyorlar. Hiç parası olmayan ve geçişlerine izin verilmeden saatlerce orada bekleyen insanları görüyorum. Ödeme yapmaktan kaçınmaya çalışıyorum ve onlara Rakka’ya gittiğimde zaten ödediğimi söylüyorum ama boşuna. İznim biteceği için ödemek zorunda kalıyorum ve eğer geçmezsem bir daha Türkiye’ye giremeyeceğim ve bu çok zor olacak.”

Bay Muhammed şunları söyledi: “Aun al-Dadat kapısı açıldığında yolcu taşıyan bir minibüs şoförüyüm. Bir keresinde SDG kontrolündeki bölgelerden Halep’in kuzeyindeki El Bab şehrine giden yaşlı bir kadın buldum. Milli Ordu onun geçmesini engelledi. Yeterli parası olmadığı için iki gün boyunca geçitte kaldırımda oturdu.” “İkinci günün sonunda akrabalarından birinin talep edilen tutarı kontrol noktası personeline aktarması üzerine görevliler, geçişine izin verdi. Sonra minibüse bindi ve bana hikayesini anlattı. Onu El Bab kentindeki akrabalarının yanına bıraktım.” “Transit ofisten sorumluları tanıyorum, onların dediği gibi ve parası olmayanlar için para transferlerini almaktan sorumlu iki kişi var, ilkinin adı Latouf, ikincisinin adı Ebu Ahmed. Her ikisi de Ulusal Ordu üyesidir. Ödemesiz geçişi engellemek için asfalt yolu tamamen kapatıp yan tarafına ofis koymuşlar. İnsanlar sadece geçitten geçebilirler.

Kraliyet parasını ödemek zorunda oldukları ofis kapısı. Bu sahne bana Suriye rejiminin Lübnan'dan dönenlere Suriye'ye girmelerine izin vermek için kişi başı 100\$'lık takası dayattığında yaptıklarını hatırlatıyor.”

Rakka'nın doğu kırsalında yer alan Ma'dan'daki Ulusal Savunma Kuvvetleri'nde saha lideri olan Hammam al-Issa (bir takma ad) şunları söyledi: iki ana hizip. Birincisi Suriye Ulusal Savunma Kuvvetleri, Aşiret Ordusu ve Beşinci Kolordu tarafından temsil ediliyor - hepsi Rusya Federasyonu tarafından desteklenen milisler - ve Rakka'nın doğu kırsalından Deir ez-Zor'un batı kırsalının eteklerine kadar nehir kıyısını kontrol ediyorlar. İkinci kanat, Harekat Hizbullah al-Nujaba, Fatimiyun Tugayı, Irak Hizbullahı ve İslam Devrim Muhafızları'na bağlı diğer gruplar tarafından temsil ediliyor - hepsi İran milisleri tarafından destekleniyor. Deir ez-Zor ve Mayadin'in doğu kırsalından Al-Bukamal kırsalındaki Irak sınırına kadar nehir kıyısını kontrol ediyorlar.” “Hakim güçler arasında ticaret ve kaçakçılık konusunda herhangi bir ihtilaf yoktur, çünkü aralarında tüm tarafların yararına bir anlaşmaları vardır.Kontrol noktalarından geçen malların çoğu gaz tüpleri, temel gıda maddeleri, bazı tıbbi malzemeler, benzin, motorin ve küçük bir oran da olsa inşaat malzemeleridir. Ancak İranlıların yönettiği bölgelerde insan nakli bizim kontrol noktalarımızdaki operasyonlara göre daha yoğun ve bunda bir sıkıntı yaşamıyoruz” dedi. Ekledi Hamam, “Çalışma yöntemleriyle ilgili olarak” “Açıkça çalışmıyoruz, ancak SDG'nin yönettiği bölgelerden kaçak mal satın almak için yerel halktan bir bayi ile aracımız olması konusunda anlaşıyoruz. Mağazalara mal satıp dağıtıyorlar ve bize QSD kontrolündeki alanlardan ihtiyaç duyulan malların ve miktarların listesini veriyorlar ve işi engelsiz bir şekilde kolaylaştırıyorlar. Çoğu operasyonda, Rakka'nın doğusundaki Ma'dan kentindeki ve Zur Shammar köyündeki su geçişlerini ve Deir ez-Zor'un batısındaki Al- Tabani geçişini kullanıyoruz. Buna karşılık İranlılar, Al- Bukamal ve Mayadin kırsalında sabit veya geçici su geçişlerini kullanıyor.”

Ma'dan'da Şam kontrolündeki bir depoya sahip olan 29 yaşındaki Samer Bey, “Milli Savunma Kuvvetlerine bağlı Zain al-Ramla adlı bir bayiden gaz tüpleri alıyorum.

Bölgedeki dükkânlara gaz veriyor” dedi. “Bayilerle çalışmak, rejim güçlerinden korunduğu ve herhangi bir sorunla karşılaşmadığı için uygun. Ödeme hemen yapılmasa bile bize gaz tüpleri veriyorlar. Bazı tüccarlar mallarını sattıktan sonra ödeme yaparlar. Bayi bana 24 kg'lık bir silindiri 55.000 SYP'ye satıyor, ben de

piyasanın talebine göre 75.000 ile 90.000 SYP arasında sivillere veya restoranlara satıyorum. Gaz tüplerinin fiyatları, kıtlığı nedeniyle bölgede nispeten yüksektir. Bu nedenle SDG'nin yönettiği bölgelerden tüccarların getirdiği mallarla ticaret yapıyorum. Tüpleri daha düşük fiyatlara satamıyorum çünkü deponun kirası ve ailemin geçim masrafları dahil masraflarını karşılamam gerekiyor. Beşinci Kolordu ve Milli Savunma Kuvvetleri'ndeki tüccarlar, en fazla 24 ila 48 saat içinde 200 ila 500 silindiri sorunsuz bir şekilde bana sağlayabileceklerini garanti ettikleri için gaz tüplerinin tedarikinde herhangi bir sorunla karşılaşmıyorum.”

Tüccar Babası dedi ki: “Yirmi yıldır Menbiç ve çevresinde ticaretle uğraşıyorum. Rejimin güvenlik kollarının hakimiyetinden muzdariptik. Gelirlerimizden zorla pay alacaklardı. IŞİD'in sınır dışı edilmesinden sonra ailemle birlikte bölgeye döndüğüm ve ticaretteki işime yeniden başladığım için bu durum pek farklı değil. Ancak ticaretin koşulları çok farklılaştı. Türkiye'den, rejime bağlı veya SDG'nin kontrolündeki bölgelerden, isimleri ne olursa olsun, muhalif grupların kontrol ettiği geçitlerden mal getirmek zorundayım.” “Sorun şu ki baskın fraksiyon, yalnızca bir ortaklık veya araç başına binlerce dolara kadar çıkabilen gayrimaddi hak bedellerinin uygulanması yoluyla toplam kârda bir payı varsa malların geçişine izin veriyor. Mevcut sezon için hangi malların değerli ve ticarete uygun olduğunu belirlemek için çok çalışıyorum, sonra fraksiyonun lideri silah gücüne sahip olduğu için kârımın yarısını alıyor. Canımın ve ailemin güvenliği için çalıştığım mal türlerini belirtmeyeceğim. Askeri gruplar hakkında konuşmak yasaktır.”

Şam tarafından kontrol edilen Mayadin'de bir dükkan sahibi olan Abdülmeçid, “Bölgemiz, İran milislerinin etkisi altındaki ana alanlardan biri. Her türlü işletmeyi kontrol ediyorlar ve hiç kimse onlarla anlaşmadan ve ticaret yapmadan çalışamaz. Milisler, bayilerin yalnızca kendi distribütörlerinden yakıt almasına izin veriyor. Askeri güçlerinden yararlanarak pazarı tamamen tekellerine alarak bölgeyi kontrol altına almak için hatırı sayılır bir kâr elde ettiler. Milisler, SDG tarafından yönetilen bölgelerden yakıtın büyük kısmını kaçakçılar veya milisler için çalışan satıcılar aracılığıyla satın alıyor.”

Şam'a bağlı güçlerin kontrolü altındaki El-Bukemal'de bir işadamı olan Bay Usame, “Irak Harekat Hizbullah Al- Nujaba ve Fatimiyun Tugayı milislerine bağlı bayilerden yakıt alıyorum. Benzin istasyonum olmadığı, küçük bir tezgâhım

olduğu için, aldığım tüm miktarı sattıktan sonra bayilere para ödüyorum. Bu şekilde çalışan tek ben değilim, Deir ez-Zor kırsalında akaryakıt ticareti yapan herkes aynı yöntemi benimsiyor. Çalışmanın başka yolu yok çünkü SDG kontrolündeki bölgelerden sadece milisler akaryakıt alabiliyor ve bu ticaret alanını askeri güçle tekellerine alıyorlar. Kim tek başına çalışırsa tutuklanacak, işkence görecektir veya öldürülecek.” “Bu tekel, akaryakıt fiyatlarının milisler tarafından tam kontrolüne yol açtı. Akaryakıt veya kontrolleri altındaki herhangi bir ticari sektörle ticari rekabet özgürlüğünün kullanılmasına izin vermezler.” Yakıt miktarı ve mevcudiyeti ile ilgili olarak Usame şunları ekledi: “İran milislerine bağlı bayiler, ağırlığı ne olursa olsun bize her miktarda yakıt sağlayabileceklerini söylediler. Fırat Nehri kıyıları arasında feribot veya tekne işleten kaçakçılar aracılığıyla SDG liderleriyle anlaşmaları var.”

Al-Bukemal sakini ve balıkçı olan Mar’i al-Hajj, “Fırat Nehri kıyısında çalışıyorum ve İranlı milislerin nehri her iki yönde kaçakçılık için nasıl kullandığını gözlemliyorum. Ancak son iki aydır Salhiya geçidi gibi ana geçişlere güvenmediklerini, bunun yerine geçici nehir koridorları oluşturduklarını fark ettim. İranlılar tüm SDG devriyelerinin vicdanını satın alamazlar; bu nedenle operasyonların SDG devriye ve kontrol noktalarından uzakta gerçekleşmesi için iki taraf arasında kaçakçılar aracılığıyla anlaşma yapılıyor.”

SDG kontrolündeki Dibanlı balıkçı Hadi, “Kaçakçılar, günlük büyük miktarlarda yakıt getirebilmek için Fırat Nehri kıyılarında yakıt taşımanın ilkel yollarını bulmaya yöneliyor. Artık SDG’nin yönettiği bölgelerden rejim güçlerinin kontrolündeki bölgelere mazot ve benzin transferini hızlandırmak için Fırat Nehri kıyıları arasına her gün boru döşeyip çekiyorlar. Kaçakçılar ya iki taraf arasında arabuluculuk yapıyor ya da iki liderle yakın ilişkiler içinde olan tüccarlar olarak hizmet ediyor. Borular döşendikten sonra karşı kıyıda tanklara yakıt pompalama ve boşaltma işlemini hızlandırmak için Nashal adlı bir itme pompası kuruluyor.”

“SDG kontrol noktaları ve devriyeler her ne kadar gözler ve kulaklar altında yürütülse de bu operasyonlara engel olmuyor çünkü her taraf kârdan pay alıyor. Kaçakçılar ayrıca, yakıtın daha hızlı taşınmasını kolaylaştıran minimum 1000 litre kapasiteli tanklar ekleyerek feribotları yakıt taşımacılığına uygun hale getiriyor. Kaçakçılık operasyonları neredeyse her gün yapılıyor ve gün batımına kadar tamamlanıyor.”

SDG'nin kontrolündeki Diban su geçidinde çalışan kaçakçı Hays el-Kamal, "Ben ve bir grup kaçakçı, SDG'nin işlettiği sınır kapısından 5000\$ ile 8000\$ arasında değişen bir ücret karşılığında geçiyoruz. Askeri güçleri yolumuza çıkmadan yakıt taşımalarına izin verilmesi karşılığında onlara para ödüyoruz. Sadece yakıt taşımıyoruz. Petrol yüklü rejim kontrolündeki bölgelere gidip mal veya insanla dönüyoruz; Biz her zaman boş bir tekneyle dönmemeye çalışırız." "Karşı nehir kıyısında, Mayadin şehrinin yakınında tankerler tanklarını doldurmak için çekiliyor. Ben zaten bu tankerlerin İranlılara ait olduğunu biliyorum ama benim için fark etmiyor, çünkü her iki taraftan da yakıt nakletmek ve çalışma saatlerini koordine etmek karşılığında para alıyorum. Toplam miktar; nicelik, hız vb.'ne bağlı olarak günde 2 ila 5 milyon SYP arasında değişiyor." Silahlı saldırı veya tutuklamaları sorduğumuzda Kemal, "Tüm taraflarla önceden koordine olmadan kaçakçılık güvenli bir şekilde yapılamaz. Bazı kaçakçılar veya balıkçılar, kârın bir yüzdesini ödemedi veya SDG'ye günlük veya aylık toplu para ödemedi mal ve insan taşıyor. Bu kaçakçılar karşı tarafa ulaştıklarında dövülerek tutuklanacak, tekneleri kurşuna dizilecek, getirdikleri kişiler geldikleri yere geri gönderilecek ve mallarına el konulacak. Herhangi bir ödeme olmadan, şanslı olmadığınız sürece hayatta kalamazsınız."

SDG'nin kontrolündeki Rakka'dan bir eczacı olan Ömer Ömer şunları söyledi: "SDG'nin kontrol ettiği alanlar geniş, Halep'in doğu kırsalından; Rakka, Deyrizor'un doğu kırsalı ve Haseke'den geçerek Irak sınırına kadar uzanıyor. Bu da her yaş grubuna uyuşturucu madde itme ve satışı için bereketli bir zemin haline getirmiş ve özellikle genç erkekleri etkileyen bir uyuşturucu salgınına dönüşmüştür. En popüler türleri haşhaş, kristal metamfetamin, captagon ve tramadoldur. Bu türler, Doğu Fırat bölgesi boyunca orman yangını gibi yayıldı. Kapsamlı mevcudiyetleri nedeniyle SDG bunların kontrolünü kaybetti."

Rakka'nın mahallelerinden birinde kristal metamfetamin iticisi Khalaf Al-Hamoud (bir takma ad) şunları söyledi:

Bu madde en çok Rakka'nın doğu kırsalındaki Al-Karamah'ta iticiler ve satıcılar tarafından talep ediliyor. Onlara teslim ettiğimde iticilerin satın alması için miktarı küçük porsiyonlara bölmeye başlıyorlar." "İş artık eskisi gibi değil; iticiler ve satıcılar kendi paralarıyla ticaret yaparlar ve küçük distribütör olarak çalışmayı kabul etmezler. Bu kaçakçılık alanındaki ilk işlemlerden para biriktirdiler ve

muazzam miktarda para kazanmak için hesaplarından alıp satmaya başladılar.”

SDG kontrolündeki Hacinli uyuşturucu kaçakçısı Necm el Haddad, “Fırat Nehri’nin karşı yakasını kontrol eden İranlı milisleri temsil eden tacirlerden her türlü narkotik uyuşturucu alıyorum. Bu ilaçlar genellikle İran menşeli olmakla birlikte zaman zaman Irak veya Lübnan menşeli de olabilmektedir. Bu alandaki deneyimlerime dayanarak, aralarında ayırım yapabilirim. Uyuşturucu maddelerin çoğu, Suriye ve Irak toprakları arasında demiryolu geçitinden (Uluslararası Koalisyon tarafından birden fazla kez bombalanan, İran milisleri tarafından, Al-Bukamal’ın doğusunda, Irak sınırına yakın Al-Hari köyündeki sivillerin evleri arasında kurulan yasadışı bir geçiş.) kaçakçılık yoluyla getirilir. Daha sonra yakındaki askeri noktaları kontrol ederek İranlıların dolaylı koruması altında Al-Hari ve Al-Suway’iya köylerinde milislere ait depolarda depolanıyorlar. İlaçlar, bayilere dağıtımını kolaylaştırmak için daha küçük miktarlara bölünür. Bu miktarlar sadece kuzeydoğu Suriye’ye değil tüm Suriye vilayetlerine de satılıyor.” “Malların antrepolara gelip hazırlanmasından sonra rejime bağlı bölgelerdeki bayiler ve iticiler, SDG’nin yönettiği bölgelerdeki diğer kaçakçı ve bayilerle temasa geçiyor. WhatsApp üzerinden birbirimizle koordine çalıştığımız veya Al-Bukamal ve Mayadin’deki önde gelen bayileri ziyaret ettiğimiz için bu oldukça kolay. İki taraf, satışların miktarı, fiyatı ve uygun tarihi üzerinde anlaşılır. Diğer kaçakçılar ve ben kaçakçılık yolunu emniyete alarak operasyonu tamamlamak için uygun yer ve zamanı belirliyoruz. Operasyon genellikle küçük tekneler aracılığıyla gerçekleştirilir ve her iki taraftaki satıcılar karşı nehir kıyısında bekler. Tabii ki, o kadar kolay değil. Güvenli erişimi sağlamak için her iki taraftaki askeri güçlerle koordineli çalışıyorum. Maddi bir pay karşılığında işimi kolaylaştıran SDG liderleriyle farklı ilişkilerim var. Yine de rejim kontrolündeki bölgelerde daha kolay çünkü o bölgenin bayileri Fırat Nehri üzerindeki İranlılarla koordineli çalışıyor. Ancak tüm yükü kendim taşıyorum ve bazen operasyonu kamuoyuna açıklamamak için balıkçı teknelerini ve gençleri kullanıyorum.

Mallar geldikten sonra bayi; malları SDG kontrolündeki bölgelerden alır; Rakka ve Haseke gibi diğer bölgelere nakledilmek üzere iticilere dağıtır. Bu süreç, İç Güvenlik Güçleri liderleri ile koordineli olarak yürütülür çünkü transferlerin kontrol noktalarında durdurulmadan uyuşturucu taşımacılığını kolaylaştırmak için bir güvenlik kartına sahip olmaları veya askeri bir görevde gösterilmeleri gerekir. Aynı adımları daha önce de uygulamıştım.”

El Haseke’de bir gıda deposunun sahibi ve tüccarı Ammar, “Bölge genel olarak aşırı ihracattan muzdarip ve bu da bizleri, bölge halkını kaynaklarından mahrum bırakıyor.

SDG; ihracat yöntemleri, miktarları veya türleri hakkında herhangi bir gözlem yapmadan büyük tüccarlar aracılığıyla Irak Kürdistanı’na ihracat yapılmasına izin veriyor. Bu, ihracatın belirli bir türle sınırlı kalmayıp yer altı kaynaklarından tarımsal ürünlere ve hayvancılığa kadar her şeyi içerdiği için bölgeyi kısa sürede boğucu bir krize sokabilir. Bu sadece SDG’nin yönettiği bölgelerde olmuyor. Al-Bukamal’da akrabalarım var ve bana İranlı milislerin hiçbir hesap sormadan aynı şeyi yaptığını söylediler. Bu uygulamalar; hakim güçlerin bizleri sivil, tüccar, vatandaş olarak önemsemediğini, sadece gümrük vergilerini ve kaçakçılıktan elde edilen kârı önemsediklerini gösteriyor.”

Suriye ile Irak arasında canlı hayvan taşıyan bir kamyon şoförü olan Al-Bukamal’dan Hasan Hassan şunları söyledi: Al-Hari engelsiz. Tüccarlar; geçişi kontrol eden Irak Halk Seferberlik Güçlerine ve koordinasyonu ve geçişi kolaylaştıran Seyyid el-Şüheda milislerine telif ücreti ödüyor. Telif hakları, araç başına 17 milyon SYP’ye ulaşıyor. Geçiş; askeri malzeme ve kaçak mal ticareti için de kullanıldığından hayvan kaçakçılığı, sebze, gıda maddesi

ve her türlü emtia nakliyesi ile sınırlı değildir. Biz bölge halkı olarak her şeyin geliştiğini görüyoruz ama bunlara itiraz edemeyiz çünkü bu konuları konuşmak cinayetler ya da adam kaçırmalarla sonuçlanacak” dedi.

Deir ez-Zor sakini ve bakkal sahibi Hazem, “İranlıların bölgeyi kontrol etmesi, en önemli alanı ticaret olmak üzere hayatın her alanını etkiledi. Piyasada rekabet yok ve fiyatlar çok yüksek, bu yüzden insanların çok fazla mal satın almaya gücü yetmiyor. Bu iki nedenden kaynaklanmaktadır;

Kontrol noktalarında ve bunların bağımlılıklarında gayrimaddi hak bedeli uygulanmakta ve ihracat denetlenmemektedir.” “İraklı tüccarlara İranlılar tarafından Al-Sekak kapısından geçme ve rejim güçlerinin gözü önünde büyük miktarlarda neredeyse tüm malzemeleri satın alma izni veriliyor. Kontrol güçlerinin süreci kolaylaştırması sayesinde Irak’a mallarla kolayca dönüyorlar. Bu; emtia, meyve ve sebze kıtlığına ve ardından fiyatlarında artışa neden oldu.”

Rakka'dan bir hayvan tüccarı olan Bay Abd al-Razzaq şunları söyledi: “SDG kontrolündeki bölgelerdeki canlı hayvanların iki ana pazarı var. Birincisi Irak topraklarına yönelik; tüccarlar Rakka, Menbiç, Tabka ve Haseke'den çok sayıda canlı hayvan alıp SDG'nin kolaylaştırma ve teşvikiyle Semelka kapısı üzerinden Irak'a ihraç ediyor. SDG, tüccarlara kârını artırmak için hayvanlarını yurt dışına satmalarını tavsiye ediyor ancak bu, SDG'nin yönettiği bölgelerde canlı hayvan ve et fiyatlarında keskin bir artışa neden oluyor. İkinci pazarın yasa dışı olduğu kabul ediliyor, kaçakçılar çoğunlukla Mayadin ve Al-Bukamal'a doğru rejim güçlerinin kontrolü altındaki bölgelere hayvan taşıyor. Hayvan sahipleri her zaman kâr ararlar ve kim daha fazla öderse o sürüyü alır. Bu nedenle SDG, rejim kontrolündeki bölgelere canlı hayvan ihracatını engellese de kaçakçılık yapılmaya devam ediyor.”

El-Haseke-Semalka yolunda kamyon şoförü olan Beşar, “Biz kamyon şoförleri olarak Semalka kapısından geçip Suriye'ye dönmemize izin verilmesi karşılığında 800\$ ile 2200\$ arasında gümrük ücreti ödüyoruz. Çeşitli mallar taşıyorum ama ihraç ettiklerimin çoğu canlı hayvan ardından meyve ve sebze. Ara sıra evlerin enkazından çıkarılan tonlarca bakırı Irak'ta geri dönüştürülmek üzere taşıyorum.

” Bölgenin baskın gücü SDG'dir. İktidara geldiklerinden bu yana yanlış uygulamaları ve ihlalleri durmadı. SDG, sivilleri zorla askere alıyor, tüccar ve sivillere telif ücreti koyuyor, milis ve askeri güç olarak kendi çıkarları için kamu parasını harcıyor, halkın geçiminden önemli bir pay alıyor ve onları yağmalamak için her türlü yöntemi kullanıyor, muhalefet edenleri tutuklayıp kaçırıyor. Uygulamalarını ortaya koymakta veya ifşa etmekte, sivillerin istediği zaman seyahat etmesini engellemektedir. Bütün bu uygulamaların hiçbir meşruiyeti yoktur. Önceki tanıklıklar SDG, Suriye Ordusu güçleri, Rusya ve İran tarafından desteklenen milislerin uygulamalarının niteliğini netleştiriyor. Tanıklıklar, yeraltı kaynaklarının, mahsullerin ve hayvan zenginliğinin yerel nüfusun ihtiyaçlarını dikkate almadan komşu ülkelere aşırı ihracatına ek olarak insan kaçakçılığı ve hareketlerini kısıtlama, zorla askere alma, telif ücreti dayatma, rejime yeraltı kaynakları ve mahsullerle yardım etme, uyuşturucu ve kaçakçılık ticareti ve ticareti tekelleştirmeye odaklandı.

kuzeyini, doğusunu ve batısını şehre bağlayan sanayi bölgelerini (Şeyh Najjar), çok sayıda askeri havaalanını ve ana yolları kontrol etti ancak 2015-2016 yılları arasında birçok bölgeyi kaybetti. Eylül 2016'daki Rus askeri müdahalesinin ardından Halep'te kalan silahlı muhalif gruplar, Şam hükümetini desteklemek için Türkiye'nin himayesinde Rusya ile bir anlaşma imzaladı. Bu anlaşmaya göre, Aralık 2016'da son savaşçı grupları aileleriyle birlikte son dört kuşatılmış mahalleyi terk etti ve o zamandan beri Halep; Suriye Ordusu, Rusya ve İran'ın ortak idari ve askeri kontrolü altındadır.

2011 yılının sonlarından bu yana, bazı ÖSO grupları Halep kırsalının batı, kuzey ve doğusundaki birçok bölgeyi ele geçirmeyi başardı. Ancak 2013 yılında, bir yanda ÖSO grupları arasında, diğer yanda El Nusra Cephesi ile Cund El Aksa ve IŞİD arasında artan iç çatışmalar nedeniyle kontrolleri zayıfladı ve bölgeyi IŞİD kontrolüne bıraktı. Kürt milisler de batı Fırat kıyılarındaki geniş bir bölgenin kontrolünü ele geçirmek için bu geri çekilmeden yararlandı.

Halep kırsalı 2014'ten beri birçok yerel ve bölgesel partinin kontrolü altında: Suriye rejimi: Halep'in güneyinden Hama'nın doğu kırsalına kadar 20 km'lik bir yolun kontrolüne sahip; IŞİD Halep bölgelerinin doğu ve güneydoğusunun üçte birini kontrol ediyor; Kürt gruplar, Fırat'ın batısındaki Afrin ve Menbiç de dahil olmak üzere Halep'in kuzey kırsalının üçte birinin kontrolüne sahipti; Suriyeli muhalif gruplar, kırsalın dörtte birini, doğuda Menbiç'i ve Halep'in batı-kuzeyinde Afrin'i ve Halep'in Nubl ve El-Zahraa kasabaları hariç tüm batı kırsalını kontrol ediyor.

2016'nın sonundan bu yana ve Türk askeri operasyonları "Fırat Kalkanı" ve "Zeytin Dalı" sonrasında Halep kırsalı çeşitli tarafların kontrolü altında: Türkiye, silahlı muhalif grupları aracılığıyla Halep'in kuzeyini Cerablus'a kadar kontrol ediyor. Fırat, Münbiç ve Halep'in batı kırsalı hariç; Kürt SDG, Menbiç, Tall Rıfat ve Minaq'ı kontrol ediyor.

İran milisleri ve Rus kuvvetleri tarafından desteklenen Şam'ın merkezi yetkilileri, Halep'in kuzey kırsalının geri kalanında El Bab kentinin güneyindeki ve Halep'in güney, doğu ve batısındaki bölgeler M5 uluslararası yolu üzerindeki kontrolü yeniden ele geçirdi.

2012-2016 yılları arasında İdlib ve kırsalı birçok grup için kontrol ve etki alanı haline geldi. El Nusra cephesi ile ÖSO grupları arasındaki her muharebede kontrol ve etki merkezlerinin değiştiği düşünülürken, El Nusra cephesi çoğu zaman bu muharebeleri kazanarak daha fazla bölgeyi ele geçirdi. Silahlı gruplar 2012 yılında İdlib kırsalındaki Saraqib, Ma'arat al-Nu'man ve Haram gibi şehirleri ve stratejik askeri bölgeleri kontrol etmeye başladı.

Ardından İdlib kırsalının çoğunu, güneyinde Hama kırsalını, doğusunda Halep kırsalını ve batısında Lazkiye kırsalını, ardından da Mart 2015 sonunda tüm İdlib'i özgürleştirdiler.

2016 yılında Türkiye, Rusya ve İran arasında Astana anlaşmasının imzalanmasının ardından Suriye Ordusu'nun askeri baskısı altında grupların kontrolü azalmaya başladı. 2020 yılında İdlib üzerindeki kontrol ve nüfuz şu şekilde bölünebilir: İdlib, Fırat'ın batı bölgeleri ve İdlib'in batı kırsalı Türk etkisi içinde; Halep'i İdlib üzerinden Lazkiye'ye bağlayan Güvenlik Koridoru bölgesi, Rusya ile Türkiye arasındaki Soçi Anlaşması'nın ardından Rusya ile Türkiye arasında ortak bir kontrol bölgesidir. Geri kalan alanlar, özellikle Güvenlik Koridoru'nun kuzeyi ve güneyinde, Heyet Tahrir el-Şam'ın etkisi ve kontrolü altında kalmaya devam ediyor. Çok az köy, Ahrar El Şam ve Şam Lejyonu ile Heyet Tahrir El Şam'ın (eski adıyla El Nusra cephesi) yerel gruplarının kontrolü altındadır.

Kontrol edilen alan ve bu bölgedeki yerler geçtiğimiz yıllarda defalarca değişti. Çeşitli kontrol alanları, bazıları daha sonra zamana ve hakim güçlere göre oluşturulduğundan açılan ve kapatılan kara geçişleriyle birbirine bağlıdır ve şu anda iki ana alana ayrılmıştır.

İlk bölge, Türkiye sınırına bitişik kuzey bölgeleridir. Suriye silahlı muhalefetinin Türkiye destekli gruplarının kontrolü altındadır ve dört tür geçişe sahipler: (1) SDG ile (2) Şam ve milisleri tarafından kontrol edilen bölgelerle (3) El Nusra Cephesiyle ve

(4) Suriye'den Türkiye'ye. İkinci bölge, Hay'at Tahrir al-Sham (eski adıyla Nusra Cephesi) tarafından kontrol edilen ve çevre bölgelerle geçitlerle bağlantılı olan bölgelerdir:

1-Şam'ın kontrol ettiği bölgeler

2-Kuzeydeki Suriye silahlı muhalefetiyle bağlantılı bölgeler.

Bu geçişler, tüm üyelerden silahlı gruplar için büyük bir mali kaynak oluşturuyor çünkü bu gruplar askeri güçlerini bu kapıları açmak ve bunları her türlü mal ticaretinde kullanmakla birlikte sivillere geçiş ve nakliye karşılığında ücretler dayatmak için kullanıyorlar. Bu geçişlerde kaçak mal ve para kaçakçılığının da önemli bir yeri vardır. Bu geçişlerin kontrolü sivillerin insan haklarını; sık sık hapsederek, hırsızlık yaparak ve öldürerek ihlal eden geçişleri kontrol eden kişi ve grupların yasadışı zenginleşmesine neden oldu.

2.b.1 Türkiye ile Sınır Kapıları

Bu geçişler; Suriye Devrimi'nden önce var olan ve kuzeybatı Suriye'nin kurtuluşundan sonra kurulan geçişlerdir. Bunlar insani, ticari ve askeri geçişleri içerir.

Bab Al-Hawa Geçışı

Bab Al-Hawa A sınıfı, insani ve ticari bir geçiş; sivillerin, malların, yardım kamyonlarının ve insani yardımın geçişine izin verir. Her gün sabah 8'den akşam 6'ya kadar çalışır. İdlib'e 55 km uzaklıktaki Sarmada'da bulunan Bab al-Hawa kapısı (Cilvegözü), Suriye'deki Sarmada'yı Türkiye'nin Hatay ilindeki Reyhanlı'ya bağlar. Aylık 2,5 milyon - 5 milyon dolar arasında tahmin edilen geliri ile kuzeyin ekonomik dayanak noktası olduğu için kuzey Suriye'deki en büyük ve en önemli geçiş noktasıdır. Gelirler şu şekildedir: Yardım, para, sanayi ve inşaat malzemeleri ile bazı ülkelerden askeri destek (silah ve askeri teçhizat) üzerinden gümrükler. Gümrük ödemedi hiçbir şey geçemez. Bir kişinin Türkiye'ye geçmek için 2500 dolar ödemesi gerektiği için insan ticareti önemli bir gelir sağlıyor. Günde altı ila on operasyon; ambulanslar, hasta refakatçileri ve hatta transit geçiş gibi birçok yolla gerçekleştiriliyor.

Çeşitli askeri muhalefet grupları (Harakat Hazm, Suriye Devrimciler Cephesi, İslami Cephe, Sukour el Şam, Ceyş El İslam) 2012 yılının ortalarında sınırın kontrolünü ele geçirdi. 2015 yılında Ahrar El Şam Hareketi (ASM) kontrolü ele

geçirdi. Bir sivil idareyi geçti ve geliştirdi. ASM ile Heyet Tahrir el-Şam (HTŞ) arasında 26 Temmuz 2017'de çıkan anlaşmazlıkta, geçişin tüm gelirlerini kontrol eden HTŞ'nin etkisi ile geçiş sivil idarelere devredildi. Bab al-Hawa'nın yaklaşık 400 çalışanı var ve birçok idari ofisin (Genel Büro - kontrol ve takip, çalışmalar ve hukuk) yanı sıra beş idari departman (Göç ve Pasaportlar, Gümrük İdaresi, Polis Karakolu, Sağlık, Garaj ve Makineler) içerir. İşler; teknik, mali, medya, halkla ilişkiler, insan kaynakları, istatistik ve planlama, sağlık ve tarımsal karantina, Tıbbi koordinasyon ve Garaj Departmanı olarak sınıflandırılmış durumda.

İnsani ve yardım konvoyları gümrüksüz olup, ticari turlar günde ortalama 250 tır ile geçiş yapabilmektedir. Uluslararası olarak yasaklanmış ürünler ve Türkiye tarafından yasaklanmış ürünler hariç tüm Türk mallarının Suriye'ye geçişine izin verilir ve son zamanlarda akaryakıt ithalatı vergiden muaftır. Geçişin, günlük ortalama gelirinin yaklaşık 85.000 \$ olduğu ABD doları cinsinden hesaplanan kendi gümrük ücretleri vardır.

Fransız Evry web sitesi tarafından Mart 2017'de Türkiye Federasyonu verilerine göre yayınlanan bir araştırma, Bab al-Hawa'yı Türkiye'nin en önemli ihracat merkezi olarak değerlendirdi. Çalışma, 2014 yılında Türkiye topraklarından Bab al-Hawa üzerinden Suriye'ye 11 ayda (330 gün)

108.000 kamyonun geçişten geçtiğini gösteriyor. Türkiye İstatistik Kurumu'na göre 2014'te (1,8 milyar \$) ve 2014'te %20, 2013'te %15 ve 2010'da %9 arttı.

Bab Al-Salama Geçişi

Bab Al-Salama, sivillerin, malların ve insani yardımın girişini düzenleyen A sınıfı ticari bir insani yardım geçişidir. Tüm yardımlar IFAD, Türk Kızılayı ve İHH tarafından denetleniyor. 7/24 ve ticari ulaşım için sabah 8'den akşam 12'ye kadar çalışıyor. Bab Al-Salama geçişi veya Öncüpınar, Halep'in kuzeyinde, Suriye-Türkiye sınırında yer alır ve Türkiye'nin Kilis ilini ve Suriye'nin A'zaz kentini birbirine bağlar.

Suriye muhalefeti grupları (Kuzey Fırtına Tugayı (NSB), ardından El Tevhid Tugayı) 2012 ortalarında kontrolü ele geçirdi. IŞİD 2013'te A'zaz'ın kontrolünü ele geçirdiğinde, geçiş, IŞİD'in A'zaz'dan atılmasının ardından Kuzey Fırtına Tugayı

(NSB) tarafından yeniden ele geçirilene kadar çalışmayı durdurdu.NSB; Al-sham Front'un Geçici Hükümete devrettiği Ekim 2017'ye kadar geçişten sorumlu olarak Al- sham Front'a katıldı.

Bab Al-Salama'da Suriyeli ve Türk tüccarlar çeşitli ticari malzeme ve mal alışverişinde bulunuyor. Halep'in kuzey kırsalındaki şehirleri ve bölgeleri Türkiye'ye bağlayan en önemli ticari ve insani arter olarak kabul ediliyor. Geçişte güvenlik görevlileri dışında farklı departmanlarda (Gümrük, Göç ve Pasaportlar, Ulaştırma, Hizmetler) çalışan 220 çalışanın yanı sıra Suriye ile Türkiye arasındaki ayırım bölgesinde liman işçisi olarak geçiş yönetmeliğine kayıtlı 850 işçi bulunuyor. Türk kamyonlarının girmesine izin verilmiyor ancak kargoları günlük ücretle (400 işçi) Suriye kamyonlarına boşaltılıyor.

Bab al-Salma, 2015'ten beri sivillerin geçişine izin vermiyor. Yalnızca, Türk tarafı tarafından yayınlanan ve her yıl yenilenen listelerdeki "insani yardım ve sağlık kuruluşlarındaki" bazı işçiler ve bir dizi "tüccar ve girişimci" kişilerin Halep ve Kilis'in kuzey ve doğu bölgelerindeki ticaret ve sanayi odaları arasında bir anlaşma ile belirlenen özel koşullara göre geçişine izin veriliyor. Ayrıca Suriye bölgelerinde tedavisi olmayan acil vakalar, sağlık ofisi aracılığıyla soğuk algınlığı vakaları ve askeri sektördeki bazı işçiler ve özgür polis girebilir.

Gümrükten ve sınırdan muaf, haftalık ortalama 50 tır insani yardım kuruluşu, günlük ortalama 300 Türk tır ticari malzeme (yaklaşık 150 Suriye tırı) giriş yapıyor. Türk tırının azami yükü 27 ton, Suriye tırının ise en az 50 ton taşınması nedeniyle iki Türk tırının yükü bir Suriye tırına yükleniyor.

Gümrük Rehberi, ithal edilen mallar üzerinde standartlaştırılmış gümrük vergilerine sahiptir. Yönetmelik geçiş sitesinde mevcuttur (<https://web.facebook.com/syriaig/posts/1941068022637211>).

Vergiler Türk Lirası olarak hesaplanmıştır (günlük vergiler 200.000 TL, yaklaşık \$53.000) Gümrük vergileri, geçiş müdürüne göre Geçici Hükümete ait bir banka hesabında tutulan Türk Lirası cinsinden hesaplanmaktadır.

Al-Rai GeçiŖi

Al-Rai geçiŖi, Al-Bab'ın Al-Rai nahiyesinde, kuzey Halep'e 60 km uzaklıkta yer alır ve Türkiye'deki Elbeyli'yi Suriye'deki Al- Rai ile birbirine bağlar.

SO Grupları 2012'de Al-Rai'nin kontrolünü ele geçirdi, ardından IŖİD Ŗubat 2014'te kasabayı ele geçirdi. 2016'da ESF, al-Rai'nin kontrolünü IŖİD'den aldı ve Kasım 2016'da geçidi B sınıfı (sivil transit için değil insani vakalar ve ticari mallar için bir geiŖ olarak açtı.). Ağustos 2017'de, resmi olarak bir Türkiye-Suriye anlaŖması yoluyla A sınıfı geiŖ olarak sınıflandırıldı. WikiLeaks'e göre, Aralık 2017'de ticari trafiği düzenlemek ve kaçakçılığı azaltmak için ana geiŖ kapısına dnŖtrld. GeçiŖi nce Sultan Murad Tümeni idare etti, ardından Kasım 2018'de Geçici Hükümet ve ardından Ulusal Polis geçti.

Cerablus GeçiŖi

Cerablus geçiŖi, Suriye'nin çok kuzeyinde, Halep'in 100 km kuzeydoğusunda Fırat Nehri zerinde Cerablus Ŗehrinde bulunuyor. 2011'den önce Türkiye tarafındaki KarkamıŖ köyünü Suriye topraklarındaki Cerablus Ŗehrine bağlayan bir gümrük noktasıydı. 2012 yılında muhalif grupların kontrolüne giren geiŖ, belirli bir gümrük mekanizması olmayan yolcular ve bazı mallar için geiŖ noktası haline geldi. Halep'in doğu bölgelerindeki Suriyeliler için önemli bir kaıŖ olarak görülüyor. GeiŖ, 2014 yılında IŖİD'in Cerablus'u kontrol etmesiyle Türk hükümeti tarafından kapatıldı ve grubun Ŗehirde çıkarılmasının ardından 2016'da yeniden açıldı. Fırat Kalkanı hizipleri o sırada geçiŖi yönetiyordu. GeiŖ, geiŖin sorumluluğunu üstlenen Suriye Geçici Hükümeti tarafından yönetilen 2018 yılına kadar ticari olarak kabul edilmedi.

GeiŖ, 2018 yılına kadar C sınıfıydı (insani geiŖ), Türkiye geçiŖi A sınıfına (sivil ve ticari geiŖ) yükseltti. GeiŖ, Dokuzuncu Bölüm hizbinin askeri koruması altındadır ve insani, tıbbi ve askeri yardım giriŖine ek olarak belirli ve beyan edilmiŖ bir gümrük listesine göre ticaret alıŖveriŖleri için kullanılır. Siviller de geiŖten Türk tarafının belirlediği listeler ve yasalara göre geçiyor. Suriye'ye isteyerek ayrılan ve kalıcı olarak dönmek isteyen sivillerin Türk geçici koruma kartını (Kimlik) teslim ettikten sonra geiŖlerine izin veriliyor. İnsani yardım tırları AFAD, Türk Kızılayı ve İHH gözetiminde sınıra giriyor.

Ayrıca günde ortalama 180 ticari kamyon geçiyor. Türk kamyonlarının geçidin hizmet verdiği tüm alanlara girmesine izin verilir. Ticaret trafiği; Cerablus başta olmak üzere tüm kuzey bölgesini yeniden canlandırmış, çevresini Haseke'ye gıda ve ilaç sağlayan bir ticaret bölgesi haline getirmiştir.

Ras Al-Ayn

Geçişin Haseke'nin kuzey bölgelerinde yer almasına ve Suriye'nin Ras Al-Ayn kentini Türkiye'nin güneyindeki Ceylanpınar'a bağlamasına rağmen Suriye Milli Ordusu'nun kontrolünde olduğu için burada bahsedilecektir. Bölge, SDG ile herhangi bir geçişi paylaşmıyor. Türkiye, 2020 yılının ortalarında geçidin açılması için çalışmaların başladığını duyurdu. Geçiş, bölgedeki buğday ve arpa mahsulleri için biçerdöverlerin tanıtılması için kullanıldı.

Yerliler ayrıca mahsullerini hasat etmek için Türkiye'den geçiş izinleri altında geçtiler. Daha sonra, geçitte daha büyük ölçekte ticari faaliyet başladı. Ekim 2019'da SDG'ye yönelik Barış Pınarı Harekatı'nın başlatılmasının ardından Ras Al-Ayn ve Tel Abyad şehirlerinin Suriye Ulusal Ordusu'nun kontrolüne geçtiğini belirtmekte fayda var.

Hatya geçidi

Hatya kapısı, İdlib'in kuzey kırsalında, özellikle Jisr Al- Shughur ilçesine bağlı Hatya köyünde bulunuyor. Geçiş, ticaret alışverişi için kullanılmaz ancak Suriye'den Türkiye'ye geri dönüştürülmesi amaçlanan hurda, bakır, demir ve benzerleri gibi malzemelerin girişi için bir geçiş olarak kabul edilir. Geçişten sorumlu kişiler, para karşılığında Suriyelileri Türkiye'ye kaçırmak için çalışma mekanizmasını kullanıyor. Türk hükümeti burayı; sivil savunma mensuplarına, acil vakalara ve mülteci kamplarının yönetimi için çalışan bazı sivil toplum kurum ve kuruluşlarına ve bu kamplara destek sağlayan insani yardım kuruluşlarına hizmet sunan bir insani geçiş kapısı olarak da değerlendirdi. Geçiş, haftada bir gün açıldığı için belirli kişilerin girişine de olanak sağlıyor.

Bazı temel insani yardımlar, yeni olduğu ve kamyon ve yardım malzemelerinin geçişi için yeterli donanımına sahip olmadığı düşünülerek geçişten geçmektedir. Suriye tarafındaki geçiş, sivil savunma örgütü gibi çalışmalarından yararlanan

kurum ve kuruluşlar tarafından seçilen bir sivil varlığın kontrolündedir.

Khirbet El-Cuz Geçişi

Khirbet El-Cuz kapısı, Halep'in batı kırsalındaki Khirbet El- Cuz köyünde yer almaktadır ve 2014 yılında açılmıştır.

Sınırları, Türkiye sınırına ve Halep'in batı kırsalındaki köy ve hastanelere yayılan mülteci kamplarına ekmek, gıda, insani yardım ve ilaç ulaştırmakla sınırlı bir insani sınır kapısıdır.

Sivil kuruluşların gereksinimlerinin karşılanması ve yerel meclisler, sivil toplum kuruluşları, doktorlar gibi sivil alanda çalışanların işe girişleri açısından faydalıdır.

Geçiş, binlerce yerli ve yerinden edilmiş kişiye hizmet veriyor ve Suriye'nin Khirbet Al-Cuz köyü ile Türkiye'nin Güvecci köyünü birbirine bağlıyor. İdlib'in batı kırsalındaki sahra hastanelerinden Türkiye'ye sevk edilen yerli ve yerinden edilmiş insanların tüm ciddi tıbbi vakaların geçtiği ve tıbbi yardım açısından en önemli geçiş noktalarından biri. Suriye tarafındaki geçiş, çalışmalarını kendisine bağlı bir kontrol noktasından yöneten Ahrar El Şam Hareketi'nin sorumluluğunda.

Bölgenin kurtarılmasının ardından geçiş, Ensar El Şam ve Ahrar El Şam gruplarının kontrolüne geçti. Ancak Ahrar Al-Sham, 2016 yılında sınır kapısına bir saldırı başlatmış ve "yolsuz kişilerle" mücadele bahanesiyle geçişi kontrol altına almıştır. Ancak bu kontrol uzun sürmedi. Heyet Tahrir El Şam (eski adıyla Nusra) 2017 yılında sınır kapısına ve çevredeki köylere saldırarak bölgeyi ve geçidi kontrol altına almış, bu da Türk tarafının geçişi kapatmasına neden olmuştu.

Geçiş, büyük ölçüde sahte hasta raporları sunarak, hasta kişilerin refakatçilerinin adlarını değiştirerek veya askeri gruplar veya sivil komiteler tarafından verilen izinleri satarak insan kaçakçılığı için kullanıldı.

Zeytin Dalı Geçişi

Zeytin Dalı kapısı Hatay'ın doğusunda Kumlu ilçesi Hamam sınır köyünde yer almaktadır. Cindires ilçe ve ilçe merkezine yaklaşık on kilometre uzaklıktadır.

Türk Ordusu'nun da yardımıyla Milli Ordu fraksiyonunun Afrin ilçesinin tam kontrolünü ilan etmesinin ardından dokuz ay sonra geçiş açıldı. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Zeytin dalı geçişinin 2018 yılında faaliyete geçtiğini duyurdu.

Resmi olarak insani ve ticari geçiş olarak kabul edildi, gümrük vergisi uygulanmadı. Türk hükümeti, bölgenin ticaretini artırmak, bölgenin yeniden inşasına yardımcı olmak ve insani yardım girişini kolaylaştırmak için bir geçiş kapısı olacağını ve bu da yerel nüfus için Türkiye'den gelen emtia fiyatlarının düşürülmesine katkıda bulunacağını söyledi.

Al-Yamdia Geçişi

Yamdiya kapısı, Suriye ile Türkiye arasında resmi olmayan bir geçiş kapısıdır ve muhaliflerin Lazkiye kırsalındaki çok sayıda köyü kontrol etmesinden sonra 2013 yılında Suriye'deki Sivil oluşumlar ve askeri fraksiyonun Türk tarafıyla işbirliğiyle kurulmuştur. Geçiş, Türkmen Dağı'ndaki Türk köyü Yayladağı ile Suriye'nin Yamdiya köyünü birbirine bağlar.

Geçiş, Lazkiye'nin kuzey kırsalında ve İdlib'in batı kırsalında faaliyet gösteren çok sayıda savaşçıya hizmet ediyor.

Sultan Abdülhamid Tugayı tarafından bir kontrol noktasından denetleniyor. Geçişte çalışma, askeri grupların bazı savaşçıların girişi ve varlığı, bölgeye gıda maddelerinin girişi ve Şehit Usame Ablağ Hastanesi sağlık personelinin girişi ile sınırlıdır.

Geçiş; Birinci Tümen ve İkinci Sahil Tümeni savaşçıların yanı sıra Türk geçici koruma kartı "Kimlik" ile Faylağ Al- Sham ve Ulusal Kurtuluş Cephesi unsurlarının giriş ve çıkışlarına izin veriyor. Yaralanmalar ve ciddi tıbbi vakalar da geçiş yoluyla naklediliyor ve Usame Ablağ Hastanesi'nden Türkiye'ye sevk ediliyor. Şu anda askeri bir geçiş olarak kabul ediliyor çünkü buradaki çalışma askeri gruplarla sınırlı.

Yamdiya bölgesi, iki ülke arasındaki sınırı oluşturan dağ ormanlarında insan kaçakçılığı ve kaçakçılık operasyonları için önemli kabul ediliyor. İnsan tacirleri genellikle askeri grupları kontrol ederek anlaşarak işlerini yaparlar.

Atma Geçidi

Atma kapısı, İdlib'in kuzeyindeki Atma bölgesi ile Suriye -Türkiye sınırındaki Afrin'in güney kırsalındaki Deir Ballout bölgesi arasında yer alıyor. Bab Al-Hawa sınır kapısından yaklaşık 20 km uzaklıkta ve geçiş yoluyla askeri tedarik operasyonları yürütüldüğü için silahlı gruplar için önemli bir stratejik arter olarak kabul ediliyor.

Geçiş, tıbbi vakaların ve sağlık personelinin nakledilmesi, insani ve askeri yardımların girebilmesi amacıyla 2014 yılında kuruldu. Geçiş, Hazm Hareketi, Ahrar El Şam, İslami Cephe ve Feylak El Şam gibi grupların ortak kontrolü altındaydı. Ancak, Hay'at Tahrir al-Sham 2017'de bölgeyi kontrol ettiğinde, tüm insan tacirlerini kendisine hizmet etmesi için topladı ve her iki yönde de mal ve hurda kaçakçılığı yaparak durumu istismar etti ve ayrıca örgütlere aynı ve nakdi şantajlar dayattı. Türk tarafı geçişi tamamen kapatacak.

Heyet Tahrir el-Şam'ın kontrolünden önceki dönemde sınır kapısı çevresi her türlü kaçakçılık operasyonunda büyük ölçüde kullanıldı, ancak durum bundan sonra -Hay'at Tahrir al-Sham'ın kontrolünden - bölge halkı, Atma Kampı sakinleri ve Türk tarafı için tehlikeli hale geldi. Türk hükümeti, HTŞ'nin bölgeyi ele geçirmesinin ardından geçidi tamamen kapattı.

2.b.2 Hükümet kontrolündeki alanlar ile iç geçişler

Bu geçişler, iki savaşan taraf tarafından kontrol edilen alanları ayırıyor ve çok sayıdalar. Bazıları bildirilmeyen bir şekilde çalışan küçük kontrol noktalarıyken diğerleri iki taraf tarafından tanınan resmi geçişlere dönüştü. Askeri gelişmelere göre açılıp kapatıldılar. Aralarındaki ana geçişler aşağıdaki gibidir:

Al-Mansoura Geçişi

Mansura Geçişi, Halep'in batısında, Suriye Kurtuluş Cephesi'nin (SLF) bölgeyi kontrol ettiği Mansura'da bulunuyor. Temmuz 2018'de açıldı ve HTŞ'nin kontrolü altındaki Al-Eis ile rekabet eden bir geçiş olarak kabul edildi. SLF, rejimin elindeki bölgelere giren mallara nominal ücretler uygulayacağını ve kurtarılan bölgelere giren mallara gümrüksüz olacağını duyurdu. Ancak daha sonraki muharebeler

ve anlaşmalar sonucunda geçiş, Ocak 2019'da HTŞ'ye ve şartlarına ve vergilerine tabi tutuldu.

Her gün çeşitli mallarla yüklü 50 kamyon geçitten geçiyor, bir kamyonun vergileri 800 ila 1.500 dolar arasında değişiyor. Ek olarak, bir kişinin 1.500 ila 3.000 dolar arasında ödeme yaptığı Şam'ın kontrol ettiği bölgelerden kaçan insanların insan kaçakçılığında meblağlar düşülmektedir. Sonuçta, geçişin gelirlerinin ayda 1,5 milyon dolar olduğu tahmin ediliyor.

Ocak 2020'de Esad güçleri, bölgedeki çatışmalar, Esad güçlerinin ilerlemesi ve gerilimi azaltma anlaşmasının ihlali nedeniyle Mansura geçişinin kapatıldığını duyurdu.

Halep'in batı kırsalındaki Mansura köyünün konumu:

Al-Eis Geçışı

Al-Eis kapısı, Halep'in güney kırsalında, Al-Eis bölgesi ile Al-Hadher arasında yer almaktadır. 2018 yılında Hay'at Tahrir al-Sham tarafından açıldı ve rejim ile muhalefet bölgeleri arasında başta tarımsal ürünler, hayvancılık, hurda ve çeşitli emtia ve gıda malzemeleri olmak üzere ticarete tanık oldu. Hay'at Tahrir al-Sham;

malların ve insanların her iki yönde hareketine vergiler koydu. Geçişin gelirlerinin ayda 1 – 1,5 dolar olduğu tahmin ediliyordu.

Geçitteki çalışmalar, bölgede çıkan muharebe sonucunda durduğu ve bölgenin Suriye Ordusu'nun tam kontrolü ile sona erdiği 2020 yılının başına kadar devam etti. Bununla birlikte, Heyet Tahrir eş-Şam, geçen arabalara, kamyonlara ve insanlara uyguladığı raketlerle geçidi işlettiği süre boyunca büyük miktarda para toplamayı başardı.

Al-Eis Köyü konumu:

Abu Dala Geçişi

Abu Dala kapısı, Hama'nın kuzeydoğu kırsalındaki Abu Dala köyünde bulunuyor ve köy, sözde Şeyh Ahmed Derviş liderliğindeki milisler aracılığıyla Suriye rejimine sadık milislerin kontrolü altında.

Geçiş, İdlib'in ana gaz ve benzin tedarikçisiydi. Heyet Tahrir el-Şam, tüccarlara yüksek vergiler koydu veya bu iki malzemeyi kendi yararına satın aldı ve İdlib pazarlarında sattı. Sınır kapısındaki faaliyetler, rejim bölgelerinden muhalif bölgelere sivil kaçakçılığı içeriyordu.

Geçiş kapısı, HTŞ ile Ahmed Derviş arasında 2 milyon dolar olduğu tahmin edilen meblağ üzerindeki anlaşmazlıklar nedeniyle HTŞ'nin 6 Ekim 2017'de köyün kontrolünü ele geçirmesinin ardından kapatıldı.

Geçişteki ticaret kesinlikle gaz ve benzinle sınırlı değildi, aynı zamanda kaçak mal dahil her türlü ticaret alışverişini de içeriyordu. Geçişin gelirleri ayda yaklaşık 700.000 dolara ulaştı.

Abu Dala köyü konumu:

Morek Geçişi

Morek kapısı, İdlib'in güney kırsalındaki Morek köyünün 4 km güneyinde yer alıyor. Abu Dala kapısının 2017 yılında iki yönden geçen arabalara geçişte vergi uygulayan Heyet Tahrir el-Şam tarafından kapatılmasından birkaç ay sonra açıldı. Geçiş bir önceki geçişe bir alternatif olarak değerlendirildi ancak Şam ile Halep arasındaki yol üzerinde bulunan stratejik konumu nedeniyle her iki taraf için de daha önemliydi ve daha fazla gelir sağladı.

Suriye Kurtuluş Cephesi ile Heyet Tahrir el-Şam arasındaki kontrol anlaşmazlığı nedeniyle sınır geçişi aşama aşama kapatılıp yeniden açıldı. 25 Ağustos 2019'da

Şam'daki merkezi yetkililer tarafından kesin olarak kapatıldı.

Morek Geçişi konumu:

Qalaat Al-Madiq Kalesi Geçişi

Al-Madiq Kalesi geçişi, Hama'nın kuzeybatı kırsalındaki Al-Ghab ovasının doğu tarafında, antik Apamea kentinin yakınında yer almaktadır.

Çoğu geçişten farklı olarak bu geçiş doğrudan bu yerde kurulmamıştı ancak süreç, köy halkının 2012'de rejim güçleriyle anlaşıp ilan etmedikleri ve neredeyse üç yıl süren bir ateşkes yapmasının ardından kademeli olarak gerçekleşti. Geçiş, Esad güçlerinin kontrolündeki bölgelerden çıkmak isteyenler için en önemli nokta oldu. Bölgede askeri varlığın bulunmadığı göz önüne alındığında, diğer geçişlere kıyasla bu yerde süreç kolay kabul edildi. Zaman geçtikçe ticari kamyonların da geçişine izin verildi.

Ceyş El Nasr ve Ahrar El Şam gibi silahlı muhalefete bağlı birçok grup, yoldan geçen insanlara ve tüccarlara vergi ve harç koyma hırsıyla bölgenin kontrolünü ele geçirmeyi amaçladı. Heyet Tahrir el-Şam 2017'de devralana kadar durum değişmedi. Geçit, geçiş kolaylığı ve göreceli sakinlik ile karakterize edildi, bu da

yerel halk ve tüccarların burayı tercih etmesine neden oldu. Geçişteki hizmetler tek bir mal türüyle sınırlı olmayıp her türlü ticareti ve transit geçişi içeriyordu.

Geçiş, Suriye Ordusu ile muhalif güçler arasında birçok kez mahkumlar için bir değişim noktası oldu. Ayrıca Esad güçleri tarafından kontrol edilen antik kale 2016 yılında ilki Daraya şehrinin halkı olmak üzere tüm Suriye illerinden zorla yerinden edilen kişiler için bir varış noktası olarak kullanılmıştır. Daha sonra, muhalif gruplar tarafından kontrol edilen kalenin kuzey kısmına gönderileceklerdi. Suriye Ordusu bölge üzerinde tam kontrol sahibi olduktan sonra geçiş 2019'da tamamen kapatıldı.

Qalaat al-Madiq geçiş yeri:

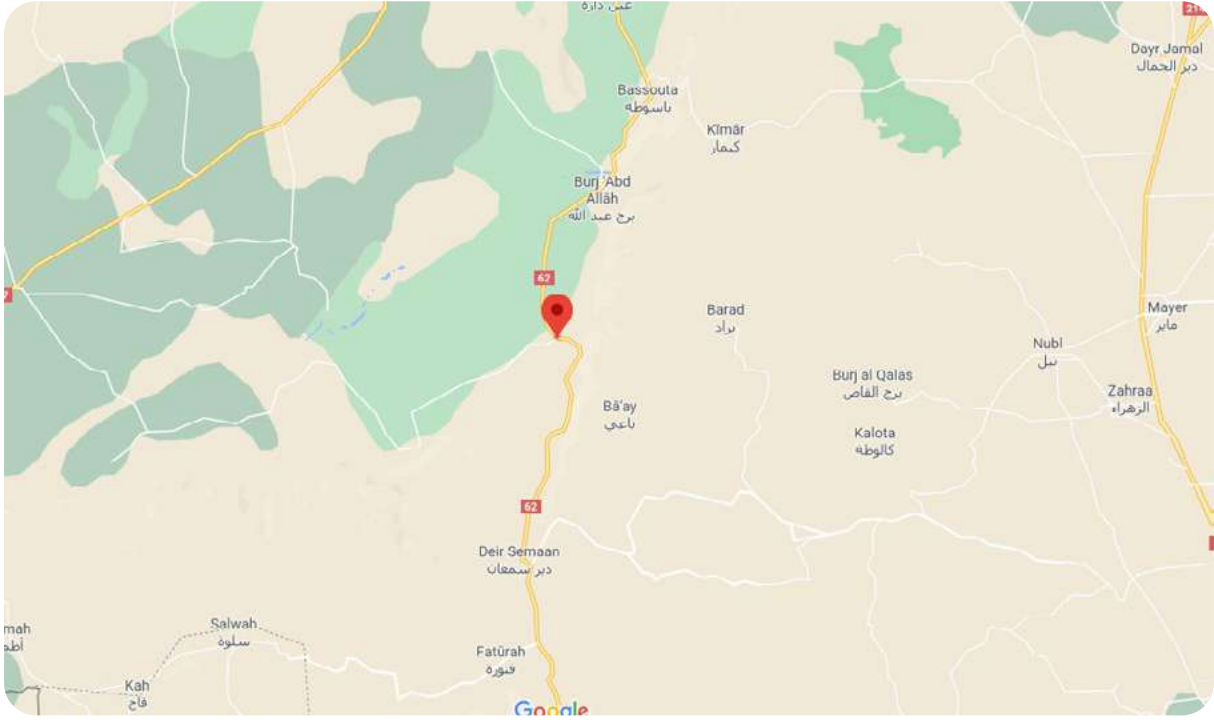
2.b.3 Muhalefet grupları arasında iç geçişler

Bu geçişler, Halep'in kuzeyinde Türk Ordusu'nun yardımıyla silahlı grupların kontrol ettiği alanlar ile Suriye Kurtuluş Hükümeti adı altında Heyet Tahrir el-Şam'ın kontrol ettiği alanları birbirinden ayırıyor.

Ghazzavi Geçişi

Gazzavi kapısı, Halep'in kuzeybatısında, Türkiye sınırına yakın Gazzavi köyünde bulunuyor. Halep'in kuzeybatısında yer alan ve silahlı muhalif grupların kontrolünde bulunan Afrin ve Samaan bölgelerini birbirine bağlayan bir koridor olarak değerlendiriliyor. SDG, bölgeyi kontrol altına alırken geçişi kurdu. 2018'de bölgeyi muhalif gruplar kontrol etti. Nureddine Zanki Hareketi; geçişi yönetti ve geçişin kurtarılmış bölgelerde olduğu ve varlığının bir nedeni olmadığı göz önüne alındığında, anlaşılmaz bir şekilde finansal olarak istismar etti. Geçiş, 2019'da kontrolü ele geçirmesinin ardından Heyet Tahrir el-Şam'a maddi kaynak olmuş ve grubun kontrolündeki alanları ve Afrin ilçesini birbirine bağlayan tüm yolları kapatmıştı.

Ancak aynı yıl Heyet Tahrir el-Şam, geçişi tekrar ticari trafiğe ve sivillere açtı. Bölgede geçişin varlığının olumlu bir rolü yoktu. Geçiş; ticari trafiği olumsuz etkileyen, özellikle yakıt olmak üzere ticari malzeme ve mallara raket ve vergi koymanın bir yoluydu ve Ulusal Ordu'nun kamyonların veya insanların geçişi için herhangi bir ücret talep etmediğini, vergilerin ise düşük olduğunu belirtti. Heyet Tahrir el-Şam'ın kontrol ettiği diğer tarafa dayatıldı. Geçiş, İdlib bölgelerine her türlü emtia tedarik ediyor ancak yine de SDG bölgelerinden veya Türkiye'den gelen petrol, gaz, benzin ve dizel tankerlerinin bir arterini oluşturuyor.

Sol tarafta Gazhawiya geçişleri görünüyor

Deir Ballout Geçişi

Deir Ballout kapısı, Halep'in batı kırsalındaki şehir ve kasabaları kontrol altına aldıktan sonra Heyet Tahrir el-Şam tarafından kuruldu. Sınır kapısı, İdlib vilayetinin idari sınırına bitişik olan Deir Ballout kasabasının eteklerinde bulunuyor. Esas olarak sivillerin geçişi için ayrılmıştır ve aynı zamanda çok düşük ticari trafik için bir yoldur. Al-Saan kapısı, Hama'nın kuzeydoğusunda yer alıyor. Hay'at Tahrir al-Sham, IŞİD ile silah ve petrol ticareti için sınırı kullandı. Geçiş operasyonu, 2015 yılında IŞİD'in Hama kırsalında kontrolü ele geçirmesiyle gizlice başladı. 2018'de Suriye Ordusu'nun bölgede kontrolü yeniden ele geçirmesinin ardından geçiş operasyonu durdurulmuştu.

2.b.4 IŞİD ile geçişler

Al-Saan Geçişi

Al-Saan kapısı, Hama'nın kuzeydoğusunda yer alıyor. Hay'at Tahrir al-Sham; kapıyı Işid ile silah ve petrol ticareti için kullandı. Geçiş operasyonu, 2015 yılında IŞİD'in Hama kırsalında kontrolü ele geçirmesiyle gizlice başladı. 2018'de Suriye Ordusu'nun bölgede kontrolü yeniden ele geçirmesinin ardından geçiş operasyonu durduruldu.

Kuzeybatı Suriye'den tanık ifadeleri

Şu anda Türkiye'de ikamet eden Sayın Mohammad, "Ben İdlib şehrinden geliyorum. Şiddetle kötüleşen güvenlik koşulları ve silahlı grupların şehirdeki yaşamın her alanını kontrol etmesi sonucunda 2017 yılının sonunda Türkiye'ye göç etmeye karar verdim. Ancak Türkiye'ye ulaşmak kolay olmadı. Burada kontrol eden gruplarla bağlantılı kaçakçılar hakkında konuşuyoruz. Atma kampına yakın bir bölgede onlardan Ebu Ahmed adlı birine gittim. Çocuklarım ve eşimle birlikte Türkiye'ye girmek istediğimi söyledim. Sayımızı sordu, ben de ona beş kişi olduğumuzu söyledim. Bir süre sessiz kaldı ve güvenli bir şekilde geçebilmem için her bir kişiye 3.500 dolar ödemem gerektiğini, istersem 1000 dolara yakın daha düşük maliyetli alternatif bir yol olduğunu ancak risklerin ve yolun tehlikeli olduğunu ayrıca kimsenin hayatının garanti olmadığını söyledi. O paraya sahip değildim, çünkü o zaman 8 milyon Suriye lirasına denk gelen 17.500 dolar istedi. Daha fazla şehrimde kalamadım. Bu nedenle, kendim ve ailem için güvenli bir hayata başlamak için miktarı ve seyahati güvence altına almak için evimi ve eşyalarımı satmaya karar verdim. Kısa bir süre sonra evi satmayı başardım ve kaçakçılık yollarını soruşturdum ama fiyatlar hemen hemen aynıydı. Bazı kaçakçılar, miktarın en büyük kısmını Hayat'ın aldığını ve fazla bir şey almadıklarını, bununla birlikte karşılaştıkları risklerin büyük olduğunu söyledi. O kaçakçılardan biriyle anlaştım ve ona yarısını şimdi, diğer yarısını da Türkiye'ye geldikten sonra vereceğim' dedim. Başta reddetti ama sonra kabul etti. Yolculuk, belirlediği gün başladı. Gece gittik ve ağaçların arasından toprak bir yoldan geçtik, sonunda toprak bariyerle biten açık bir alana ulaştık.

Kaçakçı, 'İşaretim üzerine hızla yürüyeceğiz' dedi. Geçip toprak bariyeri geçtik. Yolun Türk Jandarma devriyelerinden uzak olduğundan emin olmak için bizi durdurdu. Daha sonra uzun bir mesafe yürüyerek Türkiye'ye ulaşana kadar devam ettik. Bazı evlerin yakınında bizi bekleyen bir araba buldum. Sürücünün bizi Türkiye'nin Reyhanlı şehrine götürmesine izin vermesi için kaçakçıyla anlaştım. Paranın geri kalanını ona ödedim ve sonra ayrıldık."

Özgür Suriye Ordusu'nun eski liderlerinden Ebu Azzam, "Barış Pınarı Harekatı alanında buldum ve Suriye Ulusal Ordusu'na bağlı grupların çalışmalarını iyi biliyorum.

Bölgede faaliyet gösteren ana gruplar; Al-Jabha Al- Shamiya, 20. Tümen, Al-Hamzat olarak bilinen Al-Hamza Tümeni, Ahrar Al-Shamiya ve diğer birkaç gruptur. Ayrıca Ras Al-Ain geçişini de kontrol ediyorlar. Bölgeye hakim olan bu gruplar, Suriye devletine ait arazilere ve bölge halkının ekinlerini depoladıkları tahıl silolarına da el koydu. Ancak bu gruplar, kontrollerini yerel halkın yararına kullanmadılar, çünkü birlikleri uluslararası yaptırımlara tabi olan sözde aracı Hussam Qaterji aracılığıyla Suriye rejimine sattılar; ve aynısı Bahaa Qaterji için de geçerlidir. Çünkü onlar kardeşirler ve her ikisi de uluslararası yaptırımlara tabi oldukları için aralarında hiçbir fark yoktur. Süreç, Ahrar Al- Sharqiya grubunun 2019 yılında Tel Abyad bölgelerindeki üç siloyu tek başına kontrol ettiği SDG topraklarında gerçekleşti. Bu arada diğer gruplar; Al-Hamza Division, Failaq Al-Sham, Al- Jabha Al -Shamiya ve diğer gruplar, 80 bin tondan fazla buğday ve arpa içeren toplam 14 siloya sahip Tel Abyad ve Ras Al-Ain arasındaki tüm alanda kalan siloları kontrol etti. Bu büyük miktarlar, silolardan Haseke'nin kuzeyindeki Al- Rihaniya köyü yakınlarındaki Barış Pınarı alanlarını ve SDG alanlarını ayıran M4 Uluslararası Karayolu'na yakın olan depolara taşındı. Yük, gece oradan Türk devriyelerinin gözü önünden geçecekti. Anlaşma, Al-Qaterji ile gruplar, yani Deir Al-Zour'dan gelen sözde "Al- Marssoumi" arasındaki aracı aracılığıyla yapılıyordu. Al- Marssoumi kaçakçı ve tütün satıcısı olarak çalıştı ve bölge halkı tarafından hizipler ile SDG veya Suriye rejimi arasında aracı olarak yaptığı çalışmalarla tanınıyor. IŞİD'in kontrolünden sonra kaçakçılıkta çalıştı. Malların geçişini sağlıyordu ve ticaretten her iki taraf da pay aldığı için SDG güçlerinin gözetiminde onun aracılığıyla para alınıyordu."

Mazen Qabbara, "Şu anda Türkiye'nin Urfa ilinde tarımsal ürün ithalatı yapan bir şirkette çalışıyorum. 2019 ve 2020 yıllarında Barış Pınarı bölgesinde yerel meclisle bir anlaşma yaptım.

Firma olarak kendilerine, Suriye'den Türkiye'ye düzenli izinlerle sevk edilmek kaydıyla buğday, arpa, pamuk gibi tarımsal ürünleri satın alma tekliflerini sunduk. Ancak tüm tekliflerimiz reddedildi ve nedenini bulamadık. Daha sonra bölgeyi kontrol eden silahlı grupların tarımsal ürünleri Suriye aracılığıyla Suriye rejimine sattığını öğrendik ve bu nedenle şirketimizin satın alma tekliflerini reddettiler.

Yerel meclis aracılığıyla yapılacak satışlar, sağlanan fonlarla izlenmeye tabi tutulacak ve yerel meclis aracılığıyla Suriye Geçici Hükümeti bütçesine dahil edilecek. Ancak bu şekilde satılması, herhangi bir denetime tabi olmayan bu fonlardan bizzat yararlanan gruplara ve mahalli meclis üyelerine fayda sağlayacaktır.”

Halep’in kuzey kırsalında ev eşyası ticareti yapan Essa Bey, “Bölgemizde ticaret, diğer bölgelerde uygulananlardan farklı kontrol ve düzenlemelere tabidir. Türk tarafında çoğu mal Türkiye’den sorunsuz geliyor ancak mallar Suriye tarafına ulaştığında sorunlar başlıyor.

Her sınır kapısında bulunan ve geçişi kontrol eden fraksiyon tarafından işletilen sözde ‘Ekonomi Ofisi’ne, fraksiyon liderinin bir yetkisi olmadığı varsayılarak para ödemededen giremezsiniz. Malların girişi için onay alınması zordur ve silahlı grupla güçlü ilişkiler gerektirir. Mallarımın çoğu 2017 ve 2018 yılları arasında Al-Rai kapısından giriyordu. Geçiş o zamanlar Sultan Murad Tümeni adlı bir fraksiyonun kontrolü altındaydı. Bildiğim kadarıyla geçişin yönetimi daha sonra polis koruması altında Geçici Hükümete devredildi. Ancak Sultan Murad Tümeni hala geçişi kontrol ediyor.

Malların geçmesine izin vermek için Ekonomi Ofisine para ödemek zorunda kaldım. Ödenen miktarlar; malların miktarına ve kalitesine bağlı olarak değişiyordu ve 500 dolardan 5.000 doların üzerine kadar değişiyordu. Bu miktarlar Tümen’e aitti ve bölge halkına hizmet etmek veya savaşın ve çatışmaların yok ettiği şeyleri ve hatta kamplara veya etkilenen ailelere hizmet etmek için harcanmadı. Askeri fraksiyonlar tarafından gizli bir şekilde sessiz ortaklar olarak faaliyet göstermeleri karşılığında para teklif edilen birçok tüccar tanıyorum. Ticaret unvanının tüccar için olacağı ve kazancın çoğunu kontrol eden fraksiyonun olacağı anlamında. Bu durumda tüccar, malının geçişi karşılığında ücret ödemez. Tabii ki, bu durumda iş tekele dayanıyor ve hiziplerin ticaret yaptığı malları başka hiç kimsenin ithal etmesine izin verilmiyor.” Suriye Ulusal Ordusu’nun kontrolündeki Tel Abyadlı bir çiftçi olan Ebu Hazem, “Askeri hizipler bölgeyi silah zoruyla yönetiyor ve SDG ile yapılan savaşlardan sonra bölgeyi kontrol ettikleri için geçim kaynaklarımızı kontrol ediyor. İki taraf: köylüler ve çiftçiler olarak, tarım ürünlerini onlara ya da onlar aracılığıyla sadece gerçek piyasa fiyatının çok altında fiyatlarla satmaya zorluyor. Ekinlerimizi serbestçe satmamıza izin verilmiyor. Toprağımın sahibi

değil, onlar için çalışan bir işçi olduğumu hissediyorum. Çok çalışıyorum, ekiyorum ve hasat ediyorum. SDG gelip kendi belirlediği fiyattan ekini alırdı, Milli Ordu'nun kontrolünden sonra da şimdi durum aynı. Emirlerine uymayanlar ya tutuklanacak ya da SDG ile iş yapmak suçundan mal varlıklarına el konacak.

Rejim geçmişte de aynı yöntemi izledi. Silahlı grupların liderleri tarımsal ürünlerin gerçek kârını elde ediyor. Bu konu artık tarım ürünleriyle sınırlı değil çünkü SDG'nin düzenlediği toplantılara katıldıkları suçlamasıyla birçok aşiret reisi ve tüccarın para ve malına el koydular. Siviller çaresiz. SDG'nin toplantılarına katılmadığımız zamanlarda cezalandırılıyorduk, şimdi durum aynı ama tam tersi. Esad yönetimi yönteminin, şimdi silah gücüyle kontrol edenlerin yönettiği yöntemle aynı olduğunu hissediyorum.” Bay M.A. “Muhalefetin parçası olduğu düşünülen bazı askeri güçlerin derhal hesap vermesi gerekiyor. Hukukun değil, kuvvetin yönettiği bir bölgedeyiz. Ben bir sivilim ve herhangi bir siyasi partiye, Özgür Ordu'ya veya başka bir tarafa ait değilim. Sultan Murad Tümenine bağlı bir kontrol noktasından geçerken kontrol noktasından sorumlu kişi geçiş yapabilmem için bir miktar para ödememi istedi. Kabul etmedim ve onunla bir münakaşaya karıştım. Kontrol noktası, sözde Abu Al-Waleed Al-Azza liderliğindeki bir grupla bağlantılıydı. Kendisiyle yaşanan tartışmanın ardından tutuklanarak gruba ait bir cezaevine gönderildim. Hapishaneyi tutuklu erkek ve kadınlarla dolu buldum. Hapishanenin ayrı odaları vardı ve hiçbir kayıt ya da gerçek suçlama yoktu. İşte bunu daha sonra öğrendim. Bütün mesele ailelere maddi şantaj yapmayı amaçlıyordu. İşkence, dayak ve aşağılanmaya maruz kaldım. Rejime muhbirlik yapmakla suçlandım. Nasıl oldu bilmiyorum ama suçlu oldum. Ailem daha sonra cezaevi sorumlularıyla temasa geçti ve beni serbest bırakmak için görüşmeler başladı. Gerçek şu ki, tek istedikleri paraydı. 500 dolar ödedikten sonra serbest bırakıldım. Suçsuz olarak serbest bırakıldım.

Böyle insanların Suriye Devrimi adına konuşması üzücü. Tutuklu kaldığım süre boyunca unutamadığım tek şey, gece geç saatlerde gözaltına alınan kadınların sesi. Rejimin gözaltı merkezlerinden başka bir şey duymadım ama rejim suçlarıyla mücadele çağrısı yapanların hapishanelerinde korkunç günler yaşadım.”

Hama'dan İdlib'de yerinden edilen Mahran Bey,

“Rejim ordusundaki zorunlu hizmetten kaçmak için İdlib'e gittikten sonra

Türkiye'ye girmeye karar verdim ama yasa dışı yollardan girmek istemedim. Dolayısıyla böyle bir konu, sadece Suriye rejiminin kontrolündeki bölgelerden alınabilecek bir pasaport gerektiriyordu. Hama kırsalındaki Abu Dala Geçidi'nin kontrolünde olan kişilerle iletişim kuran bazı araçlarla tanıştım. Geçiş, rejim için çalışan ve Ahmed El Derviş adlı bir kişinin liderliğinde çalışan bir grubun kontrolündeydi. El Derviş'e ait bir araçla İdlib'den Hama'ya geçmek ve onun koruması altında kalmak için bir aracı aracılığıyla anlaşmaya vardık. Beni Hama'daki Göçmenlik ve Pasaport Bürosu'na götürecekti, aranan ve 'güvenlik güçleri tarafından takip edilen' olmama rağmen benim için pasaport çıkaracaklar ve

2.500 ABD dolarına güvenli bir şekilde İdlib'e dönene kadar bana eşlik edeceklerdi. Bu şartları kabul ettim ve onlara ancak güvenli bir şekilde döndüğümde ödeme yapacağımı söyledim.

Aracı, bir yandan rejim tarafından arandığım için kaçamayacağımı bildiği için aldırmadı. El Nusra Cephesi, aracı sadece El Nusra Cephesi bilgisi ile çalıştığı için İdlib'teki geçişi kontrol etti. 2017 yılının başında bu şekilde pasaport almayı başardım.”

Heyet Tahrir el-Şam'ın (El Nusra) eski bir üyesi olan sözde Ebu Mehdi, “El-Eis Kapısı'nda hazır bulunanlar arasındaydım. Geçiş; iki taraf arasında sivil ve ticari trafiğin geçişine açıktı.

Geçitteki ana ticaret, araba ticaretiydi. Tüccarlar araba ithal ederdi ve karşı taraftaki tüccarlarla anlaşarak seri numaralarını değiştirirdi. Daha sonra arabalar kontrol noktasına ücret ödedikten sonra geçecekti. Karşı tarafta kimin ödeyeceğini bilmiyorum. Ücretler aracın tipine ve üretim yılına göre değişiyordu. 1000 dolardan yukarı başladılar. Geçiş yoluyla yürütülen ticaretin birçok türü vardır. Rejim bölgelerine satılan başlıca mallar ekinler, pamuk ve sebzelerdir. Öte yandan rejim bölgelerinden İdlib'e akaryakıt ve gaz kamyonları geçti. Bu malzemeler iki taraftan da ücretsiz geçmez. Bu husustaki ticaret, şartlarla düzenlenmiştir. Bizim tarafımızdaki geçiş komutanlığı, bazı malzemeleri kendi çıkarları için tekellerine aldıkları için hiçbir tüccarın mallarını geçirmesine izin vermiyordu. Daha önce de belirttiğim gibi, araba ticareti sadece El Nusra adına çalışan belirli tüccarlarla sınırlıydı, başka hiçbir tüccarın bu alanda çalışmasına izin verilmiyordu. Geçiş,

parayı almaya yetkili kişiler arasında olmadığım için tahmin edemeyeceğim büyük kazançlar sağlıyordu. Ancak, iki taraf arasındaki koordinasyonla yürütülen aranan kişi kaçakçılığına ilişkin trafiğe ek olarak, geçişte trafik çok yoğundu. Herhangi bir kişi veya grup, güvenlik servisine ait araçlarla yanımıza geçerdi. Geldiklerinde araçtan inip, kendilerini İdlib'e veya Halep'in kuzeyine götürecek aracıya ait başka bir arabaya binerlerdi. Emniyete ait araç, geçiş komutanının talimatıyla engellenmeden dönecekti. Aracı kişi başı 500 ile 2500 dolar arasında para alıyordu. Fiyatlar, geçmek isteyen kişinin güvenlik durumuna göre değişiyordu, örneğin aranan bir sivilin fiyatı farklı, ordudan kaçan birinin fiyatı farklıydı vb.

El Bab'da ikamet eden bir sivil olan Muhammed Mehdi, "İdlib'de akrabalarım var. Ara sıra onları ziyarete gidiyorum. Bu amaçla Millî Ordu'nun kontrol bölgeleri ile Heyet Tahrir el-Şam bölgeleri arasındaki Gazzevi geçiş yolundan geçiyoruz. Geçiş kuzeyde Failaq Al-Sham fraksiyonunun kontrolünde, karşı tarafta ise Heyet Tahrir al-Sham'ın kontrolünde. Siviller olarak ücretsiz geçiş yapıyoruz ve ücret ya da raket ödemiyoruz ancak denetim ve güvenlik kontrollerine tabiyiz. Her iki taraf da çeşitli ve çok sayıda suçlamayla aranan kişilerin listelerine sahip. Bir kişi geçmek isterse ve adı bu listelerde varsa tutuklanırdı. Ancak ticari malzeme yüklü tırlar ücretsiz geçmiyor.

Gördüğüm şey, Failaq Al-Sham üyelerinin raket, ücret veya vergi uygulamadığı, ancak bazı durumlarda bahşış istedikleri ve bu miktarların küçük olduğuydu. Karşı taraf, geçişi gümrük geçişi olarak ele aldı ve her tıra malın cinsine göre belirli bir fiyat koydu. Ticari araçların geçişine önceden koordinasyon ve malın muayenesi ve değer hesabı yapılmadan izin vermediler. Hay'at Tahrir al-Sham'ın İdlib ve çevresinde sivil ve ticari hayatın her alanını kontrol ettiği artık buradaki herkes tarafından biliniyor."

Ebu El-Abbas (kod adı), "Şu anda Heyet Tahrir el-Şam ile çalışıyorum çünkü İdlib ve İdlib kırsalını kontrol ediyor. Statükoyla baş edemezsem aileme destek olamam. Onları ne destekliyorum ne de karşı çıkıyorum. Tek istediğim, yaşamamı sağlayacak gelirleri elde etmek. Bu nedenle 2018'den beri 'Sınır Güvenliği' ofisinde çalışıyorum. Benim işim kaçakçıların ve Türkiye'ye geçmek isteyenlerin isimlerini kontrol etmek. Hay'at Tahrir al-Sham'ın aradığı kişilerin listesindeki isimleri arıyorum.

İnsanların güvenlik sorunları yoksa normal bir şekilde onlar için bir makbuz veririm. Bir kişi aranıyorsa, hakkında işlem yapılması ve tutuklanması için iç güvenlik birimine bildiririz. Kaçakçılık operasyonlarının tamamı Hay'at Tahrir al-Sham ile bağlantılı. Hiçbir kaçakçı onay almadan ve ücretini ödemedi çalışamaz. İşlem şu şekilde yapılıyor: Kaçakçı ilk aşamada sivillerin isimlerini getiriyor. Kaçakçının güvenlik iznini kontrol ediyorum ve ardından yolcuların isimlerini kontrol ediyorum. Daha sonra kaçakçı ücretleri öder ve varış noktasını ve geçiş zamanını bildirir ve ben de ona genellikle üç gün geçerli olan bir makbuz veririm. Buna göre kaçakçı, Heyet Tahrir el-Şam'ın güçleri ve kontrol noktaları tarafından engellenmeden işini yapar.

Hay'at Tahrir al-Sham tarafından kaçakçılar ve kaçakçılık operasyonlarına ilişkin olarak yayınlanan belgeler.

مكتب العبور
رقم الإيصال: 004484
مدة الإيصال: ابتداءً من ٢٠١٩ / ٢ / ٢٠١٩ : انتهاءً :
اسم المهرب الثلاثي :
ملاحظة: نقطة تفتيش دركوش

الرقم	اسم الركاب	محل وتاريخ الولادة	ملاحظة
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			

إجمالي عدد الركاب
عدد ركاب المرتجع
عدد ركاب العبور

المبلغ :
المبلغ :
المبلغ : \$

ملاحظة: قيمة الإيصال يدفعها المهرب .
اسم وتوقيع مكتب الإيصال
ختم مكتب العبور

İdlib'in kuzeyindeki Darkush bölgesinde bir geçiş fişinin fotoğrafı

Çevrilmiş kopya:

Hay'at Tahrir el Şam
Batılı
Sektör Sınırı
Güvenlik

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

İdari Karar

- 1- Güvenlik dosyası olmayan kaçakçılara makbuz verilmesi yasaktır.
- 2- Makbuzlar sadece kaçakçı ve yolcuların huzurunda düzenlenir veya verilir.
- 3- Kaçakçılar, makbuzun üzerine rehberin adını yazmakla yükümlüdür.
- 4- Makbuz, geçerlilik süresinin bitiminden sonra geçersiz sayılır.
- 5- Dekontun geçerlilik süresi üç gün dahil olacaktır.
- 6- Kaybedilen fişin değeri iade edilmez.
- 7- Makbuz bedelinin tamamı ödenir.
- 8- İhraç büroları namaz vakitlerinde kapatılacaktır.

Sınır Güvenliği

Ebu Halil (Metin okunamıyor)

(İMZA)

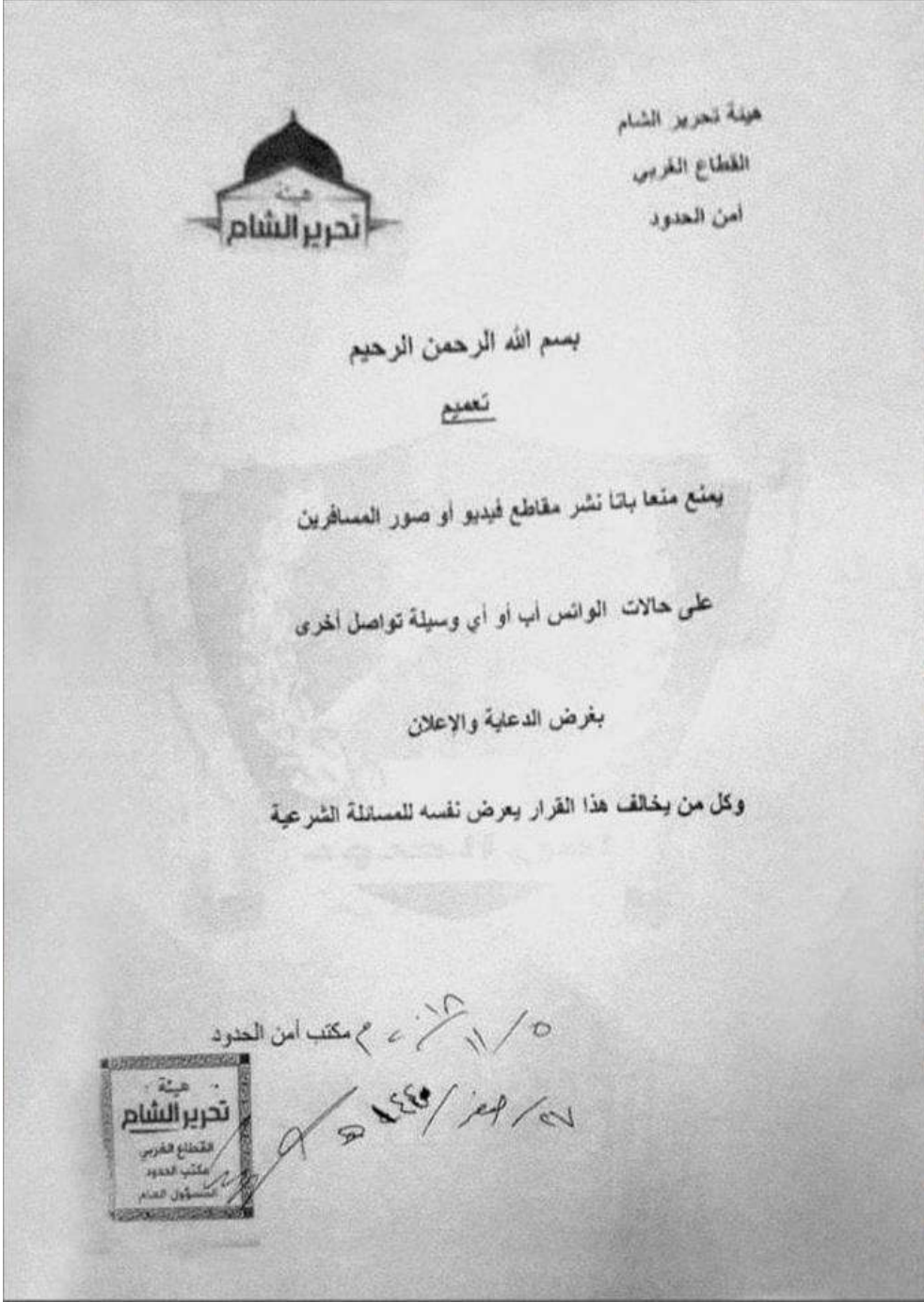
**Tahrir al-Şam
Batı Sektörü
Sınır Güvenliği
(Metin okunamıyor)**

İdlib'in kuzeyindeki Harim bölgesinden geçiş fişi fotoğrafı

Çevrilmiş kopya:

Evlenilemez Kişi Tespit Bürosu	NO: [Yazı silindi] Tarih
üç gün bir hafta geçerlidir	
<i>Blok: Harim</i>	
Kaçakçının Adı: [Yazı silindi]	Pasaj Bölgesi
Kızın Adı: [Yazı silindi]	Velinin Adı ve Numarası: [Yazı silindi]
Bu makbuzun değeri, ofis karşılığı 500 SP'dir.	Mühür ve
hizmet	[Ebu Mücahit]
Evlenilemez Kişi Tespit Bürosu	

Hay'at Tahrir Al-Sham'ın kaçakçılık operasyonlarını kontrol etmek ve yönetmek için aldığı idari kararlar.

Çevrilmiş kopya:

[Logo]

Hay'at Tahrir el Şam
Batılı
Sektör Sınırı
Güvenlik

Sirkülasyon

Yolcuların fotoğraflarının videolarının WhatsApp statüsünde veya başka

herhangi bir şekilde tanıtım amacıyla yayınlanması kesinlikle yasaklanacak ve

Sınır Güvenliği

5/11/20 [İmza]
27 Safar 1440

Hay'at Tahrir El-Şam
Batı Sektörü
Sınır Güvenliği
Genel Yetkilisi

هيئة تحرير الشام
القطاع الغربي
أمن الحدود

بسم الله الرحمن الرحيم

قرار إداري

- ١ _ يمنع قطع أي وصل لمهرب ليس لديه اضبارة أمنية
- ٢ _ يمنع قطع أو تفريغ أي وصل إلا بوجود المهرب والركاب
- ٣ _ المهرب ملزم بوضع اسم النليل على الوصل
- ٤ _ يعتبر الوصل ملغى بعد انتهاء مدته
- ٥ _ مدة الوصل هي ثلاثة أيام ضمناً
- ٦ _ لا تسترد قبعة أي وصل ضائع
- ٧ _ يتم دفع قبعة الوصل كاملة
- ٨ _ تغلق مكاتب القطع في أوقات الصلاة

Çevrilmiş kopya:

Hay'at Tahrir el Şam
Batılı
Sektör Sınırı
Güvenlik

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

İdari Karar

- 1- Güvenlik dosyası olmayan kaçakçılara makbuz verilmesi yasaktır.
- 2- Makbuzlar sadece kaçakçı ve yolcuların huzurunda düzenlenir veya verilir.
- 3- Kaçakçılar, makbuzun üzerine rehberin adını yazmakla yükümlüdür.
- 4- Makbuz, geçerlilik süresinin bitiminden sonra geçersiz sayılır.
- 5- Dekontun geçerlilik süresi üç gün dahil olacaktır.
- 6- Kaybedilen fişin değeri iade edilmez.
- 7- Makbuz bedelinin tamamı ödenir.
- 8- İhraç büroları namaz vakitlerinde kapatılacaktır.

Sınır Güvenliği

Ebu Halil (Metin okunamıyor)

(İMZA)

**Tahrir al-Şam
Batı Sektörü
Sınır Güvenliği
(Metin okunamıyor)**

2.c Orta Suriye'deki Geçişler

Bölgedeki askeri kontrol haritası, çatışma boyunca sürekli değişti. Şu anda bölge, Suriye Hükümeti'nin ve başta Lübnan Hizbullahı olmak üzere Suriye- Lübnan sınırının büyük bir bölümünü ve iki ülke arasındaki geçişlerin çoğunu kontrol eden birkaç milis grubunun kontrolü altında. Bölgede çeşitli kara geçişleri kuruldu. Bu geçitlerin yerleri ve bağlantıları konumu kontrol eden güçlere bağlı olarak değişiyordu. Lübnan Hizbullahı'nın genel olarak Suriye'deki ana kaçakçılık üreticilerinden biri olduğu göz önüne alındığında bu iç geçişlerin ana trafiği, Şam'ın kontrol ettiği bölgelerden kaçan insanların insan kaçakçılığı ve diğer bölgelere kaçak mal kaçakçılığıydı. Bu tür geçişler, Suriye rejimine bağlı güçler için mali kazanımlar sağladı.

Bölge ayrıca belirli bir zaman diliminde Suriye Ordusu'nun muhalif grupların kontrol ettiği bölgeleri, bu tür bölgeler Humus şehri içinde veya kuzey kırsalında olsun, kuşattığı zaman farklı türde geçişlere tanık oldu. Humus kuşatmasının başlamasıyla birlikte bazı tüccarlar ile Suriye Ordusu'na ait kontrol noktaları arasında ilişkiler kuruldu.

Rejimin Humus'a muamelesi kuzey Suriye'den farklıydı çünkü isyancılar şehrin geniş bölgelerini ve kuzey kırsalını kontrol ediyordu. Suriye Ordusu, 2012 yılının ortalarında kurtarılan bölgelere karşı kuşatma ve aç bırakma taktikleri kullandı. Humus kırsalında 2016 yılında rejimle yapılan ateşkesin ardından iki bölgede geçişler kuruldu.

Humus'un batısındaki Baba Amr, muhalif güçler tarafından kurtarılan ilk mahalle oldu ve birkaç ay boyunca sığınmacıların, eylemcilerin ve günlük gösterilerin kalesi oldu. Mart 2012'de Suriye Ordusu, 28 gün süren sürekli bombardımanın ardından mahallenin kontrolünü yeniden ele geçirdi. Bundan sonra askeri operasyonlar, grupların 2013 ortasına kadar direnmeye çalıştığı Humus'un eski mahallelerine taşındı. Mayıs 2014'te, muhalif gruplar eski Humus mahallesinden çekildi ve bir kısmı muhalefet gruplarının kontrolü altındaki Al-Waer mahallesine, bir kısmı da Humus'un kuzey kırsalına gitti. Mart 2017'de muhalefet savaşçıları Al-Waer'den çekildi ve onu Şam'a teslim etti.

2012 yılının ortalarında silahlı gruplar Humus'un kuzey, batı ve doğu kırsalında Palmira ve Al- Quaryatayn'a kadar geniş bir bölgeyi kontrol etti ancak Suriye Ordusu Nisan 2013'ün sonunda Humus doğu-güneydeki Al-Qusayr ve Abil'deki birçok kasabanın kontrolünü yeniden ele geçirdi. Daha sonra Haziran 2013'te El Kusayr ve Lübnan ile Suriye arasındaki sınır bölgeleri Lübnan Hizbullahının Milisleri kontrolü ve etkisi altında olduğundan muhalif gruplar El Kusayr, Talkalakh ve yakın bölgelerden çekildi. 2020'de Hizbullah hakimiyetini azalttı ve Suriyeli yetkililerin bölgeye yeniden girmesine izin verdi. Humus'un doğu kırsalına gelince, farklı evrelerde Şam'ın denetimine girmiştir. Palmira, 2014-2017 yılları arasında IŞİD tarafından işgal edilmiş, ardından Rus güçleri kontrolü ele geçirmişti. 2020'nin sonlarına kadar Rusya'nın askeri kontrolüne ve Suriye hükümetinin sivil yönetimine tabi oldu. Ek olarak, kuzey kırsalı Rusya'nın askeri kontrolünde ve 2018'den beri Suriye hükümetinin sivil yönetimi tarafından yönetiliyor.

Humus'un güneydoğusunda, Irak ve Ürdün sınırında yer alan Tanaf, 2014'ten 2020'ye kadar ABD askeri üssü oldu ve IŞİD'in bölgedeki kalıntılarını kovmak için El-Badia merkezli yerel bir grup olan Maghawir al- Thawra ABD tarafından desteklendi.

Yerel gruplar, 2012 yılı sonunda Hama'nın batı kırsalındaki kasaba ve köylerin çoğunu, Hama'nın herhangi bir mahallesinde tam bir kontrol sağlamadan ele geçirdi. Kurtuluş operasyonları, muhalif grupların Hama şehri ve batı kırsalı hariç tüm Hama'nın kontrolünü ele geçirdiği 2016'nın sonlarına kadar sürdü.

Hizipler zayıfladıkça, kırsal kesimdeki kontrolleri de zayıfladı ve 2020 yılına kadar tüm kırsal bölgeyi Şam ve Rusya'nın kontrolü altına almak için kaybettiler.

Jabal Zayn al-Abdin gibi bazı stratejik tepeler ve Hama'nın batı kırsalındaki bazı askeri alanlar İranlı milislerin askeri kontrolü altında.

2.c.1 Humus Eski Şehir Bölgesindeki Geçişler

Suriye Ordusu 2012 yılının ortasında Eski Humus'ta 14 mahalleyi tamamen kuşattı. Kuşatma yaklaşık iki yıl sürdü ve iki taraf, 2014 yılının ortalarında şehir sakinlerinin Humus'un kuzey kırsalına zorla nakledilmesi konusunda bir anlaşmaya varana kadar devam etti. Kuşatma süresince, savaşan taraflar arasında sınır geçişleri yapılmamış ancak kuşatma altındaki bölgenin eteklerinde uzanan bir cephe hattı, zaman zaman kaçakçılık koridorlarının kurulmasına olanak sağlamıştır. Bu kaçakçılık koridorları habersiz ve gayri resmiydi yiyecek ve tütün, Esad güçlerinin kontrolündeki Jub Jandali'de ve o zamanlar isyancıların kontrolündeki Bab Tadmur'da gece yapılan toplantılarla gizlice şehre getirildi. Bu operasyonlar, bu kaçakçılık koridorlarını kontrol edenler için büyük bir servet getirdi.

2.c.2 Al-Waer mahallesindeki geçişler:

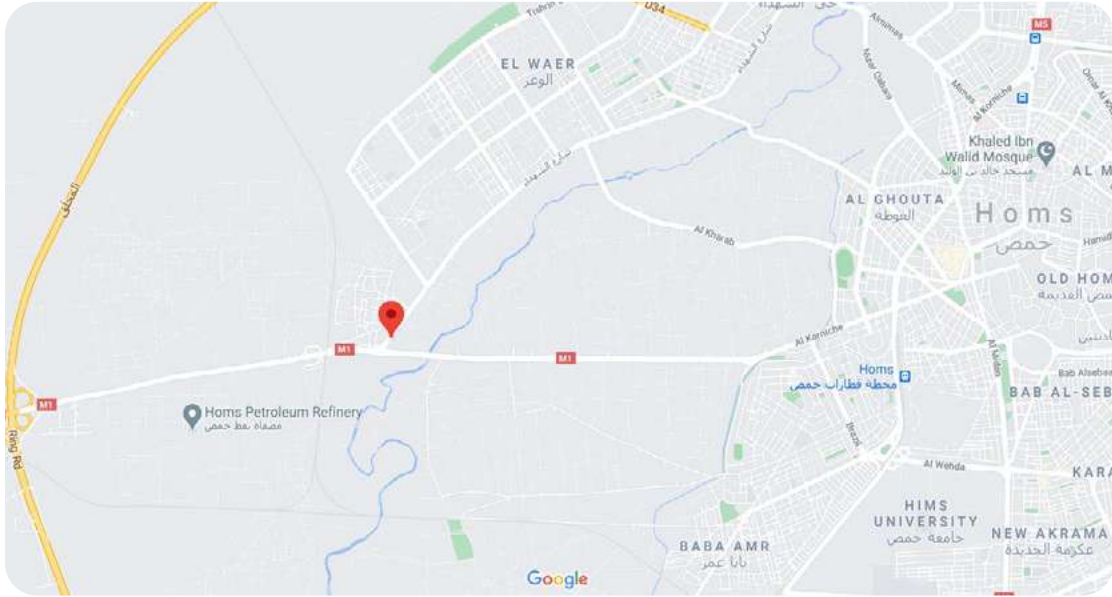
Al-Waer mahallesi, Humus'un kuzey tarafında yer alır ve onu kuzey kırsalından ayırır. Eski Humus mahallelerinde yaşananlara benzer şekilde 2013 yılının ortalarında mahalle tamamen kuşatıldı ve kuşatma 2017 yılının ortalarına kadar sürdü.

Bu dönemde, mahallenin Mazraa Geçidi olarak bilinen batı kontrol noktası; çeşitli eşya, ilaç ve erzakların girildiği bir geçide dönüşmüştür.

Bu, geçidi kontrol edenler için büyük bir mali kaynak sağladı. Geçiş düzenli olarak

veya kararlaştırılan çalışma saatleri içinde çalışmadı ancak Suriye Ordusu'nun kuşatma altındaki insanların hayatlarını kontrol ettiği bir araç olarak kullanıldı ve bireylere, arabalara ve emtialara uygulanan vergiler karşılığında bazı sivillerin geçişe öngörülemez ve rastgele yollarla giriş veya çıkışlarına izin verdi. Geçiş, kaçakçılar aracılığıyla kaçmak isteyen insanlar için tek yolu temsil ediyordu. Al-Waer, rejimden kaçan insanları bu mahalleye veya aranan kişileri Al-Waer dışında Suriye'nin kuzeyine veya Humus'un kuzey kırsalına kaçırmak için tek geçiş kapısı olduğu için insan kaçakçılığına dikkat çekmek gerekiyor. Bu operasyon maliyeti, kişinin önemine, zaman çerçevesine ve varış noktasına bağlı olarak kişi başına 1.500 ila 3.000 \$ arasındaydı.

Al-Waer semtinde Al-Mazra kontrol noktasının konumu:

2.c.3 Kuzey kırsalındaki geçitler

Suriye muhalefeti tarafından kontrol edilen bölgeler; el-Hula vadisi ve Taldou ve Kafr Laha kasabalarına ek olarak Talbiseh, al-Rastan ve al-Zaafaranah dahil olmak üzere düzinelerce köyü içeren Humus'un kuzey kırsalında yoğunlaşıyor.

25 Mayıs 2012'de Humus'un kuzey kırsalında tam bir abluka uygulandı ve ablukanın ilk yıllarında kuşatma altındaki köylere giden yollara birçok kontrol noktası yayıldı. Bu köylere bazı gıda maddeleri ve akaryakıt getiriliyordu ancak

bu ne resmi bir şekilde, ne de belirli veya belirli zaman dilimlerinde yapıldı, daha ziyade askeri kontrole veya kontrol noktasının sorumlu personeline bağı olarak dalgalıydı. Kontrol noktaları resmi geçiş rolünü yerine getirmedi ancak bu kontrol noktalarına örnek olarak mal kaçakçılığı ve düzensiz sivillerin geçişi içindi: Taksis kontrol noktası, Teramaleh kontrol noktası, Talamari kontrol noktası, al-Dar al-Kabira kontrol noktası ve Al-Dar al-Kabira kontrol noktası. -Sama'lil kontrol noktası.

Bu kontrol noktaları, 2016'nın başlarında, her iki tarafça sık sık kapatılan ve yeniden açılan resmi insani sınır geçişleri olarak yeni bir aşamaya girdi. Humus'un kuzey kırsalında muhaliflerle rejimi ayıran iki resmi sınır kapısı bulunuyor.

Al-Ghasbia Geçidi

Al-Ghasbia Geçişi, Al-Dar Al-Kabirah köyünün güney tarafında yer almaktadır. Yüksek Şeriat Mahkemesi ile Şam arasında yapılan bir anlaşmanın ardından Mayıs 2016'da açıldı. Anlaşmada, askeri grupların şehri Tartus'ta Safita'ya bağlayan Humus dolambaçlı yolunu açması koşuluyla kuzey kırsalında bir insani sınır kapısı açılacağı belirtildi. Önceleri çalışanların, öğrencilerin ve sivillerin tek tek (mal taşımadan) geçişi ile sınırlı olan geçidin işleyişi, daha sonra kuşatma altındaki kasabalara gıda ve yardım malzemelerinin girişinin yapıldığı bir yola, daha sonra ise bir ticaret noktası ve her iki taraftan tüccarlar için bir pazara dönüştü. Geçiş 2017'de tamamen kapatıldı. Geçişin işletildiği dönemde, geçişten geçen tüm mallara %25 oranında vergi uygulayan Rus destekli Milli Savunma milisleri ana yararlanıcıydı.

Al-Sama'lil Geçidi

Geçiş, Humus şehrinin kuzeybatısındaki Taldou ilçesine bitişik Al-Sam'ilil köyünde bulunuyor. Humus'un kuzey kırsalında muhaliflerin kontrolündeki bölgelere sivillerin ve tıbbi vakaların giriş çıkışını kolaylaştırmak için 2017 yılında insani bir geçiş olarak açıldı.

Al-Ghasbia Kapısı'nda olduğu gibi; Yüksek Şeriat Mahkemesi, Suriye güçleriyle anlaşarak kuşatma altındaki alan tarafındaki geçidi müzakere heyeti aracılığıyla yönetti. Kapının açılmasından bu yana onaylanan anlaşmanın şartları; öğrencilerin

çıkışını, çalışanları ve insani vakaları kapsadığı düşünülerek değişiyordu. Ancak en önemli şartlar gıda maddelerinin girişi ve kontrol noktasında kontrol edildikten sonra malların girişine izin verilmesiydi ve tüccarlar ancak kişisel onay aldıktan sonra kuşatma altındaki alanları terk edebiliyorlardı. Geçiş, açılışından sadece beş gün sonra kapatıldı ve daha sonra faaliyete ancak kısmen devam edildi.

Taqsis Geçidi

Üçüncü bir geçiş kapısı, idari olarak Hama'nın bir parçası olan kuşatma altındaki şehirlerin kuzeyindeki Taqsis kasabasında ortaya çıktı. Geçiş resmi değildi çünkü Humus'un kuzey kırsalındaki kuşatma altındaki bölgelere küçük bir temel malzeme ve günlük ihtiyaç parçası sağlayan kontrol noktası üyeleriyle anlaşarak gizlice mal veya yakıt yüklü kamyonları geçmek için kullanılıyordu. Geçişin işleyişi 2018 yılına kadar devam etti.

2.c.4 Lübnan ile Geçişler

Suriye ve Lübnan arasındaki sınır dört vilayet üzerinde uzanıyor. İki ülke beş ana geçiş kapısı ile birbirine bağlıdır ve bu geçişlerin en büyük payı Humus Valiliği'ne aittir. Devrimin ilk yıllarında muhalefet, iki ülke arasında hareket eden kaçakçılar aracılığıyla silah, ilaç, lojistik ve tıbbi ekipman, iletişim cihazları ve gıda maddeleri tedarik etmek için geçişler arasındaki alanları kullandı. Lübnan'a sığınan mülteciler de bu yolları kullandı. Bu kaçakçılık yolları, 2016 yılında Şam ve müttefiklerinin tüm sınırın kontrolünü yeniden ele geçirmesiyle kapatıldı. Suriye- Lübnan sınırında beş geçiş kapısı bulunuyor: Jadidah Yabous (Lübnan tarafında Mesna), al-Dabousieh (al-Aboudieh), Jousia (Al Qaa), Tal Kalakh (Al-Buqeiha) ve Tartous (el- Arida).

Resmi geçişler

Masnaa Geçişi

Geçişin adı 'Jdeidat Yabous Sınır Merkezi'. Suriye'nin Jdeidat Yabous kasabası ile Lübnan'ın Masnaa kasabası arasında bulunan Suriye ve Lübnan arasındaki ana sınır kapısıdır. Suriye devriminin başlangıcından bu yana Masnaa'daki trafik arttı, çünkü Suriye'ye giden ve Suriye'den giden yolcular Beyrut Uluslararası

Havalimanı'ndan seyahat etmek için bu geçişe güveniyor.

Al-Dabousieh Geçişi

Suriye-Lübnan sınırındaki ikinci en önemli geçiş kapısı, Ağustos 2007'de açılan Lübnan'daki al-Aboudieh köyünü Suriye'deki al-Dabousiya'ya bağlayan 45m uzunluğundaki bir köprüdür. Yolcu, Beyrut Uluslararası Havalimanı üzerinden seyahat etmek için Lübnan topraklarına girer.

Jousia Geçidi

Geçiş, 2013 yılında rejim ve Lübnan Hizbullahı tarafından kontrol edilen Humus kırsalındaki El Kusayr'da yer alması nedeniyle önem kazandı. Geçiş, Lübnan'ın kuzeyindeki Bekaa ile Humus kırsalı arasında bir geçit görevi görüyor. Humus'a sadece 40 km ve Al-Aboudieh'den Humus'a 65 km uzaklıkta olması nedeniyle kuzey Bekaa bölgesinde Lübnan'ın ana akciğeri olarak tanımlanan Jousia geçişi 2012 sonlarında Kusayr'da yaşanan çatışmalar nedeniyle tamamen kapatılmış, 2017 yılında Suriye ve Lübnan tarafları tarafından yeniden açılmıştır.

Tal Kalakh Geçidi

Geçiş, Suriye tarafındaki Tel Kalakh'ı, sınırdan birkaç kilometre uzaklıktaki Al-Baqia bölgesindeki Lübnan'daki Wadi Khaled bölgesiyle birleştiriyor. Bu geçiş, Al-Mshayerfeh bölgesi ve Humus'un batı kırsalındaki onu çevreleyen köylerle bağlantılıdır. Geçmiş yıllarda faaliyetlerini sürdüren geçitlerden biridir.

Al-Arida Geçidi

Arida kapısı, Al-Arida köyünde bulunur ve Lübnan'ın Trablus ile Suriye kıyısındaki Tartus vilayetini birbirine bağlar.

Suriye'den Lübnan'a fosfat ve kum yüklü kamyonların geçişine ek olarak, geçişte mal trafiği de var. Geçişte Suriyelilerin giriş çıkışları konusunda sıkı tedbirler alınmıştır.

Yasa Dışı Geçişler

Hizbullah, uluslararası sınır boyunca kendi kontrol bölgesini kurmuş ve bu bölgeyi esrar yetiştirmek ve uyuşturucu üretmek gibi kaçakçılık faaliyetlerinde sömürmüş ve halkının yerinden edilmesinin ardından bölgenin dini kimliğini değiştirmiştir. İran destekli Hizbullah, çeşitli türde mal ve teçhizat kaçakçılığı operasyonlarında sınırı sömürdü, Suriye rejiminin ABD ve Avrupa yaptırımlarını aşmasında büyük rol oynadı ve İran'dan hareket edebilen İran politikalarının yolunu açtı. Tahran'dan Beyrut'a herhangi bir engel olmadan. Sınır boyunca kaçak geçişlerin sayısını tahmin etmek mümkün değil. Lübnanlı yetkililere göre; kaçakçılık noktalarının sayısı, büyük nakit akışı yaratan çeşitli kaçakçılık operasyonlarının gerçekleştirildiği 140 geçiş noktasına ulaştı.

Lübnanlı yetkililerin açıklamalarına göre Hizbullah, Suriye'ye yasaklanmış ürünler, ticari mallar, yakıt ve nakit para ile askeri operasyonları için silah, mühendislik ve lojistik malzemeleri sokuyor. Lübnanlı yetkililerin açıklamalarına göre, "Suriye sınırında kaçakçılık 2,5 milyar doları buluyor".

Suriye tarafındaki büyük güç, Beşar Esad'ın kardeşi Mahir Esad başkanlığındaki 4. Tümen unsurlarından oluşuyor. 4. Tümen Hizbullah ile güçlü bir ittifak oluşturuyor ve iki ülke arasında kaçakçılık, özellikle uyuşturucu ve esrar kaçakçılığı, Lübnan'dan yasadışı geçişlerden gelen akaryakıt tankerlerinin ve un kamyonlarının korunmasında ve ayrıca resmi geçişler sayesinde kaçakçılığın korunmasında önemli bir rol oynuyor.

Orta Suriye'den tanık ifadeleri

Alaa Ebu Halid, "Ben Eski Humus mahallelerinde kuşatılan sivillerden biriyim. Rejim Haziran 2012'de bizi kuşattı.

Kuşatmanın ilk aşamasında yiyecek ve hatta tütün mevcuttu ancak zaman geçtikçe durum zorlaştı. Kuşatma yoğunlaştıktan sonra, bazı fraksiyon komutanları iki taraf arasında eşit mesafedeki noktalardan ağırlıklı olarak tütün ve çok az miktarda yiyecek kaçakçılığı için yollar açtı. Buluşma noktası, kuşatmanın ön cephesi olarak kabul edilen Eyüp el-Jandali mahallesinin karşı istikametindeydi. Karşı istikamette, El- Huda Taburu, sözde Ebu Ümran'ın önderliğinde konuşlanmıştı.

Tabii tütün ve yiyecek kaçakçılığı yapanlar da oldu ama ben sadece bu tür şeyleri aldığım kişileri belirteceğim. İki taraf arasındaki görüşmeler geceleri oluyordu ve her iki taraf da kendi tarafına ateşkes dayatıyordu.

Kuşatılmış taraf para taşıyan silahsız unsurları gönderir. Karşı tarafta malı taşıyan ordu unsurlarıyla karşılaşacaklardı ve takas gerçekleşti. Bu tür detayları biliyorum çünkü Ebu Ümran'ın arkadaşıydım. Rejim, malları piyasa fiyatına göre fahiş fiyatlarla sattı, örneğin bir kilo Arap tütünü (paketlenmemiş tütün) piyasada 2.000 SP'ye satıldı, ancak kuşatılanlara 150.000 veya 200.000 SP'ye satıldı. Fiyatlar kuşatma altında hayal bile edilemez boyuttaydı.”

Bay Haitham Al-Masri, “Eski Humus mahallelerinde kuşatılan insanlar arasındaydım. Kuşatma döneminde, gerek isyancı bölgeler arasında gerekse rejim güçlerine doğru gıda ve tütün geçişi için birçok yol açıldı. Humus'un kuşatıldığı iki yıl boyunca, kuşatma altındaki halk ile rejim arasında açılan kaçakçılık yolları çok sayıda ve farklı zaman dilimlerindeydi. Rejimle kaçakçılık veya ticaretle uğraştığını hatırladığım ilk kişi, Humus'ta bir hizip komutanı olan ve şu anda kurtarılmış kuzeyde bulunan sözde Abu Waleed Al- Azza, sözde Abu Jamal Al-Hindi, sözde Shaalan Al-Nakdali, sözde Abu Omran ve sözde Al-Dairi idi. Al-Dairi hariç hepsi hiziplerin komutanıydı. Hepsi, çoğu durumda tütün ve bazı konserve yiyecekler almak için rejim güçleriyle anlaşmalar yaptı. Kaçakçılardan yiyecek satın alamazdım çünkü kaçakçı taburunun üyelerini memnun etmek ve yeni üyeleri kendisine katılmaya çekmek için genellikle küçük miktarlarda gelirdi. Paketli veya ham (paketlenmemiş) olarak iki tür tütün satıldı. Bir paket, kuşatılmış alanın dışında en fazla 100 SP'ye satıldı, ancak kuşatılmış alandaki fiyatı, türüne bağlı olarak 35.000 ila 75.000 SP arasında değişiyordu. Ham tütün gram olarak satılırdı ve bir gramın fiyatı döneme ve çoğu zaman anlaşılan kaçakçılara göre 3.500 ile 5.000 SP arasında değişiyordu.”

Ebu Murhaf Bey, “Ailem ve ben Eski Humus mahallelerinde kuşatıldık. Kuşatma sırasında eşim ikinci çocuğumuzu dünyaya getirdi. İster yemek pişirmek, ister ısınmak için olsun; su, elektrik ve yakıt bir yana yiyecek bulmak bile çok zordu. Küçük çocuğum, yaşamının ilk birkaç ayında o ve karım yetersiz beslenme nedeniyle zor durumdaydı. Neredeyse imkansız olan süt tozu almak gerekiyordu. Neyse ki kuşatma altındaki bölge ile Al-Waer mahallesi arasında Al-Basateen bölgesi üzerinden bir ikmal hattı kuruldu. Karşı tarafta; El-Bara bin Malek Taburu

gıda, tütün, askeri malzeme veya tıbbi malzeme girişinden sorumluydu.

Mutlak kontrolünü göz önünde bulundurarak girilen her türlü malzemeye vergi uygulardı. Süt tozu almayı başardım ama fiyat mantıksızdı: Bir torbanın fiyatı

25.000 SP idi. Ancak başka seçeneğim yoktu çünkü çocuğumun hayatı benim için her şeyden daha önemliydi. Yolun kontrolünde birkaç tabur komutanına yalvardıktan sonra süt aldım. Para tek başına yeterli değildi. Al-Waer semtindeki bir arkadaşımın yaptığı temas aracılığıyla, Al-Bara bin Malek Taburu komutanı olan sözde Abu Shaalan'ın, yolu koruma ve koruma karşılığında her hafta yarım milyon Suriye sterlini aldığını söyledi. Al-Waer mahallesi o dönemde tamamen kuşatılmadığı ve malzemeler kolayca ulaşabildiği için, tabur mensuplarının kuşatma altındaki bölgeye geçirilecek mallara dayattığı raketleri kapsamıyor.”

Bay Abdul Moati, “Ben rejim saflarından bir firariyim. Ayrıldıktan sonra Özgür Ordu'ya katıldım. Daha sonra rejim güçleri Humus'un mahallelerini kuşattı. Bir akrabam ve ben kuşatma altındakiler arasındaydık. Kuşatma sırasında çok acı çektik. 2014'ün ilk aylarında, akrabam bir roketten çıkan şarapnel tarafından bacağından vuruldu. Yarası şiddetli olduğu için artık yürüyemiyor veya kendini destekleyemiyordu. Kuşatma o zaman en kötü durumdaydı. Yiyecek veya ilaç temin etmek son derece zordu. O zaman rejim güçleri, teslim olmaları halinde aranan kişiler için bir anlaşmayı destekledi. Birçok insanın teslim olduğunu gördüm. Rejim onları serbest bıraktı ve ailelerinin yanına döndüler. Aralarında benim gibi iltica edenler de vardı. Kendi kendime, bacağını kesmek zorunda kalmadan önce kuzenimi tedavi etmesi için dışarı çıkarmanın doğru bir fırsat olduğunu söyledim. Kuzenim ve ben güvenlik nedenleriyle aranıyorduk.

Gösterilerin organizatörüydü ve bir medya ağı için çalışıyordu ve ben bir sığınmacıydım. Kuşatmadan yerleşim yoluyla çıkan bazı arkadaşlarıma gerçekten sordum ve bana Askeri Güvenlik Şubesi'nden bir subayın telefon numarasını verdiler.

Kendisiyle iletişime geçerek durumu detaylı bir şekilde anlattım. Uzlaştırma işlemleri kapsamında teslim olmamı ve sorgulanmak üzere Askeri Güvenlik Şubesine gitmemi istedi ama ben mülteciyim ve bu şekilde teslim olmak istemedim. Ara sıra telefon görüşmeleri üzerine günlerce süren tartışmalardan sonra, şubeye

girmeden yanına geçmeme, birkaç gün kalıcı olarak gözden kaybolmama izin verme ve yaralı akrabamın içeri girmesine izin verme karşılığında 150.000 SP ödemeye ikna ettim. Bu gerçekten oldu. Al-Qarabis mahallesinin önünden geçerek kuşatma altındaki bölgeden ayrıldık ve daha sonra memurun beni beklediği El Guta bölgesine ulaştık. Daha sonra bir tanıdığımın evine gittim, akrabam da onlarla birlikte şubeye gitti. Ertesi gün sahte belgeler aldım ve bir araba sürücüsüyle beni Humus'un kuzey kırsalına götürmesi için anlaştım. Rejimin şehre yayılmış kontrol noktalarında ve Humus'un kuzey kırsalının eteklerinde durdurulmaması karşılığında ona 10.000 SP ödedim. Bir hafta arayla şubeden çıkıp birkaç kez ziyaret eden akrabamı bekledim ve geldim.

Bu süre zarfında kendisini güvende hissettirdiler ve durumunun yasal hale geldiğini söylediler. İlk haftanın bitiminden sonra yerinden edilmiş eşi ve çocuklarının yaşadığı Lübnan'a gitmeye çalıştı. Lübnan sınırına giderken bir kontrol noktası tarafından durduruldu ve tutuklandı. Ondan sonra kendisine ulaşamadık. 2020 yılında rejim hapishanelerinde öldürüldüğünü bazı avukatlar bize doğruladı. Nasıl öldürüldüğünü bilmiyorum. Eğer bana yardım edebilirsen, akrabamın adı Emad Skaf." Bay Jaber, "Humus'un kuzey kırsalına yerinden edilen insanlar arasındaydım. Gösterilere katıldığım ve gösteriler sırasında rejim güçleri tarafından vurulan yaralılara yardım ettiğim gerekçesiyle tutuklanma korkusuyla şehrim Humus'tan kaçtım.

Humus'un kuzey kırsalındaki durum iyi değildi. Rejim; Humus ve Hama arasında uzanan kırsal kesimdeki kasaba ve köylerin çoğunu kuşatmıştı ve 2014'te durum dayanılmaz hale geldi ve bu da beni Suriye'nin kurtardığı kuzeye göç etmeyi düşündürdü. Kurtarılan bölgeler arasında bir kaçakçılık yolu vardı ancak bu tehlikeli ve oldukça pahalıydı. Yine de böyle bir risk almaya karar verdim. Bir kaçakçıyla temasa geçtim ve o hemen kabul etti ve 75.000 SP istedi. Bunun üzerine karşılığa geçme girişimleri başladı.

Kaçakçı bize rejim güçlerinin kaçak devriyeler gönderdiğini ve kaçakçılık yolunda pusu kurduğunu söylediğinde 10 kereden fazla kesişen bir yola gittik ve her seferinde başarılı olamadık eve döndük. Bir gün kaçakçı bana bu gece tekrar deneyeceğimizi söyledi. 45 kişilik bir genç adam grubuyduk ve hepimiz kurtarılmış kuzeye geçmek istiyorduk.

Arabayla Al-Ghasbeya ve Izzedine köylerini geçerek Taksis köyüne yakın bir alana ulaştık. Arabadan indik ve karanlıkta yürümeye başladık. Janan ve Salmiya köylerini ve bilmediğim bölgeleri geçtik.

Rejime bağlı köylerin, askeri birliklerin ve rejim kontrol noktalarının yakınından geçtik. Bize eşlik eden kaçakçı her aşamada değişti. Kaçakçılar arasında bir teslim alma ve teslim süreci vardı ve her biri kendi bölgesini kontrol eden rejim güçleriyle anlaşmıştı. Sessizlik hakimdi ve yolculuğun en önemli koşullarından biri sigara yakmamaktı. Sabah ağardığında kaçakçının bize anlattığına göre Tulul Al-Humur adlı bir bölgedeydik. Ahıra benzer bir yere girdik.

Kaçakçı bize sessizce uyumamızı, ne olursa olsun ses çıkarmamamızı söyledi ve bize su verdi. Uyuduk ve akşam yola çıktık. İkinci gün şafak vakti Al-Tamanah bölgesine ulaşana kadar bilmediğim yeni bölgeleri ve ayrıca dağları ve vadileri geçtik. Kaçakçı bizim için büyük bir kamyon sağladı. Kamyona bindik ve her birimiz bizi Sarmada bölgesine götürmesi karşılığında 2.000 SP ödedik. Ben geldikten sonra aynı yoldan karşıya geçmeye çalışırken ölen insanların hikayelerini duydum.”

Fatma Hanım, “Ben Humus şehrinde ikamet ediyorum ama aslen babamın ailesinin yaşadığı İdlibliyim. Humus’ta güvenlik durumunun kötüleşmesinden sonra ailem ve ben İdlib’den 2014’te o zamanlar Özgür Ordu’nun kontrolünde olan Serakib yakınlarındaki bir bölgeye gittik. Orada evlendim ve kocam oraya göç etmeye karar verdi. Ben ve kocam ve kız kardeşlerinin dört çocuğuyla birlikte bir erkek ve iki kız kardeşiyle beraberdik. Daha sonra Ürdün’e gitmeye karar verdi. Bizi DAİŞ’in kontrolündeki El Rakka’ya götürmek için bir otobüsle anlaştı. Yolculuğumuz Özgür Ordu’nun kontrol noktalarından Al-Safria bölgesine geçmekle başladı. Bir havaalanının yakınından geçtik. Kweires havaalanıydı, sanırım? Geçtiğimiz bölgelerin isimlerini pek bilmiyorum. Bazı toprak yollar ve bazı asfalt yollar vardı. Özgür Ordu’ya bağlı birçok kontrol noktasından geçtik ve onlar her seferinde bize gideceğimiz yeri sorar ve belgelerimizi doğrularlardı. Eşimin kız kardeşleri ve ben peçe taktığımız için IŞİD’e katılacağımızı düşündüler. Bazı unsurlar tarafından sözlü tacize uğradık ama olay barışçıl bir şekilde sonuçlandı.

Rakka’ya geldikten sonra – bölgenin adını bilmiyorum – DAİŞ unsurları ve birçok kontrol noktası ile karşılaştık. Bizi kendi bölgelerinde kalmaya ikna etmeye yönelik bir kaç soru dışında bizi çok fazla rahatsız etmediler. Onlara nazik ve dikkatli

davrandık. Ondan sonra kocam ve erkek kardeşi, Ürdün'e gitmek isteyenleri taşıyan bir otobüsle anlaştılar. Birkaç gün kiraladığımız bir evde geçmek isteyenlerin sayısı tamamlanıncaya kadar bekledik. Şoför, aramızda çocuğumuz olmasına rağmen kişi başı 55.000 SP istedi. Ancak müzakere etmeyi reddetti. Kabul ettik çünkü başka seçeneğimiz yoktu. Dokuz kişiydik ve o zaman 495.000 SP ödüyorduk. Yolculuk başladı. Şoför ve yardımcısı DAİŞ'in kontrol noktalarıyla anlaşma sağladı. Bizi ne durdurdular ne de aradılar. Onlar şoförle konuştuktan sonra yanından geçtik. Daha sonra onlar için çalıştığını ve sürecin onlar aracılığıyla yapıldığını anladım. Çoğunluğu Badiya'da olmak üzere birçok engebeli bölgeyi ve ıssız bölgeleri geçtik. Arada bir IŞİD için bir kontrol noktasından geçtik ama ilerlemeye devam ettik. Sürücü, akşam saatlerinde ışıkları ve motoru söndürdü ve telefon gelmesini bekledi. O sırada kocama, Suriye ile Irak'ı birbirine bağlayan bir otoyolda, Al-Rukban yakınlarındaki bir bölgeye ulaştığımızı söyledi. Bir süre sonra şoför motoru tekrar çalıştırdı ve hızlı bir şekilde otoyolu geçti, ışıklar söndü ve bir toprak yoldan geçtik ve sonra yenisiyle karşılaştık ve bir süre sonra motoru tekrar çalıştırdıktan sonra ve karşıdan karşıya geçerek otobüsü bir süre sonra durdurduk. ışıklar kapalıyken hızlı bir şekilde toprak yoldan geçtik, ardından IŞİD için yeni bir kontrol noktasından geçtik. Otobüs bir süre sonra durdu ve şoför, 'Buradan yürüyerek devam edin' dedi. Çantaları taşıdık ve Ürdün bariyerine doğru yaklaşık üç kilometre yürüdük. Suriye-Ürdün sınırındaki Al-Rukban bölgesine ulaştık."

Bay Malath, "Ben Al-Waer mahallesinin bir sakiniyim. Suriye'deki rejimin özgürlük ve adalet taleplerini reddettiğini ifade etmek için yapılan gösterilere katıldım. Suriye Devrimi'nin başlamasından sonra rejim, Humus kentindeki Al-Waer mahallesi de dahil olmak üzere Suriye'deki bazı bölgeleri kuşattı. Bu kuşatma amansız bir şekilde atıldı ve çevredeki bölgelere ancak bazı kontrol noktalarıyla bağlanabildik, bunlardan en önemlisi veya etkilisi rejime bağlı Cumhuriyet Muhafızları'nın kontrolündeki

Al-Mazraa kontrol noktasıydı. Bu bariyer, sivillerin serbestçe geçmesine izin vermiyor, aksine onları belirli zamanlarda geçmeye zorluyor.

Aksi takdirde çoğu zaman olduğu gibi, kontrol noktasından geçenlere raket takacak, bazılarını tutuklayacak, dövecek veya aşağılayacaktı. Karşı tarafta, yani kuşatma altındaki bölgede, rejimin karşıındaki kontrol noktasını kontrol eden, daha

sonra adını değiştirdiği şekliyle “Al- Bara bin Malek” ya da “Awsoud Al-Sunnah” hizbi vardı. Ancak kontrol noktasından geçenlere raket takmıyorlardı ancak rejim girmelerine izin verirse mahalleye gelen insanlardan yiyecek bir şeyler istiyorlardı. Cumhuriyet Muhafızları unsurları, kontrol noktasından geçenlere belirli şartlar getirerek sadece öğrenci ve çalışanların geçişine izin verdi. Her kişiye, iki veya üç kişiye yetecek kadar az miktarda yemek yemesine izin verildi. Bu kişinin girebilmesi için yemekle geçiş karşılığında 3.000 ile

10.000 SP arasında değişen bir meblağ ödemesi gerekiyordu. Çoğu durumda, aranan kişileri kuşatma altındaki bölgenin dışından kurtarılmış kuzey bölgelerine kaçırmak için bazı aracılarla uğraşan unsurlardan da bahsetmeliyim.”

Yarub Bey, “Al-Waer mahallesinde kuşatılanlar arasındaydım. Kuşatma yoğunlaşınca kuzeye doğru bölgeden çıkmanın bir yolunu aradım ama rejim tarafından yedek askere alındım. Kaçakçı denebilecek bir aracıyla görüşüyorum. şehirden son ayrılışıma kadar gözlerden saklanmak zorunda kalmam şartıyla, Humus kentindeki Al-Ghouta bölgesine geçmem karşılığında benden 600.000 SP istedi. Riske rağmen kabul ettim çünkü kuşatma altındaki tehlike daha az ciddi değildi. Belirtilen günde, bir kişi taşıyan bir Kia Rio arabası girdi. Daha sonra onun bir güvenlik unsuru olduğunu anladım. Arabayı kimse durdurmadan kontrol noktasından geçtik. Al-Ghouta mahallesine ulaşana kadar başka hiçbir kontrol noktası durmadı. Yolculuk boyunca konuşmamamı isteyen adam, anlaşılan miktarı ödedikten sonra beni bıraktı. İki gün boyunca bir tanıdığımın evinde saklandım ve tarif edilemez bir yakalanma korkusu yaşadım. İki gün sonra beni aynı şekilde Hama kırsalındaki kurtarılmış bölgelere götürecekle başka bir kaçakçıya ulaşmayı başardım. Bir gün sonra evime bir araba geldi. Arabaya bindim ve sürücü, bir kontrol noktası öğesi bana doğrudan sorular sorsa bile, yolumuzdaki herhangi bir öğe veya grupta konuşmamamı istedi. Bana söylediği gibi yaptım. Kontrol noktalarından sorunsuz geçtik. Sürücü her kontrol noktasında güvenlik kartını gösterip elemanları selamladı, ondan sonra gecektik. Arabayı Hama şehrinde bilmediğim bir bölgede değiştirdik. şoför benden, o zamanlar 150.000 SP olan anlaşılan tutarı ödememi istedi.

Daha sonra yeni bir arabaya bindim ve hepsi rejim yanlısı milis komutanlarından sözde Ahmed Al-Darwish’e ait olan 10 arabalık bir konvoyun içinde hareket ettim. Al-Darwish’e yakın bir adam tanıdığım için onlara para vermedim ve ondan bana

bir iyilik yapmasını istedim. Adam benim için ücretsiz hizmet vermeyi kabul etti. Adamları beni konvoydan geçirerek kurtarılmış bölgelere giden bir sınır kapısına götürdü. Bir araba beni en yakın noktaya götürdü ve sonra geri döndü. yoluma devam ettim. 2015'teki kuşatma süreci böylece sona erdi.”

Mohab, “Al-Waer mahallesine yapılan kuşatma, rejim güçlerinin sınırlı ve küçük miktarlarda gıda girişine izin verdiği ancak bir aşamada Al-Bara bin Malek fraksiyonu unsurlarının farklı zaman dilimlerini gördü. Al-Mazraa kontrol noktası unsurlarıyla onlara mazot ve benzin getirmek için anlaşma yaptı. Akaryakıt dışarıdaki insanlara satıldığı gibi kuşatma alanında bize satıldı. Miktarlar sınırlı ve küçüktü.

Biraz yakıt elde etmek için grubun unsurlarıyla iyi bir ilişkiniz olmalıdır. Fiyat sabit değildi, aksine rejim güçlerinin raket dayatmasına rağmen geçmesine izin verdiği miktarlara göre dalgalandı. Yakıtı birkaç kez aldım. Motosikletime yakıt olarak kullandığım, daha sonra bombardıman sonucu harap olan bir litre benzine ilk başta 1.000 SP ödedim. Bir gün onlardan jeneratörü çalıştırmak için 2.000 SP'ye 20 litre dizel aldım. O zamanlar bir litre mazotun fiyatı 100 SP'yi geçmiyordu.”

Humus'un kuzey kırsalında tüccar olan Ebu Tarık, “Emlialar, gıda maddeleri ve yakıt kontrol noktalarından sorumlu kişilere rüşvet verdikten sonra rejimin kontrol noktalarından kuşatma altındaki Humus'un kuzey kırsalına girdi. Bu kontrol noktaları düzenli çalışmıyor, farklı zaman dilimlerinde açılıp kapanıyordu. Her kontrol noktası, kuşatma altındaki bölgelerdeki hizip komutanlarıyla yakın ilişkileri nedeniyle ticareti kontrol eden bölgenin büyük tüccarlarıyla anlaşarak geçişleri karşılığında mallara raketlerini dayattı. 2017'deki ana kontrol noktalarından biri, kuşatma altındaki Al-Houla bölgesini Hama kırsalındaki Khirbet Jamea köyüne bağlayan kontrol noktasıydı. Bu kontrol noktası, sözde Ahmed Sighati liderliğindeki bir milis tarafından kontrol ediliyordu. Sözde Ahmed'in Hava Kuvvetleri İstihbaratı çatısı altında çalıştığı bölgemizde biliniyordu.

Rejim gücünde bir generale bağlı Desert Hawks milislerinin en önde gelen komutanlarından biriydi. Sighati, her türden mal yüklü kamyonları Al-Hula bölgesine getirmekten sorumluydu ve mallar oradan diğer köy ve kasabalara geçecekti. Kontrol noktası, içinden geçen her araca 250.000 SP tutarında bir miktar uyguladı.

Bu miktar, aracın hacmine bağlı olarak artabilir.

Kontrol noktası, uyguladığı raketlerden haftalık yaklaşık 25 milyon Suriye lirası üretiyordu. Anlaşmalar, başta Manhal Sallouh olmak üzere komutanlarla bağlantılı büyük tüccarlar aracılığıyla yapıldı. Rus birlikleri, Humus'un kuzeyinde rejim güçleri ile muhalefete bağlı gruplar arasında bir anlaşmaya sponsor olduklarını açıklayana kadar durum size söylediğim gibi devam etti. Anlaşmaya varıldıktan sonra iki taraf iki resmi kapı, yani Ghasbeya kapısı ve Al-Samalil kapısı açtı ancak bu iki geçiş uzun sürmedi. Bununla birlikte, bölgenin gergin olması nedeniyle şüphelere mahal vermemek için iki geçiş üzerinden ticaret Şariat Mahkemesi çatısı altında sözde Manhal Sallouh tarafından kontrol edildi.

Manhal, yerleşim sürecinde ve bölgenin maruz kaldığı zorunlu yerinden etme sürecinde yer aldığı için yerel halk arasında seilmeyen bir isimdi. Suriye rejimine bağlı güçler ve rejim yanlısı milisler, savaşı askeri olarak çözemedikten sonra Humus ve kırsalında farklı bölgelerde kuşatma ve açlık suçu stratejisine odaklandı. Bu kuşatma; Eski Humus mahalleleri, Al-Waer mahallesi ve Humus'un kuzey kırsalı olmak üzere üç ana nokta oluşturdu. Kontrol güçleri; nüfuzlarını yerel halkı aç bırakmak, özgürlüklerini kısıtlamak ve valiliğin diğer mahallelerine veya köyelerine bile serbestçe hareket etmelerini engellemek için kullandı. Hastalık ve açlık vakalarındaki artış ışığında kontrol eden kuruluşlar arasında tekelci ticari ilişkiler kurulduğundan acil gıda, ilaç ve yakıt ihtiyaçlarını istismar ettiler. Bu tür ticaret, malların fiyatını kontrol ederek ve fiyatları kontrol eden taraflardan kontrol eden tüccarlar ve siviller veya küçük tüccarlara kadar uzanan aşamalar boyunca hayal edilemez rakamlara ,iki katına, çıkardığı için milyonlarca kar üretti.

Hürriyetlerin, güvenlik arayışlarının kısıtlanması ve gençlerin rejim ordusu saflarında zorunlu ya da yedek askerlik hizmetine zorlanması sonucunda kuşatma altındaki halk, kontrol güçleriyle uğraşan kaçakçılara başvurmak zorunda kaldı ve onlardan çok büyük meblağlar istediler. geçmek isteyenlerden bazılarını tutuklayıp bazılarını öldürdüler. Diğer bölgelerde olduğu gibi, bu suçların işlenmesinde tek bir şüphe eli tutulmamış, kontrol eden tüm güçler sivillerin özgürlüğünün kısıtlanmasına ve haklarının her düzeyde kişisel veya toplumsal düzeyde ihlal edilmesine katkıda bulunmuştur.

2.d Güney Suriye'deki Geçişler

Güney Suriye; Daraa, Al-Suwayda, Quneitra ve Şam kırsalının bir kısmını içerir. Bu bölge şu anda Şam'a bağlı güçlerin tam kontrolü altında ve Rus güçlerinin de desteğini alıyor. Bölgenin çoğu, Suriye'deki çatışmanın başlangıcından bu yana muhalefetin kontrolünde ve çevresiyle kara geçişleriyle bağlantılı.

Eylül 2011'den bu yana Daraa'daki birçok kasaba ve mahallede yerel silahlı gruplar kuruldu. Çatışmalar aylarca dalgalandı. 2013'ün sonunda Nawa şehri, kuzeybatı ve doğu kırsalının çoğu ve Ürdün ile Al Ramtha sınır kapısının yanı sıra Daraa ve Al Qunaitira'daki bölgeler kurtarıldı. 2014 yılında muhalif gruplar, Dera çevresinde bir hava kuvvetleri üssünün yanı sıra Muzayrib ve Abdin köyleri de dahil olmak üzere Ürdün ile 25 km'lik bir sınır hattını ele geçirdiler, ardından Mart ayı sonlarında Deraa kırsalında Da'el'i kontrol ettiler. Özgürleşme süreci 2014 yılının ortalarında durdu çünkü ÖSO gruplarının güney Suriye'nin çoğu üzerindeki kontrolü ABD, Ürdün, Emirlikler ve diğerlerinin etkisi için bir arena haline geldi.

2015'ten bu yana, ÖSO gruplarının Güney Suriye üzerindeki kontrolü zayıfladı ve Rus Ordusunun 5. Kolordusu ve İran tarafından desteklenen Şii milislerin desteğiyle Daraa an Al Qunaitira da dahil olmak üzere tüm Güney Suriye Şam'ın kontrolüne geri döndü.

As Suwayda, Suriye devriminin başlangıcından bu yana özel bir durum olmuştur: Ne Suriye rejiminin kontrolünde ne de dışındadır. IŞİD yayılma tehdidi As Suwayda kırsalına yaklaştığında halk; köyleri ve çevredeki alanları korumak için yerel silahlı gruplar oluşturdu. Bu gruplar, merkezi olmayan komuta altında çalıştı ve Suriye Ordusu ile birlikte savaflara katıldı.

Her iki taraf da bu koşula göre 2020'nin sonlarına kadar yıllarca bir arada var olabildi. Ancak 2018'den itibaren Rusya, yerel niteliklerini değiştirmeden bu silahlı gruplar üzerinde önemli bir etkiye sahip hale geldi. İran, 2019 yılının sonlarında As Suwayda'ya girdi ve valiliğin ileri gelenlerine, şeyhlerine ve dini ve tarihi liderlerine yakınlaşarak nüfuzunu genişletti.

Daraa, muhalif bölgelerdeki çiftçilere ürünlerini satacak pazarlar bulmaları için baskı yapan tarım alanlarının bolluğu nedeniyle Suriye için bir tarımsal rezervuardır. Günlük ihtiyaçları, yakıtları, yemleri, gübreleri ve gıda erzakını temin etmek için Şam'ın kontrolündeki bölgelere mahsullerini tedarik etmek zorunda kaldılar.

Suriye Ordusu, devrimin ilk aylarından itibaren kısmi abluka olarak başlayan Daraa'ya abluka uyguladı. O zaman, As Suwayda'dan veya başkent Şam'dan gelen mallar; kontrol noktasını kontrol eden asker ve memurlara rüşvet ödenmesine karşı güvenli bir şekilde Daraa'ya geçti. Bununla birlikte devrimin gelişmesi Daraa ve kırsalındaki birçok alanın kurtarılmasıyla birlikte, mallar ve kamyonlar üzerindeki telif hakları ve vergiler arttı ve kontrol güçleri ve güvenlik kurumları tarafından önemli bir fon kaynağı olarak kullanıldı.

Bu kontrol noktaları resmi geçişler değildi. Verilen rüşvet ve telif ücretleri bir kontrol noktasından diğerine farklılık gösteriyordu. Bu geçişlerde, sivillerin ve malların geçişi için mali ücretler uygulandı. Bu geçiş rejimin bölgelerine yönelik mahsul kaçakçılığının ana koridoruydu ve alanın yasaklı maddelerle dolup taşmasına neden oldu. Bazı Dürzi ve İranlı milislere ek olarak rejimin Dördüncü Tümeni bu maddelerin önde gelen satıcısıdır. Geçitlerden elde edilen gelirler ve kaçak mal ticareti, sivillerin haklarını ihlal eden birçok şahsiyet ve fraksiyonun devamlılığına ve mağduriyetlerinin artmasına neden olmuştur. Bu statü; rejim, geçişleri resmi olarak açmaya ve sabit gümrük vergileri uygulamaya karar verene kadar devam etti. O zamandan beri tırların rejim bölgelerinden geçişleri olsun veya olmasın vergilerini ödedikten sonra geçişleri için mühürlenmesi gerekiyor.

2.d.1 Khirbet Gazali Geçişi

Geçiş, 2017 yılında Daraa'nın kuzeyindeki Khirbet Ghazala köyünde Şam yolu boyunca kuruldu. Geçiş, Daraa'nın doğusunu batısına bağlayan bir kavşak olmasının yanı sıra Khirbet Gazala'nın güney Suriye'deki isyancıların kontrolündeki bölgelere giden en önemli geçiş noktası olduğu anlamına gelen Şam-Amman Uluslararası Yolu üzerindeki önemli stratejik konumu nedeniyle seçildi. Geçitteki çalışmalar resmi olarak 3 Mayıs 2017'de başladı. Vergiler; malzeme ve miktara bağlı olarak değişiyordu ve küçük kapasiteli jeneratörler gibi bazı mallar için 50.000 SYP (100 dolar) ile 2 milyon SYP (2000 \$) arasında değişiyordu. Geçiş gelirlerinin ayda 500.000 doların üzerinde olduğu tahmin ediliyor ancak bu gelirler devlet hazinesine ulaşmadı bunun yerine Shabiha, güvenlik güçleri ve bölgeyi kontrol eden Esad ordusu arasında paylaştırıldı.

2017'deki fiyat

Khirbet Ghazaleh Konumu:

Da'el

Dael şehri; Daraa al-Balad'ın batısında, Eski Daraa- Şam yolu üzerinde yer almaktadır. Daraa ve Kuneitra Valiliği'nin batı kırsalına ulaşmak için bir geçit olarak kabul edilir. Şehir, çoğunlukla mahsul olmak üzere Daraa'dan çıkan mallara vergi uygulayan Dael'deki Askeri Konsey'in kontrolü altındaydı. Konsey daha sonra geçişin gelirlerinin Dael'deki Yerel Konsey ile kontrol noktasını kontrol etmede Askeri Konsey'in yerini alan Dar Al-Adl Mahkemesi arasında dağıtılması gerektiğini belirtti. Adalet Mahkemesi'ne göre geçidin geliri ayda yaklaşık 30.000 dolar.

Da'el Konumu:

Batı Ghariya

Batı Ghariyah köyü, Khirbet Ghazal şehrinin hemen güneyinde yer alıyor ve transit geçişi kontrol etmek için kuruldu. Heyet Tahrir el- Şam'a bağlı Fetih El Şam Cephesi örgütü tarafından kontrol ediliyor. Yol, Daraa'nın hem güney hem de doğu kesimleri için hayati önem taşıyor çünkü Şam'a ekin sağlıyor ve aynı bölgeler için ticari bir geçiş sağlıyor.

Batı Ghariyah Konumu:

2.d.2 Özel öneme sahip geçitler

Kafr Shams Geçidi:

Kafr Shams, Sanamayn bölgesinde bir kasabadır ve Horan Ovası'nın bir parçası olarak kabul edilir. Horan Adalet Sarayı'nın kontrolüne giren kasabada, geçidin aylık 30.000 dolar civarında gelir elde ettiğini tahmin eden bir geçit kuruldu. Geçiş, bölgede önemli bir mal trafiğine tanık oluyor.

Samma Al Haniyat Kontrol Noktası / Doğu Mleiha:

Samma kapısı, As-Suwayda tarafındaki önemli geçişlerden biri olarak kabul edilir ve Daraa'nın doğusundaki Al-Maliha kasabası ile As-Suwayda'daki Samma Al-Haniyat kasabası arasında yer alır. Geçit Daraa tarafında isyancıların kontrolünde, diğer tarafta Dürzi milislerinin kontrolünde. As- Suwayda'daki gerçek güç, bir şekilde rejim yanlısı milislerin elinde. Ancak bağımsız kararlar alıyor.

Daraa'nın meşhur sebzeleri çıkarken temel, gıda ve inşaat malzemeleri girdiği için geçiş muhalefet bölgelerinin bir arteridir. Khirbet Ghazaleh geçişini açmadan önce Samma; Şam'ın gaz, mazot ve benzin girişine izin verdiği tek geçiştir.

2.d.3 Ürdün ile sınır geçişleri

Nassib Geçişi

Nassib Sınır Kapısı veya Jaber Sınır Kapısı; Ürdün ve Suriye arasındaki iki sınır kapısından biridir ve Ürdün'ün Mafrāq Valiliği'ndeki Jaber kasabası ile Daraa Valiliği'ndeki Suriye kasabası Nassib arasında bulunur. Geçiş, 2015 yılında muhalif grupların kontrolündeydi ve ardından tamamen kapatıldı. Ancak Ürdün tarafı, genel olarak veya uluslararası yardımla un ve gıda yüklü yardım kamyonlarının geçişi için geçidin yakınında toprak bir koridor oluşturdu.

Geçiş, farklı zamanlarda acil durum vakalarının geçişine tanık oldu. Suriye Ordusu; Rus kuvvetleri ve İranlı milislerle işbirliği içinde güney illerinde başlattığı 2018 askeri harekati sırasında sınırı yeniden ele geçirdi. Birkaç ay sonra, iki ülke arasındaki geçiş resmi olarak yeniden açıldı.

Nassib Geçişi konumu:

Eski Daraa Gümrük Kapısı

Eski Daraa Gümrük Kapısı; Ürdün ve Suriye arasındaki diğer sınır kapıları ve iki ülke arasındaki en eski sınır merkezi olup Daraa'nın güneyinde ve Amman'ın 80 km kuzeyinde yer almaktadır. Nassib'den sonra en önemli ikinci geçiş kapısıdır.

Muhafif gruplar 2013'te sınırın kontrolünü ele geçirdi. Ancak Ürdün, Suriye bölgesi üzerindeki askeri çatışma nedeniyle sınırın kapatıldığını duyurdu ve tüm trafiği Nassib kapısına yönlendirdi. Geçiş o zamandan beri resmi olarak açılmadı ve operasyonları uluslararası yardımın girişi ve acil durumların tahliyesi ile sınırlı kaldı.

Tell Shihab Geçişi

Tel Shihab; Daraa'nın güneybatısında, Ürdün sınırında yer alan bir kasabadır. Muhalefet grupları 2012'de burayı kontrol altına aldı. 2014 yılında, uluslararası örgütlerle istişarelerin ardından Ürdünlüler; insani yardım kamyonlarının belirli kontroller, tarihler ve koşullar dahilinde girişini kolaylaştırmak için sınır noktasının insani bir koridor olarak kullanılmasına izin verdi. Koridor, 2018 yılında bölgeye askeri operasyonlar gerçekleştirildikten sonra tamamen kapatıldı.

Tell Shihab konumu:

2.d.4 Güney Suriye'den tanık ifadeleri

Sayın Beşar, “Suriye'nin güneyindeki geçişler genel olarak insan hırsızlığının merkeziydi. Dera'nın kuzeybatısındaki Kafr Shams kasabasında bir sınır kapısında tanık olduğum bir olayı hatırlıyorum. Suriye rejiminin kontrolündeki bölgeler ile Suriye muhalefetinin kontrolündeki bölgeler arasındaki bir kontrol noktasında Şam'dan gelen Ümmü Ahmed adlı bir kadın, Karak kasabasına ulaşmaya çalışıyordu. Kurtarılmış bölgelerde onu bekliyordum ve kontrol noktasına geldiğinde geçiş için 5000 SYP ödemek zorunda kaldı. Kontrol noktası geçiş olarak adlandırılabilir. Askeri Güvenlik ve rejimin 9. tümeninin bir grup üyesinin komutası altındaydı.” “Ayrıca aynı sınır kapısından geri dönmek zorunda kaldı ve başka bir sınır kapısından geçmesinin onu tutuklamaya maruz bırakacağı konusunda uyarıldı, bu da güneybatı kırsalına ulaşmak için Daraa'yı dolaşması gerektiği anlamına geliyor. Bu prosedür; güçlerini ve silahlarını sivillerden çalmak için kullanan kontrol noktası üyelerine yeniden telif ödemeyi amaçlıyordu.”

Bay Abu Khaled, “Ben bir Isuzu kamyon şoförüyüm. 2017'de Tafas şehrinde Şam'a sebze taşıyordum, bu da resmi olarak gümrük vergileri getiren Dael geçidinden geçmem gerektiği anlamına geliyor. Üyeler, sınırı geçtikten sonra 10000 SYP'lik bir makbuz yazdırırken ben Hava Kuvvetleri İstihbaratında bir teğmen için arabaya el koymama veya tutuklanmama karşılığında telif hakkı olarak 15000 SYP ödüyorum. Kontrol noktasının Hava Kuvvetleri İstihbarat Komutanlığı ve rejimin 15. Tümeninin emrinde olduğunu söylemeliyim.

Bişr Bey, “2016 yılının Aralık ayında, Özgür Suriye Ordusu'nun kontrol ettiği bölgelerdeki Deraa'da bir sahra hastanesinde çalışıyordum. Hastanenin eko-ultrason cihazına ihtiyacı vardı.

Defalarca arama ve denemelerden sonra makineyi Şam'dan satın alıp özgürleştirilmiş bölgelere getirmekten başka çaremiz kalmadı.” “Bölgedeki kontrol noktaları ilaç ve tıbbi ekipmanın geçişine izin vermediği için zordu. Bu nedenle, Şam'dan Daraa'ya giden yolun direkt olamayacağını söyleyen kaçakçılardan biriyle temasa geçtik. Onu As Suwayda'ya götürmek zorunda kaldık, oradan da kontrol noktalarına telif ücreti ödeyerek Daraa'ya getirdik. Makine; Hava Kuvvetleri İstihbarat, Askeri Güvenlik, Devlet Güvenlik ve 15. Tümen'e bağlı ordu mensupları tarafından kontrol edilen Samma bölgesi kontrol noktası aracılığıyla

Al-Suwayda'ya, ardından Daraa'ya nakledildi.

Her güvenlik teşkilatı

100.000 SYP, ordu unsurları 50.000 SYP aldığı için o zaman 350.000 SYP ödedik.”

Şam ile Darsa arasında sefer yapan taksi şoförü Ebu Ayman, “Özgürleştirilmiş bölgelere Askeri Güvenlik kontrolünde olan Khirbet Gazala kapısından giriyordum. İzraa kasabesindeki gençler doğrudan tutuklanarak Askeri Güvenlik şubesine götürüldükleri için başta kadın, çocuk ve yaşlı olmak üzere yoldan geçen her kişiden ücret alındı.” “Kontrol noktasından yolcu taşıyordum. Varışta yolculardan Emniyet Teğmenine verilmek üzere kimlik kartları ve 5000 SYP rica ediyorum. Emniyet Teğmeninin adı Ebu Haydardı ve

güvenlik denetimlerinden sorumluydu. Geçiş yapanların isimlerini kaydeder ve ziyaretin süresini belirlerdi. Örneğin yolcu “İki gün kalmak istiyorum” derse, Ebu Haydar programına bakar ve “Bir hafta kalmalısın” derdi. İnsanları, dönüşleri sırasında yolcu başına ilk 5000 SYP ile aynı değerde yeni bir telif hakkı almak için bir sonraki vardiyasında geri dönmeye zorlardı. Yoldan geçenlerin cihaz, bagaj, elektrikli makine vb. getirmelerine izin verilmezdi. Sadece bazı giysilere izin verilirdi. Bu ailelerin çoğu rejim kontrolündeki bölgelerde yaşıyordu ve çocukları güvenlik takibinden veya Suriye rejim ordusunda zorunlu hizmetten kaçmak için kurtarılmış bölgelerde yaşıyordu.”

3. KAYNAKÇA

1. Suriye içlerindeki kadrolar.
2. Suriyeli aktivistler ve medya çalışanları
3. Suriye Geçici Hükümeti: bakanları ve sözcüsü.
4. Dara'daki yerel meclis
5. Al Qunaitra'daki yerel konsey
6. Şam kırsalındaki yerel meclis
7. Humus'taki yerel meclis
8. Ürdün'deki Suriye Geçici Hükümet Ofisi
9. Suriye Ulusal Koalisyonu
10. El Cezire Medya Ağı
11. Gökyüzü Haberleri Arabistan
12. Al Arabiya Haber Kanalından Al Arabiya Net
13. Anadolu Ajansı
14. Jusoor Araştırma Merkezi
15. Orient TV haberleri
16. Hala haber
17. Alrai Gazetesi Ürdün
18. Enab Baladi
19. Zaman Alwasl
20. eqtihad.net
21. Suriye İnsan Hakları Gözlemevi
22. Baladi Haberleri
23. Suriye TV
24. Alaraby Al Jadeed
25. Ayyam Suriye Gazetesi
26. Şam Haber Ağı
27. Almodon Gazetesi
28. Alsuria.net
29. Vatan FM
30. 7al.net
31. Akıllı Haberler
32. Levant Gazetesi
33. Welati Haberleri
34. Erem Haber

Tablo 1. Suriye çatışmasının kronolojisi

Şubat 2011

Suriye’de siyasi ve sosyal reform çağrısı yapmak ve Mısır, Tunus ve Libya’daki demokrasi yanlısı protestocularla dayanışma göstermek için halk gösterileri düzenleniyor. Suriye güvenlik güçleri çok sayıda tutuklama yaparak gösterileri kontrol altına almayı başardı.

6 Mart 2011

Suriye polisi tarafından çok sayıda öğrencinin hükümet karşıtı grafiti yazdıkları gerekçesiyle tutuklanmasının ardından Daraa kentinde hükümet karşıtı gösteriler düzenlendi.

19 Mart 2011

Suriye güvenlik güçleri, protestoların yayılmasını önlemek amacıyla Dera kentini ablukaya aldı. Güvenlik güçlerinin göstericilere ateş açması sonucu düzinelerce protestocunun öldüğü bildiriliyor.

30 Mart 2011

Protestoların başlamasından bu yana yaptığı ilk konuşmada Başkan Esad meydan okurcasına, huzursuzluktan Suriye’yi istikrarsızlaştırmaya çalışan yabancı komplocuları sorumlu tutuyor. Somut reformlar veya tavizler sunmuyor.

12 Nisan 2011

Hükümet protesto merkezlerine karşı ağır askeri silahlar kullanmaya başlar. Baniyas ve Humus şehirlerine askerler ve tanklar konuşlandırıldı.

28 Nisan 2011

İnsan hakları grupları ve muhalefet grupları, ölü sayısının 500’ü aştığını tahmin ediyor.

9 Mayıs 2011

Avrupa Birliği, bir silah ambargosu uyguluyor ve 13 üst düzey Suriyeli yetkiliye seyahat kısıtlamaları ve mal varlıklarının dondurulması uyguluyor.

19 Mayıs 2011

ABD, Suriyeli yetkililere yeni yaptırımlar uyguluyor. Varlığın dondurulması ve seyahat yasaklarını içeren yeni yaptırımlar Esad'ın kendisine kadar uzanıyor.

23 Mayıs 2011

AB, yaptırımların Esad'ı da kapsayacak şekilde genişletilmesini oyluyor.

10 Haziran 2011

Suriye tankları ve askerleri Jisr al- Shughur'a girdi. Binlerce kişi sınırı geçerek Türkiye'ye kaçıyor.

1 Temmuz 2011

Suriye genelinde büyük gösteriler düzenleniyor. Hamam'da on binlerce kişinin sokak protestolarına katıldığı bildiriliyor.

3 Temmuz 2011

Suriye tankları ve birlikleri, güvenlik güçlerinin evlere baskın düzenlediği ve şüpheli muhalifleri tutukladığı Samah'a gönderildi.

29 Temmuz 2011

Suriye ordusundan bir grup sığınmacı, muhalif bir milis olan Özgür Suriye Ordusu'nun kurulduğunu duyurdu.

Duyuru, Suriye ordusunun diğer üyelerini protestoculara karşı şiddete katılmak yerine kaçmaya çağırıyor.

3 Ağustos 2011

BM Güvenlik Konseyi, Suriye hükümetini protestoculara karşı şiddet kullandığı için kınadı.

8 Ağustos 2011

Esed rejiminin artan diplomatik izolasyonunun bir işareti olarak Kuveyt, Bahreyn ve Suudi Arabistan Suriye büyükelçilerini geri çağırıyor.

18 Ağustos 2011

ABD Basını. Barack Obama, Almanya Şansölyesi Angela Merkel, Fransız Basını. Nicholas Sarkozy ve İngiltere Başbakanı David Cameron, Esad'ın cumhurbaşkanlığını bırakmasını isteyen açıklamalarda bulundu.

23 Ağustos 2011

BM insan hakları yetkilileri, Mart ortasından bu yana Suriye güvenlik güçleri tarafından 2.200'den fazla kişinin öldürüldüğünü tahmin ediyor. BM İnsan Hakları Konseyi, olası insanlığa karşı suçlar hakkında soruşturma açılmasını oyladı.

15 Eylül 2011

Suriyeli muhalif aktivistlerin İstanbul'da düzenlediği dört günlük konferansın ardından, Suriye Ulusal Konseyi'ni kurmak üzere 140 kişi seçildi.

27 Eylül 2011

Hükümet güçleri ile silahlı muhalefet arasındaki ilk büyük çaplı savaşta, Suriye birlikleri, El-Rastan şehrinde Özgür Suriye Ordusu üyeleri de dahil olmak üzere ordudan kaçanlarla çatıştı. Beş gün süren savaşın ardından hükümet güçleri şehrin kontrolünü ele geçirdi.

2 Ekim 2011

Suriye Ulus Konseyi, uluslararası toplumu Suriye'deki protestocuları savunmaya çağırarak bir bildiri yayınladı.

4 Ekim 2011

Çin ve Rusya, Suriye hükümetinin baskılarını kınayan ve protestoculara yönelik şiddetin devam etmesinin uluslararası yaptırımlara yol açabileceğini belirten bir BM Güvenlik Konseyi kararını veto etti.

29 Ekim 2011

Arap Birliği, Suriye hükümetinin protestoculara karşı şiddet kullanmasını kınıyor.

1 Kasım 2011

Katar dışişleri bakanı, Suriye'nin Suriye hükümeti ile muhalefet arasında diyalog için bir Arap Ligi planını kabul ettiğini duyurdu. Plan, Suriye hükümetini protestoculara yönelik şiddeti durdurmaya, gazetecilerin ülkeye girmesine izin vermeye ve siyasi mahkumları serbest bırakmaya çağırıyor.

12 Kasım 2011

Arap Birliği Suriye'yi askıya almak için oy kullanıyor. Arap diplomatlar Suriye'yi Arap Birliği'nin barış anlaşmasını uygulamadığı için eleştiriyor. Suriye'de oylamanın ardından Katar, Suudi Arabistan, Türkiye ve Fransa'ya ait büyükelçilik ve konsolosluklar öfkeli kalabalıklar tarafından saldırıya uğradı.

16 Kasım 2011

Özgür Suriye Ordusu, Şam yakınlarındaki birkaç ordu kontrol noktasına ve bir hava kuvvetleri istihbarat üssüne saldırdı. Başkent yakınlarındaki hükümet güçlerini ilk hedef alan saldırılar, birçok kişi tarafından silahlı muhalefetin artan güveninin bir göstergesi olarak görülüyor.

27 Kasım 2011

Arap Birliği, üst düzey Suriyeli yetkililerin diğer Arap ülkelerine seyahat etmesinin yasaklanması, Esad rejimiyle bağlantılı varlıkların dondurulması ve Suriye ile diğer Arap ülkeleri arasındaki ticari uçuşların yasaklanması da dahil olmak üzere Suriye'ye karşı yaptırımları oylayacak. Türkiye, Arap Ligi'nin yaptırımlarını da kabul edeceğini duyurdu.

12 Aralık 2011

Suriye, birçok şehirde çatışmalar devam ederken yerel konseyler için seçimler düzenliyor. Muhalefet oylamayı alakasız bularak reddediyor ve boykot çağrısı yapıyor.

13 Aralık 2011

BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Navi Pillay, bir iç savaş korkusu arttıkça protestoların başlamasından bu yana 5.000'den fazla kişinin öldürüldüğünü bildirdi.

19 Aralık 2011

Suriye, Arap Birliği gözlemcilerinin Suriye'nin Kasım ayında kabul ettiği Arap Birliği barış planını uygulamasını gözlemlemek için ülkeye girmesine izin veren bir anlaşma imzaladı ve ilk Arap Ligi gözlemcileri Suriye'ye geldi.

27 Aralık 2011

Arap Birliği heyetinin geri kalanı Suriye'ye geldi. Gözlemcilerin Suriye'deki durumla ilgili ilk açıklamaları olumlu olsa da, raporlar, gözlemciler şehirdeyken Humus'ta protestoculara yönelik şiddetin devam ettiğini gösteriyor.

28 Ocak 2012

Elaraby, Suriye'deki şiddetin artmasına atıfta bulunarak, Arap Birliği izleme misyonunun askıya alındığını duyurdu. Duyuru, birkaç Arap ülkesinin güvenlik

endişeleri nedeniyle izleme heyeti üyelerini geri çekmesinin ardından geldi.

4 Şubat 2012

Rusya ve Çin, Esad rejiminin şiddetli baskılarını kınayan ve Suriye’de demokratik bir siyasi sisteme geçiş çağrısında bulunan bir BM Güvenlik Konseyi kararını veto etti. Suriye ordusu Humus şehrine saldırı başlattı. Saldırı birkaç hafta devam etti.

15 Şubat 2012

Suriye hükümeti, yeni anayasa taslağı için referandum düzenleme planlarını hızlandıracağını ve referandumu Şubat ayına erteleyeceğini duyurdu.

26. Suriye yetkilileri tarafından demokratik reformları içerdiği için övülen anayasa taslağı, muhalefet ve uluslararası toplumun çoğu tarafından ülkedeki şiddetten dikkati başka yöne çekme amaçlı bir hile olarak reddediliyor.

16 Şubat 2012

BM Genel Kurulu, Suriye hükümetinin baskılarını kınayan ve Esad’ı istifaya çağırarak bağlayıcı olmayan bir kararı onayladı.

23 Şubat 2012

BM eski genel sekreteri Kofi Annan, BM ve Arap Birliği’nin ortak Suriye barış elçisi olarak atandı.

16 Mart 2012

Annan, BM Güvenlik Konseyi’ne Suriye hükümetini muhalefete karşı şiddet kullanmayı bırakmaya ve BM tarafından izlenen bir ateşkesi kabul etmeye çağırarak bir barış planı sunar.

2 Nisan 2012

Annan, Esad’ın BM barış planı gereği ateşkesin uygulanması ve ağır silahların

şehirlerden çekilmesi için son tarih olarak 12 Nisan'ı kabul ettiğini duyurdu. Önümüzdeki birkaç gün içinde, medya raporları artan şiddete işaret ediyor.

14 Nisan 2012

Suriye güçlerinin sivillere ve muhalif savaşıçılara yönelik saldırılara yeniden başladığına dair raporların ortasında, BM Güvenlik Konseyi, ateşkesi gözlemek için Suriye'de bir gözlemci ekibinin görevlendirilmesine izin veren bir kararı onayladı. Ertesi gün ilk gözlemciler Suriye'ye varıyor.

19 Nisan 2012

Şiddet arttıkça, Birleşmiş Milletler genel sekreteri Ban Ki-moon, Suriye'nin BM barış planının şartlarına uymadığını ve hem hükümet hem de muhalefet güçlerinin ateşkesi ihlal etmekten sorumlu olduğunu belirtiyor.

7 Mayıs 2012

Suriye hükümeti yasama seçimleri yapıyor. Suriye Halk Meclisi'nin zayıflığı ve ülkede devam eden şiddet göz önüne alındığında, seçimler muhalefet tarafından anlamsız olarak reddediliyor.

16 Haziran 2012

BM, devam eden şiddet ortamında

gözlemcilerin güvenliğini garanti etmenin zorluğu nedeniyle Suriye'deki izleme operasyonlarını askıya aldı.

14 Temmuz 2012

Uluslararası Kızılhaç Komitesi, Suriye'deki çatışmayı bir iç savaş olarak sınıflandıracağını duyurdu. Yeni atama, savaşıçıların uluslararası insancıl hukuka tabi olduğu ve savaş suçlarından yargılanabilecekleri anlamına geliyor.

2 Ağustos 2012

Krize bir çözüm getiremeyen Annan, BM ve Arap Birliği'nin Suriye barış elçisi görevinden istifa etti. Annan'ın yerine Cezayirli diplomat Lakhdar Brahimi atandı.

16 Ağustos 2012

BM, Suriye'deki izleme misyonunu resmen sona erdirdi.

25 Eylül 2012

Halep'te yoğun çatışmaların ortasında bir yangın, şehrin tarihi kapalı çarşısında yer alan ve bazı bölümlerin tarihi 15. ve 16. yüzyıllara dayanan yüzlerce dükkanı küle çevirdi.

2 Ocak 2013

BM, 2011'de çatışmaların başlamasından bu yana 60.000 kişinin öldürüldüğünü tahmin ediyor.

30 Ocak 2013

Suriyeli yetkililer, İsrail'i Şam yakınlarındaki Suriye askeri araştırma tesisine hava saldırısı düzenlemekle suçluyor. İsrail saldırıları resmen kabul etmiyor ancak resmi olmayan raporlar İsrail jetlerinin Lübnan'daki Hizbullah'a gelişmiş silahlar taşıyan bir konvoyu bombaladığını gösteriyor.

Mayıs 2013

Suriye ordusu, Suriye'nin batısında isyancılar tarafından kontrol edilen stratejik açıdan önemli bir kasaba olan El Kusayr'a karşı bir saldırı başlattı.

Suriye hükümetinin müttefiki Lübnanlı militan grup Hizbullah'a ait binlerce savaşçının savaşa katıldığı bildiriliyor.

25 Temmuz 2013

BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon, BM'nin çatışmanın başlamasından bu yana 100.000'den fazla insanın öldürüldüğünü tahmin ettiğini duyurdu.

21 Ağustos 2013

Suriye muhalefeti, Esad yanlısı güçleri Şam'ın banliyölerinde düzenlenen kimyasal silah saldırılarında yüzlerce kişiyi öldürmekle suçluyor. İddia edilen saldırıların mahallindeki amatör video, aralarında birçok çocuğun da bulunduğu kurbanların solunum sıkıntısı ve kasılmalar yaşadığını gösteriyor. Diğer videolar, görünür bir yaralanma belirtisi olmayan çok sayıda ölü yetişkin ve çocuk gösteriyor. Suriyeli yetkililer, kimyasal madde kullandığını reddediyor ve bu tür silahların kullanılması durumunda isyancı güçlerin suçlanacağını iddia ediyor. BM, Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nden yetkililer, BM silah denetçilerinin iddia edilen saldırı bölgelerine derhal erişimlerinin verilmesini talep ediyor.

9 Eylül 2013

Rusya, Suriye'nin kimyasal silah stokunu uluslararası kontrol altına almak için bir plan önerdi.

14 Eylül 2013

ABD, Rusya ve Suriye, Suriye'nin

kimyasal silah stokunun uluslararası kontrol altına alınması için bir plan üzerinde anlaşmaya vardı.

16 Eylül 2013

BM müfettişlerinin raporu, 21 Ağustos'taki saldırılarda büyük çapta sinir gazı sarin taşıyan roketlerin kullanıldığını doğruluyor. Ancak rapor, saldırılardan hangi tarafın sorumlu olduğunu ve kurbanların sayısını belirtmiyor.

22 Ocak 2014

Çatışmanın müzakere edilerek sona erdirilmesi umuduyla İsviçre’de Cenevre II adlı uluslararası bir konferans düzenleniyor. Hiçbir ilerleme kaydedilmedi ve oturumlar Şubat ayında askıya alındı.

23 Haziran 2014

Suriye hükümetinin beyan ettiği son kimyasal silah stoğu, Eylül 2013’ten itibaren ABD-Rusya anlaşmasına göre ülkeden kaldırıldı.

30 Haziran 2014

Suriye’deki topraklarına ek olarak Irak’ta da önemli toprak kazanımları elde ettikten sonra, aşırılık yanlısı militan grup Irak ve Levant’taki İslam Devleti (İŞİD), lideri Ebubekir el-Bağdadi ile kendisini halife ilan ediyor.

23 Eylül 2014

ABD ve bir Arap ülkeleri koalisyonu, İŞİD’e karşı hava hareketlerini Suriye ve Irak’taki hedefleri vurmak için genişletiyor.

Mayıs 2015

İŞİD, Suriye’nin doğusunda zengin bir Greko-Romen anıt koleksiyonuna sahip antik bir şehir olan Palmyra’nın kontrolünü ele geçirdi. İŞİD daha sonra savaşçıların eserleri ve yapıları yıkarken çekilmiş fotoğraflarını ve videolarını yayınlıyor.

30 Eylül 2015

Rusya, Suriye’ye ilk hava saldırısını gerçekleştirdi. Mart 2016 Hizbullah savaşçıları ve Rus hava desteğiyle desteklenen Suriye birlikleri, Palmira’yı İŞİD’den geri alıyor.

22 Eylül 2016

Kısa bir ateşkes başarısız olduktan sonra, Rusya ve Suriye hükümet güçleri Halep'te isyancıların elindeki topraklara ağır bombardımana başladı.

22 Aralık 2016

Suriye hükümeti, son isyancı savaşçıların şehirden tahliye edilmesinin ardından Halep'te zafer ilan etti.

7 Nisan 2017

ABD, hükümet güçleri tarafından Han Şeyhun'daki isyancılara karşı gerçekleştirilen bir kimyasal silah saldırısına misilleme olarak, hükümet kontrolündeki bir hava kuvvetleri üssü olan Shayrat hava üssünü düzinelerce seyir füzesi ile vurdu.

6 Haziran 2017

ABD ile uyumlu, ağırlıklı olarak Kürt bir güç olan Suriye Demokratik Güçleri, IŞİD'in Suriye'deki fiili başkenti El Rakka'ya bir saldırı başlattı. Saldırı, ABD hava saldırıları ve özel kuvvetler tarafından destekleniyor.

17 Ekim 2017

Suriye Demokratik Güçleri, El Rakka'nın IŞİD savaşçılarından temizlendiğini duyurdu.

Haziran-Temmuz 2018

Suriye hükümet güçleri güneybatı bölgesini isyancı güçlerden geri almak için bir saldırı başlattı. Saldırı başlangıçta Daraa eyaletine odaklanıyor ve daha sonra Al-Qunaytirah eyaleti de dahil olmak üzere çevredeki bölgelere yayılıyor. İdlib vilayetine güvenli geçiş karşılığında isyancılar teslim olduktan sonra bölge başarıyla ele geçirildi.

15 Ekim 2018

Rusya ile Türkiye arasında bir ay önce müzakere edilen anlaşmaya göre İdlib ve çevresinde tampon bölge uygulanıyor.

Anlaşma, hükümetin isyancıların elindeki son bölgeyi ele geçirmeye yönelik potansiyel olarak yıkıcı bir girişimini azaltmayı amaçlıyor.

Nisan–Haziran 2019

İdlib, Rus hava saldırılarıyla desteklenen Suriye hükümet güçlerinin saldırısına uğradı, ancak isyancı güçler savaşı

komşu Hama eyaletine geri püskürtebiliyor.

9 Ekim 2019

Türkiye, Suriye'nin kuzeydoğusundaki Kürt bölgesine bir saldırı başlattı.

28 Şubat – 5 Mart 2020

Türkiye ve Rusya destekli Suriye hükümet güçleri, onlarca Türk askerinin öldürülmesinin ardından doğrudan karşı karşıya geldi. Çatışma, Türkiye ve Suriye'nin müttefiki Rusya'nın arabuluculuğunda bir ateşkesin ardından sona eriyor.

Tablo 2. Çatışmada yer alan başlıca Suriye silahlı kuvvetleri

İslamcı ve Cihatçı silahlı gruplar

Hay'at Tahrir al-Sham (eski adıyla Nusra Cephesi)
İslamcı Cephe
Al-Jabbah
Al-Islamiyya
Al Suriyyah Harkat Ahrar
Al-Sham Al-Islamiyya
Jaish Al-Islam
Al-Tauhid Bargaid Liwa al-Haq
Suriye İslami Kurtuluş Cephesi Ecnad Al- Sham İslam Birliği

İlmli silahlı gruplar

Özgür Suriye Ordusu
Halk Cephesi

Fetih el-İntifada

Arap Milliyetçi Muhafızları
Ghubara al- Sham
Ceyş El Şam
Hazzm Hareketi
Kuzey Fırtınası Tugayı
Ahrar Souryyiah Tugayı
Mavros Krinos

Etnik silahlı gruplar

Doğu Kürdistan İslami Cephesi
Kürt İslami Cephesi
Kürt Birlik Partisi
Suriye Demokratik Güçleri
Kürt Halk Koruma Birlikleri
Asaiş
Jabhat el-Akrad
Asur Silahlı Grupları
Suriye Birlik Partisi
Suriye Askeri Konseyi

Suriye Hükümeti Silahlı Kuvvetleri

Suriye Arap Ordusu

Suriye Arap Donanması

Suriye Arap Hava Kuvvetleri

Ulusal Savunma Kuvvetleri

Askeri İstihbarat Müdürlüğü

Jaish al Sba'bi

şebiha

Yabancı rejim yanlısı silahlı gruplar

Bedir Örgütü

Baas Tugayı

Ulusal Ordu

Kataib Hizbullah

Jaish al-Muwahhideen

Hauthis

Faylak Wa'ad al Sadık

Asa'ib Ehl al Hak

Liwa Ebu el-Fazal el-Abbas

Ek I – Suriye bağlamında narkotik madde trafiği

Suriye rejimi tarafından kontrol edilen tüm alanlarda her türlü narkotik uyuşturucu üretimi yaygın bir iş haline geldi ve mevcut açık kaynaklara göre milyarlarca dolarlık bir operasyona dönüştü. New York Times kısa süre önce 2020'deki uyuşturucu ele geçirmelerinin küresel değerlerinin şu şekilde olduğunu bildirdi:

2,9 milyar dolar, Suriye'nin yasal ihracatının üç katından fazla. Aralık 2021'de yayınlanan aynı makalede ise NYT, Suriye'yi "dünyanın en yeni narkostatı" olarak belirtmişti.

2011'den önce Suriye, Lübnan'dan gelen ve ya yerel olarak satılan ya da komşu ülkelere kaçırılan narkotikler için ağırlıklı olarak bir geçiş ülkesiydi. Bununla birlikte 2011'den bu yana, özellikle Lübnan Hizbullah milislerinin Suriye'ye gelişinden sonra ülke; Suriye rejimi ve Hizbullah'ın etkili figürleri tarafından işletilen organize bir üretim tesisleri ağıyla bir geçiş merkezinden bir üretim ülkesine dönüştü. Lazkiye kırsalındaki Al-Bassa bölgesindeki bir fabrika da dahil olmak üzere birçok ilde onlarca narkotik uyuşturucu fabrikası var: Beşar Esad'ın kardeşi Mahir el-Esad liderliğindeki Dördüncü Tümen'in doğrudan denetimi ve liderliği altında, Al-Tadamon ve Jamraya'da fabrikalar; Suriye-Lübnan sınırında da birkaç küçük üretim tesisi bulunuyor.

Suriye Lübnan sınırı, kaçakçılığın ana merkezi haline geldi ve her iki taraftaki yetkililer de işin içinde. Lübnan Bekaa Vadisi ve Suriye kenti Al-Qusayr'dan Şam kırsalına uzanan yolları ya da uyuşturucuların hazırlandığı ve yerel olarak üretilenlere eklendiği Tartus ve Lazkiye bölgelerine giden kuzey yollarını kullanan kaçakçıları; uyuşturucuları farklı ülkelere kaçırmak için komuta altına aldılar.

Suriye uyuşturucu ele geçirme vakaları son birkaç yılda çoğaldı:

2019'da Yunanistan'da 5 tonluk bir narkotik hap yükü bulundu; aynı yıl Dubai'de iki benzer sevkiyat bulundu; Mısır'ın Port Said kentinde Nisan 2020'de Suriyeli işadamı Rami Makhlouf'a ait Milkman Company'ye ait ürünlere sarılı 4 ton esrar bulundu. Suudi Arabistan, Romanya, Ürdün, Bahreyn ve Türkiye'de ek ele geçirmeler gerçekleşti.

Bugüne kadar en büyük narkotik hap sevkiyatı, İtalyan yetkililerin Salerno Limanı'nda endüstriyel kullanım için devasa kağıt ruloları ve demir tekerlekler içine gizlenmiş 14 ton captagon hapının (amfetamin türevi) ele geçirildiğini duyurduğu Temmuz 2020'de rekor kırdı. Yerel yetkililer, değerinin 1 milyar avro olduğunu tahmin ediyor.

Ek olarak, uyuşturucu bulunabilirliğindeki artış, Suriyeliler arasında esrar ve captagon hapi kullanımının benzeri görülmemiş bir şekilde yayılmasını da belirledi. Al-Suwayda Valiliği'nde uyuşturucu ve yasa dışı maddeler artık bu ticarete ortak olan devlet kurumlarının bilgisi dahilinde halka açık dükkanlar ve büfelerde satılmaktadır. Al-Suwayda Ulusal Hastanesi'nin bir kilometre güneyindeki Al-Suwayda'da, mağazanın uyuşturucu sattığını belirtmek için marihuana bitkisini gösteren bir tabela bulunan küçük bir narkotik dükkanı var. Albaldi oyun alanı ve Albasil dairesinin yanında buna benzer ek büfeler yer almaktadır.

Suriye'nin güneyindeki Al-Suwayda'da esrar satan büfelerden birinin resmi.

Lübnan Hizbullah milisleri şehirdeki başlıca uyuşturucu kaynağı. Geçen yıla kadar şehirdeki ana milis ajanı, Suriye rejimi içindeki güvenlik ve askeri figürlerle yakın ilişkileri olan Abu lakaplı Ahmed Ali Cafer'di. Hizbullah, Al-Suwayda'nın güneyindeki Ebu Yasin'e ait bir çiftliğe uyuşturucu teslim edecek ve oradan da şehirde dağıtmaya başlayacaktı.

2011'den 2018'e kadar Al- Suwayda'daki Askeri İstihbarat Şubesi Başkanı Tuğgeneral Wafiq Al-Nasser, İranlı milislerle yakın ilişkisi sayesinde, bölgedeki uyuşturucunun tanıtımı ve kaçakçılığında önemli bir ortak olarak kabul ediliyor. Nisan 2013'ten bu yana adı, "Suwayda'da tutuklulara keyfi gözaltı ve işkence" ile bağlantılı olarak Avrupa yaptırımlar listesinde yer alıyor. İnsan hakları ihlalleri ve insanlığa karşı suçlar nedeniyle Kanada, İngiltere ve Avrupa yaptırımlarına da tabi olan Tuğgeneral Loay Al-Ali, Al-Nasser'in yerini Al-Suwayda'daki Askeri İstihbarat Şubesi Başkanı olarak aldı ve İranlılar ve Hizbullah ile uyuşturucu ticareti ve kaçakçılığında yakın çalışmaya devam etti. Lübnan veya El Kusayr'dan uyuşturucu kaçakçıları, Al-Suwayda'ya geçişlerini kolaylaştırmak ve teftiş, kontrol ve hesap verebilirlikten kaçınmak için güvenlik izni aldı. Ek olarak, yerel Bedevi liderlerinden biri, Al- Suwayda'nın kuzeyinde, özellikle Lajat bölgesinde esrar pazarını tekelleştiriyor. Hizbullah'a ve askeri güvenliğe de çok yakın.

Uyuşturucu Al-Suwayda'da o kadar çok yayıldı ki, özellikle satıcılar ve satıcılar askeri güvenlik güçlerinden ve

Hizbullah'la bağlantılı yerel milislerden mutlak korumaya sahip olduklarından okullarda erkekler için erişilebilir durumdadır.

Şam ayrıca, gözetim veya caydırıcılık olmaksızın uyuşturucu dağıtımında ve yerel olarak üretilen uyuşturucu, hap ve esrarda ürkütücü bir artışa tanık oluyor. Bunları halka açık sıcak içecek tezgahlarında veya parkların ve halka açık yerlerin yanına park edilmiş arabalarda satmak adettendir. Satıcı müşteriye sorar: "Normal bir fincan çay mı istersin yoksa yarım hilal mi?", iki hilal logosu taşıyan uyuşturucu hapı için bir metafor. El Şaalan bölgesindeki bir büfeden birinin sahibi, kardeşi istihbarat şubesinde görevli olduğu için baskınlara maruz kalmadığını doğruladı. İçki satmak yetmez, kiosk kiralamak aylık 500 S.P'den fazla, hap satmazsak çalışamayız, kimseyi almaya da zorlamıyoruz" dedi.

Suriye İçişleri Bakanlığı, uyuşturucu tacirlerini tutuklamak için periyodik baskınlar düzenlemesine rağmen sadece küçük satıcıları arıyor. Büyük satıcıları örtbas etmeyi ve Bakanlığın bu belayı ortadan kaldırmak için çok çalıştığını göstermek için periyodik açıklamalar yapmayı hedefliyorlar. Narkotik haplar da Şam okullarında "sarı elma, yarım hilal, fındıklı galaksi" gibi çeşitli isimler altında yayılıyor.

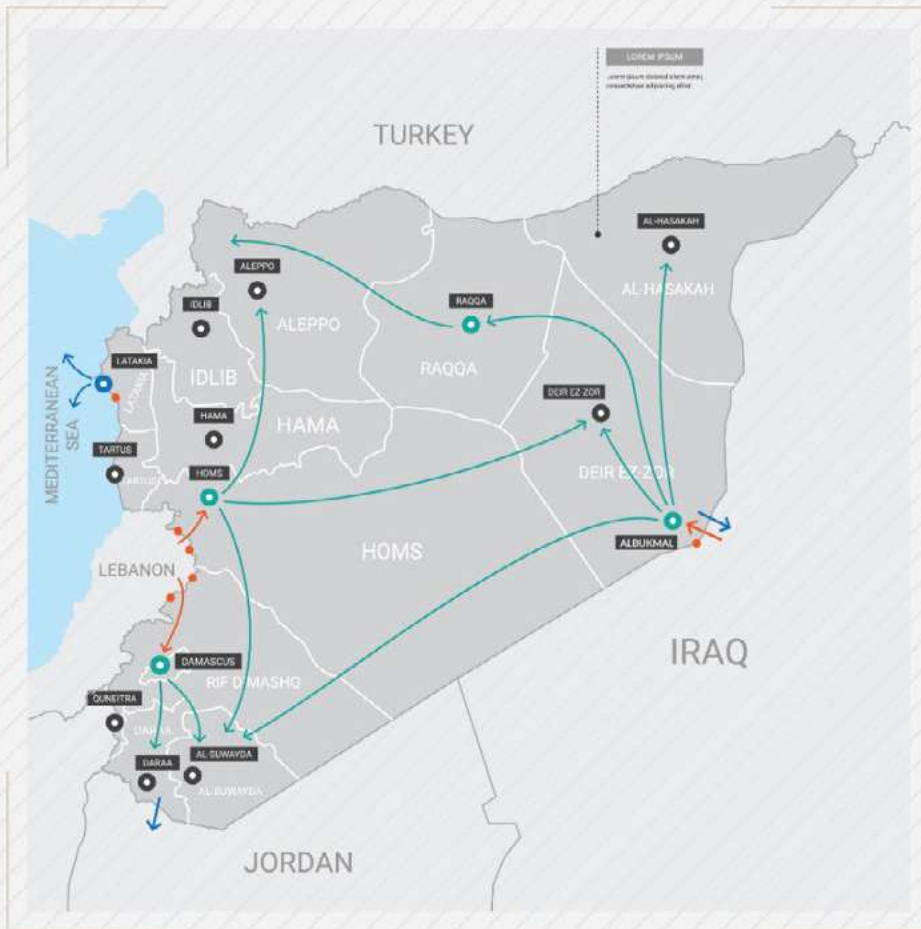
Maysaloun Okulu olarak bilinen Askeri İstihbarat Birimi'nin eğitim merkezi de dahil olmak üzere Şam'da uyuşturucu dağıtım merkezleri olarak kabul edilen birkaç yer var; Najha Okulu olarak bilinen Genel İstihbarat Departmanının eğitim merkezi ve Özel Kuvvetler'in Sayeda Zainab kampı. Halep, Deyr ez-Zor ve Suriye Demokratik Güçleri'nin kontrolündeki bölgelerde uyuşturucu madde dağıtımında İranlı milisler yer alıyor.

Uyuşturucu trafiği için alternatif bir yol, Humus'un batı kırsalındaki Al-Qusayr'ı Al-Suwayda'ya ve oradan da Daraa'ya bağlayan Doğu Badia Yolu'dur. Hizbullah ve Dördüncü Tümen subaylarının koruması altında önemli bir narkotik hap üretim tesisi haline geldi. Dördüncü Tümen, tüm gelirlerin alınmasını sağlamak için liderlerinden birini hap preslerinde başkan ve denetçi olarak atadı.

Ürdün'e kaçakçılık ve kaçakçılık, özellikle Hizbullah sınır geçişlerini kontrol altına aldıktan sonra çarpıcı biçimde arttı.

Suriyeli subaylar ve Hizbullah liderleri arasındaki yakın işbirliği, bu kaçakçılık operasyonlarını kolaylaştırıyor. Bayiler, bazen ambulanslarla önce sınıra yakın Kusayr köyündeki depolara aktarılan ve ardından Ürdün'e kaçırılan narkotik ilaçları, Bali Askeri Havalimanı'nda bulunan antrepolarda depolamak için kullanıyor. İranlı milisler ve Rusya tarafından desteklenenler, Irak sınırının yanı sıra Kuzey-Doğu Suriye'deki uyuşturucu pazarına da hakim. İran Devrim Muhafızları; SDG'nin kontrol ettiği bölgelere uyuşturucu üretiyor, dağıtıyor ve kaçakçılığını yapıyor.

Irak Halk Seferberliği Milisleri, Suriye-Irak sınırındaki Al-Hari köyünde bulunan yasadışı demiryolu geçişini kontrol ediyor ve sınır ötesi uyuşturucu kaçakçılığını tekeline alıyor. Son olarak, Rus destekli Milli Savunma Milisleri, birincil operasyon alanı olan Deir ez-Zor'da yasadışı madde satıyor ve dağıtıyor. Yerel milisler, Suriye Ordusu subaylarıyla birlikte Suriye'nin kuzeydoğusuna uyuşturucu taşınmasında da önemli bir rol oynuyor. Milisler, Fırat Nehri üzerinden bir kaçakçı ve itici ağı aracılığıyla SDG'nin kontrol ettiği bölgelere yasaklı madde kaçakçılığı yapmaktan sorumluyken, Suriye Ordusu Rakka ve Münbiç bölgelerine yönelik kaçakçılığı kontrol ediyor. Bu operasyonlar, Ain Aisa kentindeki 93. Tugay karargahına yönlendirilen askeri sütunlar kullanılarak yürütülüyor.

- import areas
- distribution areas
- export areas

No Peace Without Justice
Non c'è pace senza giustizia

PMI **impact**